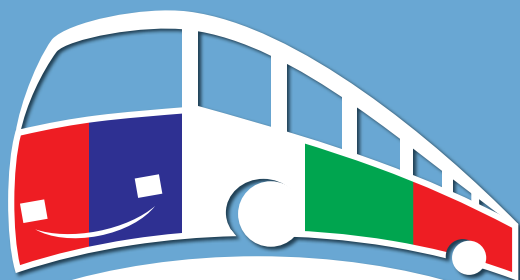

Interreg - IPA CBC Bulgaria - Serbia

Проект CB007.1.22.012
„YOUTH RIDERS (младежки пътници)“

YOUTH RIDERS

СБОРНИК МАТЕРИАЛИ

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз
чрез Програма за трансгранично сътрудничество
Интеррег-ИПП България-Сърбия.

YOUTH RIDERS

(младежки пътници)

СБОРНИК МАТЕРИАЛИ

2018

Този сборник се издава в рамките на проекта Youth Riders с водеща организация сдружение Свободен младежки център – Видин, работеща в партньорство със Сдружение за децата и младежта – Отворен клуб, гр. Ниш, Сърбия, и Сдружение за местно развитие „Каменица“, с. Каменица, Сърбия.

Проектът е финансиран по Програмата за трансгранично сътрудничество INTERREG – IPA България – Сърбия.

ОТ СЪСТАВИТЕЛИТЕ

Този сборник е продукт на проект Youth Riders, осъществен в периода 2016 - 2017 година от сдружение Свободен младежки център – Видин, в партньорство със Сдружение за децата и младежта – Отворен клуб, гр. Ниш, Сърбия, и Сдружение за местно развитие „Каменица“, с. Каменица, Сърбия. Проектът бе финансиран от Програмата за трансгранично сътрудничество INTERREG - IPA България - Сърбия. Той целеше изграждането на капацитет и сътрудничество в областта на младежта и политиката за младежта, което да допринесе за интеграция и социално-икономическо развитие в българо-сръбския граничен регион.

В сборника сме се опитали да представим основните резултати на тази инициатива, включително, на първо място, доклада от проведеното проучване в целия българо-сръбски граничен район за текущото състояние на младежката политика и младежкия активизъм, разгледани в светлината на европейски стандарти в тази сфера, както и констатациите и препоръките към публичните власти за подобренieto им. Тук също така ще можете да намерите база-данни на младежките и работещи за младежта организации и институции от този целеви район, както и меморандума за сформиранията с участието на голяма част от тях неформална младежка мрежа. Поради ограничения обем не успяхме да включим всичко, до което достигнахме и което би било полезно за работещите с младите хора, затова ги приканваме за повече информация да посетят сайта на проекта www.youthriders.eu.

Бихме искали да благодарим и на онези, които помогнаха в осъществяването на нашия проект, в това число на общинските власти, институциите и организациите, работещи с младежи от двете страни, както и на самите младежи, включили се активно в нашите дейности!

Екип на проект Youth Riders

СЪДЪРЖАНИЕ

МЛАДЕЖКО УЧАСТИЕ И МЛАДЕЖКИ ПОЛИТИКИ В БЪЛГАРО-СРЪБСКИЯ ГРАНИЧЕН РАЙОН	5
ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА	5
11 ИНДИКАТОРА ЗА (НАЦИОНАЛНА) МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА	7
МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА В БЪЛГАРИЯ	8
МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА В РЕПУБЛИКА СЪРБИЯ	20
АНАЛИЗ НА МЛАДЕЖКАТА ПОЛИТИКА ПО ИНДИКАТОРИ В БЪЛГАРО-СРЪБСКИЯ ГРАНИЧЕН РАЙОН	37
ДЕКЛАРАЦИЯ НА БЪЛГАРО-СРЪБСКАТА МЛАДЕЖКА МРЕЖА	72
МЕМОРАНДУМ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА МЛАДЕЖКА ТРАНСГРАНИЧНА МРЕЖА	74
МЛАДЕЖКИ И РАБОТЕЩИ ЗА МЛАДЕЖИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ИНСТИТУЦИИ ОТ БЪЛГАРО-СРЪБСКИЯ ГРАНИЧЕН РАЙОН	77
БЪЛГАРИЯ	77
СЪРБИЯ	95

МЛАДЕЖКО УЧАСТИЕ И МЛАДЕЖКИ ПОЛИТИКИ В БЪЛГАРО-СРЪБСКИЯ ГРАНИЧЕН РАЙОН

(ДОКЛАД ОТ ИЗСЛЕДВАНЕ)

Това изследване е проведено като част от проекта Младежки ездачи (Youth Riders) с водеща организация Свободен младежки център, Видин, България, в сътрудничество със Сдружение за развитие на децата и младежта – Отворен клуб, Ниш, Сърбия, и Сдружение за место развитие „Каменица“, с. Каменица, Сърбия. Проектът е финансиран по Програмата за трансгранично сътрудничество INTERREG – IPA България – Сърбия. Целта на проекта е чрез изграждане на капацитет и сътрудничество в младежката работа и младежката политика да допринесе за интеграцията и социално-икономическото развитие на българо-сръбския граничен район.

Изследването има за цел да опише текущото състояние – постиженията и дефицитите по отношение на младежкото участие и младежката политика като цяло в целевия район, който обхваща 6 гранични административни области от България (Видин, Монтана, Враца, София-област, Перник и Кюстендил) и 7 в Сърбия (Бор, Зайчар, Топлица, Нишава, Пирот, Ябланица и Пчиня). Също така то служи за идентифициране и картографиране на наличните ресурси за младежки дейности в граничната област. Резултат на тази дейност са доклади на двата езика, които ще бъдат използвани от участниците в проекта, но също така са предназначени и за по-широк кръг младежки работници и други специалисти от двете страни, имащи отношение към проблемите на младежта. Изследването комбинира теоретично проучване на документи (закони, стратегии, планове, доклади, анализи и пр.) и емпирично изследване на терен в целевия район. Идеята е да се проучи младежката политика не само като намерения, а и като реални практики на регионално и местно ниво. При определяне на важните ѝ елементи сме използвали 11-те индикатора за национална младежка политика, възприети от Съвета на Европа по предложение на Европейския младежки форум. Тези индикатори са в пълно съзвучие с европейските приоритети в работата с младежта, така както те са определени в цитираните по-долу ключови документи.

ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА

Младежта е сред приоритетите на социалната визия на Европейския съюз. Младите хора не са досадна отговорност, а важен ресурс за обществото, който може да бъде мобилизиран, за да се постигнат по-високите социални цели.

Европейската младежка политика се гради на различни стратегически документи, между които:

Европейски пакт за младежта (2005) за подобряване на възможностите за развитие на знанията, мобилността, заетостта и социалното включване на младите европейски граждани. В областите на младежката политика е възприет отвореният метод на координация (ОМК).

Резолюция (2009/С 311/01) относно обновена рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010 - 2018), която поставя следните общи цели: създаване на повече равни възможности за всички млади хора в областта на образованието и пазара на труда и насърчаване на тяхната активна гражданска позиция, социално приобщаване и солидарност.

Стратегия на ЕС за инвестиране в младежта и за мобилизиране на нейния потенциал (2009), насочена към създаване на повече възможности за младежта в областта на образованието и трудовата заетост, подобряване на достъпа и пълноценно участие на всички млади хора в обществения живот и насърчаване на взаимната солидарност между обществото и младите хора.

Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, приета от Конгреса на местните и регионалните власти на Съвета на Европа (ревизирана през 2003 г.).

Резолюция CM/Res(2008)23 за младежката политика на Съвета на Европа с три основни приоритета за бъдещата политика и действие на Съвета на Европа в младежката област - права на човека и демокрация, съвместен живот в общества на различията и социалното включване на младите хора.

По отношение на младежката политика Европейският съюз прилага т.нар. Отворен метод на координация (ОМК). Основната идея на отворената координация е:

- координиране на политиките вместо тяхното законодателно уреждане;
- откритост за най-различни актьори, политики и методи;
- прозрачност и публична видимост.

Като страна член на ЕС Република България и като страна кандидат Република Сърбия прилагат ОМК и синхронизират националните си младежки политики с тези на Европейския съюз.

11 ИНДИКАТОРА ЗА (НАЦИОНАЛНА) МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА

Индикаторите за (национална) младежка политика са разработени от Европейския младежки форум, който е платформа от 91 международни неправителствени младежки организации и националните младежки съвети в Европа. Базиран в Брюксел, Младежният форум е признат партньор на Съвета на Европа и на институциите на Европейския съюз в областта на младежта. Решихме да използваме тези индикатори, а не някакъв друг подход в изследването, поради добрата им корелация с целите на проекта, който насърчава тъкмо младежката активност и участие в правенето на политики, а не е ориентиран общо към решаване на младежките проблеми (такива като безработицата например).

Какво всъщност имаме предвид, когато използваме термина „младежка политика“? Какви трябва да са основните елементи на политиката за младежта - дали трябва да бъде разработвана и прилагана на местно, регионално или национално ниво? Съществуват ли общи знаменатели на младежката политика - някакви общи показатели за това какво трябва да включва?

Този документ представя 11 показателя, които могат да се разглеждат като основни елементи на (националната) младежката политика. Тези индикатори би трябвало бъдат възприемани като насочващ инструмент за държавни служители в сферата на младежта, както и инструмент за лобиране на младежки неправителствени организации, които се застъпват за по-активна политика в младежкия сектор.

Въпреки това е важно да се подчертае, че тези показатели не представят план за това каква трябва да бъде политиката за младежта, а само някои от елементите, които би трябвало да бъдат включени в националния план за действие относно прилагането на тази политика. В допълнение на това, всяка младежка политика трябва да отговори на специфичните реалности на младите хора в своя изборителен район.

Индикаторите подчертават значението на младите хора като ресурс, а не да се гледа на тях като проблем, който трябва да бъде решен. Един проблемно ориентиран подход към младежката политика е по природа краткосрочен и създаден ад-хок, тъй като неговият фокус ще бъде върху опита да се „потуши пожар“ и да се решат проблеми, когато и където се появят. Обратно, когато младите хора са разглеждани като ресурс, то този подход се фокусира върху дългосрочни решения, които идентифицират нуждите, и разработването на политики има за цел да позволи на младите хора да реализират пълния си потенциал като граждани. В същото

време позволява на обществото да се възползва в най-голяма степен от своя интелектуален капитал.

Тези показатели могат да се използват при оценката на текущите политики за младежта. Въпреки това по-големи усилия е необходимо да се вложат в намирането на начини за измерване на показателите. Без добри стандарти за измерване оценяването не би било възможно. С тази задача вече се е зела Дирекцията за младежта и спорта в Съвета на Европа (www.coe.int/youth).

Индикаторите за (национална) младежка политика, разработени от Европейския младежки форум, са следните:

1. Неформално образование
2. Политика за младежка квалификация
3. Младежко законодателство
4. Младежки бюджет
5. Младежка информационна политика
6. Политика на много нива
7. Младежко проучване
8. Политика на участие
9. Междусекторно сътрудничество
10. Иновации
11. Младежки съветнически органи

МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА В БЪЛГАРИЯ

ОБЩ ПРЕГЛЕД

МЛАДЕЖИ

В Република България „младежи“ са лица на възраст от 15 до 29 години включително. Данните от последното преброяване, проведено в страната през 2011 година, сочат, че такива са 1 324 481 души от общо 7 327 224 преброени (18,07%). Тенденцията е към намаляване, като се очаква към 2020 г. броят им да спадне до около един милион. Особено рязко намаляването ще се отрази на възрастовите групи 20 - 24 и 25 - 29 години. По време на преброяването 60% от младите хора живеят в градовете, а останалите в селата.

Тенденцията към общо намаляване на населението не е равномерна в страната. Пет от пограничните области с Република Сърбия – Видин, Монтана, Враца, Перник и Кюстендил, са сред най-засегнатите, с над минус 10% естествен принос, като най-нисък е той в област Видин – минус 15,2%.

През последните години отново се наблюдава покачване на желанието за

емиграция особено във възрастовия диапазон 20 - 29 години. Всеки осми млад човек има конкретни намерения в обозримо бъдеще да емигрира. Над една четвърт проявяват интерес към временна трудова миграция в чужбина. Има промяна в образователната структура на миграционния поток, който е доминиран от млади хора със средно и по-ниско образование, докато тези с висше в по-голяма степен виждат бъдещето си в страната.

МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА

Основен закон, регламентиращ изпълнението на държавната политика за младежта, е Законът за младежта, който е в сила от 20.04.2012 г. Разпоредбите на този закон се прилагат за непълнолетните лица, доколкото не противоречат на Закона за политическите партии, на Закона за закрила на детето и на Закона за лицата и семейството.

Според закона държавната политика за младежта е целенасочена и последователна дейност на държавата, общините, младежките организации и обществото, която има за цел създаване на благоприятни условия за пълноценно личностно развитие на младежите и участието им в обществения и икономическия живот, както и приобщаването им в управлението на местно, областно и национално ниво чрез дейности, насърчаващи развитието на младежите в страната. Основните принципи на държавната политика за младежта са:

- законност, прозрачност, равнопоставеност, целенасоченост, системност и последователност на политиките на държавата, общините и обществото за развитие на младежта;
- координиране на политиките за младежта в сферата на образованието, социалната политика, здравеопазването, културата, спорта, правосъдието, вътрешните работи и отбраната;
- координиране на държавната политика за младежта с политиката за младите хора, осъществявана от и в рамките на Европейския съюз, Съвета на Европа и Организацията на обединените нации;
- интеграция на политиките за децата и младежта;
- гарантиране на диалог и участие на младежите при формирането на политиката за младежта;
- свобода на сдружаване на младежите, свобода на младежките инициативи, самоуправление на младежките организации;
- децентрализация на политиките за младежта.

Държавната политика за младежта се провежда от Министерския съвет чрез министъра на младежта и спорта и в съответствие с Националната стратегия за младежта. Народното събрание приема Национална стратегия за младежта, която определя дългосрочните цели и приоритети на държавната политика за младежта на Република България за срок от

10 години. Тя съдържа:

- анализ на предизвикателствата пред политиката за младежта;
- основните и специфичните цели и приоритети на държавната политика за младежта;
- дейности за постигане целите на стратегията;
- действия по наблюдение, оценка и актуализация на стратегията.

Народното събрание ежегодно одобрява годишен доклад за младежта по предложение на Министерския съвет, в който се отчита изпълнението на приоритетите и целите на стратегията през съответната година. В изпълнение на Националната стратегия за младежта Министерският съвет приема ежегодно до 31 март годишен план за изпълнение на Националната стратегия за младежта по предложение на министъра на младежта и спорта, който координира и ръководи разработването и изпълнението на годишния план. В изпълнение на Националната стратегия за младежта Министерският съвет приема национални програми за младежта по предложение на министъра на младежта и спорта. Министърът на младежта и спорта осъществява контрол върху изпълнението на националните програми за младежта. Финансовите средства за изпълнение на националните програми за младежта се планират ежегодно със закона за държавния бюджет за съответната година.

Областните управители осигуряват провеждането на държавната политика за младежта на територията на съответната област, като:

- работят в тясно сътрудничество с Министерството на младежта и спорта и с младежките организации, регистрирани на територията на съответната област, когато се разглеждат въпроси, свързани с младежката политика;
- анализират състоянието на младежта в областта и формулират приоритетите и специфичните цели и мерки за развитие на регионалната политика за младежта.

Областният управител изготвя областния план за младежта, като обобщава общинските планове за младежта. Областният план за младежта определя целите и приоритетите на регионалната политика за младежта в съответствие с Националната стратегия за младежта, с областната стратегия за развитие и с потребностите на младежите в региона. Областният план за младежта съдържа:

- анализ на предизвикателствата пред младежта в съответната област;
- приоритетите и специфичните цели за провеждане на регионалната политика за младежта и мерки за постигането им;
- описание на съвместни дейности, които допринасят за постигане целите на Националната стратегия за младежта;
- организация и координация на дейностите за постигане на целите;

- действия по наблюдение и оценка на областния план за младежта;
- реда и начина за осигуряване на информация и публичност на плана.

Ежегодно до 1 март областните управители предоставят утвърдените областни планове за младежта на министъра на младежта и спорта.

Кметовете на общини отговарят за провеждането на общинската политика за младежта в съответствие с държавната политика за младежта. Кметовете на общини работят в тясно сътрудничество с Министерството на младежта и спорта, с областните управители и с младежките организации, когато се разглеждат въпроси, свързани с политиката за младежта. Кметовете на общини анализират състоянието на младежта в общината и изготвят проект на общинския годишен план за младежта. Ежегодно до 31 януари кметовете на общини предоставят на областните управители общинския годишен план за младежта за текущата година и отчет за изпълнението на дейностите, насочени към младежите на територията на общината за предходната година. Кметовете на общини изпълняват общински планове и програми за младежта. При провеждане на общинската политика за младежта кметовете на общини могат да се подпомагат от общински консултативни съвети по въпросите за младежта, създадени с решение на общинския съвет.

Общинският план за младежта се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината след съгласуване с общинския консултативен съвет по въпросите за младежта, където такъв е създаден. Общинският план за младежта определя целите и приоритетите на общинската политика за младежта, както и финансовите ресурси за неговата реализация в съответствие с Националната стратегия за младежта. Общинският план за младежта съдържа:

- анализ на предизвикателствата пред младежта в съответната община;
- приоритетите и специфичните цели за провеждане на общинската политика за младежта и мерки за постигането им;
- описание на дейности, които допринасят за постигане на целите на Националната стратегия за младежта;
- организация и координация на дейностите за постигане на целите;
- действия по наблюдение, оценка и актуализация на общинския план за младежта;
- реда и начина за осигуряване на информация и публичност на плана.

МЛАДЕЖКИ ДЕЙНОСТИ

Според закона младежка дейност е организирана дейност или инициатива, чиято цел е да представя, защитава и развива интересите и потребностите на младежта. Държавата и общините насърчават и подпомагат

осъществяването на дейности и услуги за младежта, които се изразяват в:

- информационни и консултантски услуги в подкрепа на личностното, общественото и кариерното развитие на младежта;
- дейности, насочени към подкрепа на младежите за успешната им трудова и житейска реализация;
- дейности за организиране на свободното време;
- насърчаване на неформалното обучение за разширяване на знанията, опита и уменията на младежите за приобщаването им към ценностите на гражданското общество, науката, културата, изкуството, предприемачеството, здравословния начин на живот, спорта, безопасността на движението по пътищата и за предотвратяване на противообществените прояви на младежите;
- дейности в подкрепа на младежкото доброволчество.

В младежките дейности се прилага индивидуален подход и оценка на конкретните потребности на младите хора и особеностите на младежката възраст.

МЛАДЕЖКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Младежка организация е доброволно сдружение на лица, от които не по-малко от 70 на сто са на възраст от 15 до 29 години включително, за осъществяване на младежки дейности. Непълнолетни лица могат да членуват в младежки организации с изричното писмено съгласие на техните законни представители. Младежките организации могат да се създават като юридически лица с нестопанска цел, регистрирани при условията и по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, или като организирани младежки структури при условията и по реда на специални закони. За младежка организация се приема и сдружение на младежки организации.

Развитието на младежките организации се насърчава и подпомага чрез национални, областни, общински, европейски и международни програми и проекти.

Национално представителна младежка организация е младежка организация, която има членове не по-малко от 900 физически лица и извършва дейност на територията на не по-малко от 30 на сто от общините в страната. Младежките организации, които отговарят на тези изисквания, се вписват в списък на национално представителните младежки организации по определена процедура за срок от 3 години.

МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

Младежкият работник е пълнолетно лице, което е преминало специално обучение за работа с младежи и/или е придобило професионален опит

за работа с младежи и изпълнение на младежки дейности. Младежният работник подпомага дейността на младежките организации, като анализира, планира, организира, наблюдава и оценява младежките дейности въз основа на индивидуален подход и оценка на конкретните потребности на младежите. Националните и общинските програми за младежта включват дейности в подкрепа на развитието и специалното обучение на младежкия работник.

МЛАДЕЖКО ДОБРОВОЛЧЕСТВО

Младежка доброволческа дейност е общественополезна дейност, извършвана безвъзмездно от младежи на територията на Република България или в друга държава по програми и инициативи в сферата на социални, младежки, спортни и други общественозначими дейности. Държавата и общините насърчават младежките доброволчески дейности чрез национални и общински програми за младежта. Младежката доброволческа дейност се полага въз основа на принципите на:

- свободен избор;
- безвъзмездност;
- лична отговорност;
- равнопоставеност;
- зачитане на живота, здравето и достойнството на доброволеца.

Непълнолетни младежи осъществяват младежка доброволческа дейност само с писмено съгласие на техните законни представители. На непълнолетни доброволци не могат да бъдат възлагани дейности, които са забранени или ограничени за извършване за някои категории лица поради тежкото, вредното или опасното влияние върху психиката и организма им съгласно действащото законодателство. При осъществяване на младежка доброволческа дейност от непълнолетни доброволци организаторът на дейността им осигурява квалифициран пълнолетен ръководител.

Младежите доброволци - граждани на държава членка на Европейския съюз, на държава страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство и на Конфедерация Швейцария, осъществяват младежка доброволческа дейност при условията за българските граждани. Извън тези случаи младежите доброволци могат да получат разрешение за пребиваване на територията на Република България за осъществяване на младежка доброволческа дейност в съответствие със Закона за чужденците в Република България.

Младежките организации въвеждат и популяризират добри практики за младежка доброволческа дейност. Ежегодно до 1 март младежките организации предоставят в Министерството на младежта и спорта информа-

ция за добри практики за младежка доброволческа дейност.

При извършване на младежка доброволческа дейност всеки младеж доброволец получава инструктаж за безопасност на труда или съответно специализирано обучение от организатора на проявата. По искане на младежите доброволци организаторът на проявата издава документ, удостоверяващ участието на доброволеца.

НАЦИОНАЛНА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА МЛАДЕЖТА

Министерството на младежта и спорта създава и поддържа Национална информационна система за младежта (НИСМ) с цел осигуряване на актуална информация за потребностите на младежта в страната, както и за планирането, наблюдението, управлението и оценката на политиките за младежта на национално, областно и общинско ниво. Националната информационна система за младежта съдържа:

- данни за младежките организации в страната;
- списък на национално представителните младежки организации;
- изследвания за състоянието на младежта, анализи и оценки за провеждането на политиките за младежта на национално, областно и общинско ниво;
- национални и европейски документи, свързани с осъществяване на политиката за младежта;
- актуална информация за възможностите за финансиране на младежки дейности.

Националната информационна система за младежта е общодостъпна чрез интернет страницата на Министерството на младежта и спорта. Младежките организации, които кандидатстват за финансиране по национални и европейски програми за младежта, са длъжни да са вписани в Националната информационна система за младежта.

МРЕЖА ОТ МЛАДЕЖКИ КОНСУЛТАТИВНО-ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ (МИКЦ)

Чрез откриването на МИКЦ във всички областни градове в страната се цели подкрепа на младите хора чрез създаване на условия и възможности за личностното им и професионално развитие и чрез предоставяне на безплатни специализирани услуги съобразно потребностите на младежите и спецификите на конкретното населено място.

На територията на една административна област може да бъде изграден и да функционира с финансиране от националния бюджет (чрез Наци-

оналната програма за младежта – виж по-долу) фиксиран брой МИКЦ, но не по-малко от един за всеки областен град. Точният брой на МИКЦ се определя от Националния координатор на програмата. За градовете с по-голям брой млади хора и завишени потребности на целевата група е възможно създаване на повече от един МИКЦ, както и изнесени офиси в по-малките общини от региона. МИКЦ се хостват от местни неправителствени организации, които се избират с конкурс. В случай че на територията на областен град няма неправителствена организация, която да отговаря на изискванията и условията за основаване и функциониране на МИКЦ, се допуска организация, развиваща дейността си в съседен областен град, да кандидатства с проектно предложение за предоставяне на услуги за младите хора в този град.

Ключова цел е функционирането на центровете да се осъществява в партньорство с общинските звена за младежки дейности, органите на местното самоуправление или териториалните подразделения на държавната администрация, за да се насърчи привличането и прякото участие на целевата група младежи в процеса на вземане на решение на местно, регионално и национално ниво.

Младежките информационно-консултантски центрове предоставят стандартизиран пакет от качествени услуги съобразно конкретните потребности на младите хора. Услугите, предоставяни от МИКЦ, са в следните три категории:

1. Обучения.

МИКЦ организира и провежда обучения на млади хора. Допустимите теми за обучения се определят от националния координатор на Програмата. Те са еднакви за всички центрове. При разработването на проектното си предложение за годишно финансиране екипът на МИКЦ описва планираните обучения, тяхната тематика и брой. Темите за обученията се избират от общ списък, разработен и утвърден от националния координатор на Програмата. За всяко от планираните обучения е необходимо в проектното предложение да се представи автобиография на обучител с подходящ профил и компетенции. Всяко от обученията трябва да обхваща минимум 20 младежи. Възможно е провеждането на изнесени обучения в малки населени места на територията на областта, в която е ситуиран съответният МИКЦ.

2. Информационни услуги.

Информационните услуги са насочени към предоставяне на актуална, систематизирана и достъпна информация, удовлетворяваща широк спектър от интереси и потребности на младите хора, чрез разработване

и разпространение на информационни материали, организиране на информационни кампании и запознаване на младите хора с институциите и с правата им като част от местната общност, като граждани на Република България и на Обединена Европа. Информацията може да се предоставя на място в МИКЦ, както и извън него, по телефон, електронна поща, чрез интернет страницата на МИКЦ и/или профили в социалните мрежи, чрез други подходящи канали за разпространение на информация. Прави се своевременно актуализиране на информационния поток и предоставянето му на потребителите в удобен за ползване вид. Печатните информационни материали са с унифициран дизайн, разработен от националния координатор на Програмата.

3. Консултантски услуги.

Консултантските услуги са насочени към предоставяне на превантивна и навременна квалифицирана и специализирана помощ за индивидуални или групови консултации, които са безплатни за младите хора. Консултациите могат да бъдат осъществени на място в младежкия център, извън него - в близост до места, в които обичайно се събират младежи, в малки населени места и села и др. Консултациите могат да бъдат организирани по заявка на младите хора, младежките организации и структури или по предварително зададени от центъра график и теми за конкретен период от време.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖТА (2012 – 2020)

Националната стратегия за младежта (2012 - 2020) е ориентирана към изграждане и реализиране на единна, последователна и устойчива младежка политика в България, основана на многосекторния подход, междусекторното сътрудничество и съвместното управление с младите хора на национално, регионално, областно, общинско ниво. Стратегията задава основните рамки, очертава визията, целите и приоритетите за развитие на младите хора в страната в дългосрочен план. Тя отчита необходимостта от комплексни действия, насочени към развитие на политики за младежта, създаване на условия за качествено и достъпно образование, възпитание и пълноценно развитие на личността, равни възможности за всички млади хора в областта на образованието и пазара на труда и насърчаване на тяхната активна гражданска позиция.

Приоритетите на стратегията включват:

1. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора
2. Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги
3. Насърчаване на здравословния начин на живот

4. Превенция на социалното изключване на млади хора в неравностойно положение
5. Развитие на младежко доброволчество
6. Повишаването на гражданската активност
7. Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони
8. Развитие на межкултурния и международния диалог
9. Повишаване на ролята на младите хора в превенцията на престъпността

От тях за целите на изследването най-голямо значение имат приоритети 5 и 6, затова ще ги представим по-подробно с техните стратегически и оперативни цели, задачи и очаквани резултати.

Приоритет Развитие на младежкото доброволчество

Стратегическа цел: развитие на доброволството сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание.

Оперативна цел: Създаване на повече доброволчески възможности за младите хора, особено за трансгранична мобилност чрез по-пълно използване на средствата от програмата на ЕК „Еразъм“.

Задачи:

- Присъединяване и осигуряване на прилагането на Европейската конвенция за насърчаване на транснационалната дългосрочна доброволческа служба за младежи на Съвета на Европа.
- Насърчаване и подпомагане на участието на българските младежи в международното младежко доброволчество.

Оперативна цел: Гарантиране правата на младите доброволци.

Задачи:

- Правно регулиране на статута на младите доброволци. Закрила от възлагане на дейности, които оказват или могат да окажат вредно или опасно влияние върху тяхната психика и здраве.
- Осигуряване на подходящо обучение и квалификация за младите доброволци, свързани с извършваните от младежите доброволчески дейности.

Оперативна цел: Популяризиране на доброволството.

Задачи:

- Удостоверяване и признаване на обучението, опита и уменията, получени от младите хора по време на доброволческата дейност.
- Въвеждане и поддържане на добри практики за управление на млади доброволци за набиране, обучение, стимулиране, наблюдение и

оценка, както и за признание на постиженията им.

- Въвеждане на „доброволческа книжка“ като официален удостоверяващ документ за обстоятелствата, свързани с доброволческата дейност на младите хора.
- Правно регулиране на статута на доброволческите организации.
- Установяване на стандартите за младежкото доброволчество и на публичен контрол в защита на младите доброволци.
- Насърчаване на младежкото доброволчество от държавата и общините.

Очаквани резултати:

- Прилагане на европейските стандарти, предвидени в Европейската конвенция за насърчаване на транснационалната дългосрочна доброволческа служба;
- Увеличаване броя на българските младежи, участващи в международното младежко доброволчество;
- Увеличаване на броя на доброволците в България;
- Създадени ефективни механизми, гарантиращи правата на младите доброволци; Признаване на уменията, придобити чрез доброволството, като важна форма на неформално образование.

Приоритет Повишаване на гражданската активност

Стратегическа цел: Осигуряване на възможности за пълноценно участие на младите хора в гражданския живот и за приобщаването им към основните демократични ценности и стандарти.

Оперативна цел: Насърчаване на самоорганизирането на младите хора.

Задачи:

- Насърчаване и подпомагане на развитието на младежките организации от държавата, общините, бизнеса и обществото.
- Усъвършенстване на нормативната уредба за младежките организации.
- Признаване на приноса на инициативите на неорганизираните млади хора.
- Популяризиране и мултиплициране на добри практики на младежка гражданска активност.
- Създаване на условия за подкрепа и реализиране на младежки кампании и младежки инициативи.
- Стимулиране на общините да осигуряват административна и финансова подкрепа за младежки организации и младежки клубове.
- Стимулиране на общините да предоставят безвъзмездно инфраструктура за развитие на младежка работа.
- Стимулиране на неформални групи млади хора.
- Популяризиране ролята на младежките организации в развитието на младежта.

Оперативна цел: Насърчаване на гражданското образование и обучение.

Задачи:

- Популяризиране и обучение по защита на правата на човека, особено по въпросите на правата на детето, дискриминацията, равнопоставеността между половете, трудовите права на младите хора.
- Обучение на младежки лидери.
- Създаване на устойчиви инструменти за развитие на младежко лидерство.

Оперативна цел: Осигуряване на ефективно представителство на интересите на младите хора във формирането, изпълнението и оценката на секторните политики на национално, регионално, областно и общинско ниво.

Задачи:

- Мобилизиране на участието на младите хора в управлението на местно, областно и национално ниво и в гражданския контрол върху дейността на общинските и държавните органи, включително и чрез кампании за връщане на доверието на младите хора в администрацията.
- Насърчаване на създаването и развитието на младежко представителство чрез: установяване на гаранции за демократично устройство, представителност и публичност; подпомагане на младежко представителство от държавата и общините; осигуряване на представителство на младите хора на национално, регионално, областно и общинско ниво във взимането, изпълнението и оценката на решения, касаещи младите хора.
- Стимулиране на участието на младите хора и техните организации в опазването, подобряването и управлението на природното богатство.
- Организиране на кампании и инициативи по актуални теми и в изпълнение на политиките на Европейския съюз, Съвета на Европа и ООН по отношение на младите хора.
- Осигуряване на административна и финансова подкрепа от общините и държавата за обединения на младежки организации на местно, регионално и национално ниво.
- Осигуряване на достъп до процеса на взимане на решения на общинско, областно и национално ниво чрез стимулиране на създаването на консултативни младежки съвети и комисии с участието на младежта.

Очаквани резултати:

- Увеличаване на избиращата активност на младите хора в национални, местни и европейски избори.
- Активизиране на участието на младите хора при решаване на младежките проблеми.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА МЛАДЕЖТА 2016 - 2020

Националната програма за младежта (2016 - 2020) е един от инструментите за изпълнение на приоритетите на националната политика за младите хора. Програмата е приета от Министерския съвет и се реализира на национално ниво. Тя се базира на отчетените потребности на младежите в страната и е в синхрон с приоритетите на европейската политика за младежта. Програмата е в съответствие и изпълнява целите на Националната стратегия за младежта (2010 - 2020), приета от МС през октомври 2010 г. Необходимите средства за реализация на Програмата през програмния период 2016 - 2020 г. се осигуряват в рамките на бюджета на Министерство на младежта и спорта.

Национален координатор на Програмата е министърът на младежта и спорта. Националният координатор утвърждава условията за разработване на проектни предложения по Програмата с подробно описание и разяснение на изискванията към организациите и проектните дейности, съобразно определените стратегически приоритети, направления и индикативни дейности.

Министърът на младежта и спорта одобрява индикативна годишна програма и обявява годишните приоритети в зависимост от потребностите на младите хора и от социално-икономическата среда в страната.

Конкретните условия за кандидатстване за всяка текуща година и размерът на отпусканата финансова помощ се оповестяват от националния координатор чрез публикуване на конкурсните процедури и предоставяне на указания за разработване на проектни предложения по Програмата.

Програмата предвижда финансиране на младежки дейности по следните подпрограми:

- Развитие на мрежата от младежки информационно-консултантски центрове (МИКЦ);
- Национални младежки инициативи и кампании.

МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА В РЕПУБЛИКА СЪРБИЯ

ОБЩ ПРЕГЛЕД

Млади хора в Сърбия са всички лица от навършилите 15 години до 30-годишна възраст. Според последното официално преброяване, проведено през 2011 г., на територията на Сърбия живеят 1 322 021 млади хора, които съставляват 18,4% от общото население от 7 186 862 жители. Повечето от младото население живее в градовете, а именно 809 613, или 61,3% от общия брой на младите хора, докато в селските райони живеят 512 408,

или 38,7%. Половата структура включва малко повече мъже - 677 110, или 51,2%, и 644 911 жени, или 48,8% от общата младежка популация.

Общият брой на младите хора в периода между преброяванията, от 2002 г. до 2011 г., е намалял със 190 625, или 13%. Тенденцията на намаляване на броя на младите хора отдавна е налице и всички индикации са, че тази тенденция ще продължи и в бъдеще, като се има предвид нивото на емиграция на младите хора, което е сред най-високите в Европа, но също така и нивото на отрицателен прираст на населението, което е далеч под естественото възпроизвеждане.

В подкрепа на тенденцията на голям отлив на младите хора е информацията, получена от изследването на нагласите на младите хора, че чак две трети от тях възнамеряват да напуснат страната и отпътуват в чужбина. Икономическите проблеми и липсата на възможности за заетост са най-доминиращите причини, поради които младежите напускат или мислят за напускане на Сърбия. Това се подкрепя и от степента на безработица сред младежта, която според изследването на работната сила през второто тримесечие на 2016 г. е в размер на 36%, заедно с факта, че много високообразовани млади хора чакат за работа повече от две години.

Граничната зона с България се откроява, когато става въпрос за негативните демографски тенденции, които се характеризират с ниска раждаемост, но също така с изразена степен на отлив на младите хора. Изтичането на младите хора е насочено предимно към по-големите областни центрове, които предоставят по-добри възможности за образование и заетост, но не пренебрежимо ниско е нивото на емиграция към страните от Западна Европа.

В 7-те гранични окръга с България живеят общо 210 597 младежи между 15- и 30-годишна възраст, според преброяването от 2011 година. Общият брой на младите хора по отношение на предишното преброяване от 2002 г. е намалял с около 18%, или 47 585 души.

Окръг	Брой младежи (15-30) по преброяването от 2002 г.	Брой младежи (15-30) по преброяването от 2011 г.	Процент на промяна на броя на младежите 2002-2011 г.
Борски	27 492	20 764	-24%
Зайчарски	22 782	18 448	-19%
Нишавски	73 813	68 258	-8%
Пиротски	18 568	15 419	-17%
Ябланички	47 439	39 904	-16%
Пчински	49 185	31 425	-36%
Топлички	18 903	16 379	-13%
Общо	258 182	210 597	-18%

Намаляване на броя на младите хора се забелязва във всеки от 7-те гранични окръга и е най-силно изразено в окръг Пчиня и окръг Бор, където общият брой на младите хора намалява чак с 36% и съответно с 24% в последния период между преброяванията. Най-голям брой млади хора живеят в Нишавски окръг, който също отбелязва и най-малко намаляване на броя на младите хора, който брой е намален с 8% през последния период между преброяванията. Това се и очаква, като се вземе предвид, че Ниш е център на региона и университетски център, който акумулира голям брой млади хора от целия граничен район.

Всичко това сочи към необходимостта от организиране на действия, насочени към подобряване на общото състояние на младите хора в граничния регион, чрез създаването на стимулиращи условия за живот и развитие на младите хора в тази част на Сърбия, а на младежката политика и активност определено трябва да се даде приоритет в този процес.

По-долу ще дадем подробно описание на институционалната и правната рамка на национално ниво, както и анализ на политиката за младежта в граничния район с България.

ИНСТИТУЦИОНАЛНА И ПРАВНА РАМКА

Младежта е под юрисдикцията на Министерството на младежта и спорта на Република Сърбия (ММС), сформирано през май 2007 г. Отделът за младежта в рамките на ММС е отговорен за подобряване на положението и на качеството на живот на младите хора. Дейността на Отдела за младежта е определен в член 17, алинея 1 от Закона за министерствата и се отнася до изграждане на интегрирана, цялостна и междусекторна младежка политика.

Работата на Отдела за младежта между другото е насочена към създаването на институционална и правна рамка за прилагане на политиката за младежта. В тази връзка Отделът за младежта от създаването си работи за: приемане на стратегически документи и придружаващите ги планове за действие в областта на младежта, Закона за младежта, за хармонизиране на правилата, отнасящи се до политиката за младежта със стандартите на ЕС, непрекъснато международно сътрудничество със съответните институции и организации, подписване на различни двустранни споразумения, както и провеждане на изследвания върху различните социални явления, свързани с младежта. В допълнение, дейностите на Отдела за младежта са насочени към укрепване на капацитета на младите хора да се организират, да се присъединят и да участват в социалните процеси, както и за насърчаване на развитието на младежката политика на местно ниво.

Приоритетите на Отдела за младежта са:

- Системно наблюдение на изпълнението на Националната стратегия за младежта (НСМ) и на дейности, планирани в плана за действие на годишна база;
- Прилагане на Закона за младежта и работата на Съвета за младежта;
- Създаване на условия за подобряване на пригодността за заетост и заетостта на младите хора;
- Укрепване на капацитета на младежките сдружения и на координаторите на местните канцеларии за младежта (МКМ);
- Подкрепа за създаване и функциониране на местни канцеларии за младежта (МКМ) във всички заинтересовани местни власти;
- Подкрепа за създаване и работа на Националното сдружение на местните канцеларии за младежта;
- Осигуряване на качеството на работата с младежта и въвеждането на стандарти в работата на канцелариите за младежта и на компетенциите на координаторите им;
- Участие в младежките програми на Европейската комисия и на Съвета на Европа и увеличаване на мобилността на младите хора;
- Подкрепа на младите хора да участват активно във вземането на решения;
- Навременна и изчерпателна информация за младите хора;
- Продължаването на работата на Фонда за млади таланти на Република Сърбия.

Ключовите документи на правителството на Република Сърбия, въз основа на които ММС работи по систематично подобряване на положението на младите хора, са: **Законът за младежта, Националната стратегия за младежта** за периода 2015 - 2025 и **Планът за действие за изпълнение на Националната стратегия за младежта** за периода 2015 - 2017 година.

Законова рамка

Законът за младежта е приет през юли 2011 г., започва да се прилага от януари 2012 г. и е ключов документ, регулиращ мерките и дейностите в младежкия сектор, предприемани от държавата, автономната провинция и местното самоуправление. Законът има за цел да създаде условия за подкрепа на младите хора в организирането, социално функциониране, развитие и реализация на потенциала им за лично и обществено благополучие. Контролът по изпълнение на Закона за младежта се извършва от ММС.

С приемането на Закона за младежта е създадена устойчива институционална рамка за прилагане на политиката за младежта и са регулирани много области и въпроси, които досега са били само частично обхванати от регламенти. Законът за младежта се основава на определяне на рам-

ката и условията за подкрепа на младите хора в организирането, социално функциониране, развитие и реализация на потенциала им за лично и обществено благополучие, определяне структурата на младежкия сектор както на държавно, така и неправителствено ниво, с ясно дефиниране на правомощията, правата, задълженията и отговорностите според съответното ниво, утвърждаване на автономията на младежките сдружения, сдруженията за мадежта, федерациите и асоциациите чадър.

Законът се състои от седем глави, които се отнасят до:

- Основни разпоредби на закона;
- Национална стратегия за младежта;
- Сдружения, които провеждат младежки дейности;
- Съвета, канцелариите и агенциите за младите хора;
- Финансиране на програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор;
- Мониторинг на прилагането на закона;
- Преходни и заключителни разпоредби.

Главата с **основните разпоредби** на закона определя: политиката за младежта, субектите на политиката за младежта, младежкия сектор, младежките дейности, младежката работа и неформалното образование, които са пряко във фокуса на нашето изследване.

Според Закона за младежта **младежката политика** обхваща и разбира всички мерки и дейности на държавните органи, институции, сдружения и други субекти, които са насочени към подобряване на положението на младите хора. Младежката политика в областта на младежкия сектор се извършва от ММС чрез изпълнението на Националната стратегия за младежта (НСМ) и други програмни документи в областта на политиката за младежта и координиране на дейностите по тяхното изпълнение. **Субектите на младежката политика** са: Република Сърбия, автономната провинция и местното самоуправление като носители на младежката политика, институциите, сдруженията, които извършват младежки дейности, и други субекти, участващи в изпълнението на политиката за младежта.

Младежки сектор включва всички области, където младежки дейности се извършват и са определени с общите цели на Националната стратегия за младежта.

Младежки дейности са различни дейности в областта на младежкия сектор, които се изпълняват от млади хора или от субектите на политиката за младежта и които са насочени към подобряване на положението на младите хора и ги подкрепят за активно участие в живота на обществото, за лично и обществено благополучие.

Младежката работа представлява онази част от младежките дейности, които се организират със и за младите хора, основава се на неформално образование, провежда се в рамките на свободното време на младите хора и се предприема, за да се подобрят условията за личностно и социално развитие на младите хора в съответствие с техните потребности и способности и с тяхното доброволно участие.

Неформалното образование на младите хора е набор от организирани пригодени за младежта образователни дейности, които не са предвидени от формалната образователна система, основани на нуждите и интересите на младите хора, на принципите на доброволното и активното им участие в процеса на обучение и насърчаване на демократичните ценности, чрез които младите хора да придобият умения, необходими за развитие на личностния потенциал, активното участие в обществото и по-добра пригодност за заетост.

В раздела с основните разпоредби Законът допълнително определя основните принципи, а именно:

- Принцип на подкрепа на младите хора;
- Принцип на равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- Принцип на равните възможности;
- Принцип на засилване на информираността за значението на младите хора и тяхната социална роля;
- Принцип на активното участие на младите хора;
- Принцип на отговорността и солидарността на младежите.

Втората глава на Закона за младежта се отнася до **Националната стратегия за младежта**, която по предложение на ММС приема правителството на Република Сърбия и с която се урежда: активното участие на младите хора в обществения живот, гарантиране реализацията на правата на младите хора на база равни възможности, младежката информация, насърчаване и оценяване на толерантността, демокрацията, изключителните постижения на младите хора, насърчаване и развитие на формалното и неформалното образование, насърчаване и стимулиране на заетостта и самонаемането на млади хора и младежкото предприемачество, подобряване на безопасността на младите хора, устойчивото развитие и здравословна жизнена среда, опазване и подобряване на здравето на младите хора и други дейности и области от значение за младите хора.

По закон стратегията е приета за период от десет години и в подготовката ѝ участват: младите хора, ММС, министерствата, отговорни за специфични области в младежкия сектор, и всички други субекти на политиката за младежта. ММС насочва и следи за изпълнението на стратегията на местно ниво.

Средствата за изпълнението на стратегията се обезпечават от бюджета на Република Сърбия, както и от бюджета на автономната провинция и местното самоуправление и други източници в съответствие със закона. В съответствие със стратегията автономната провинция и местното самоуправление утвърждават планове за действие за изпълнение на стратегията на своята територия и в своя бюджет осигуряват средства за изпълнението на тези планове. Автономната провинция и местното самоуправление предоставят, по искане на ММС, най-малко веднъж годишно доклад за изпълнението на плана за действие в изпълнение на стратегията на своята територия.

Сдруженията, които провеждат младежки дейности, са определени в глава трета от Закона за младежта. За да се извършват младежки дейности, се подобряват условията за личностно и социално развитие на младите хора. В зависимост от техните нужди и възможности и участието им в обществения живот на общността и тяхната информация може да се създават младежки сдружения и сдружения за младежта в съответствие със законодателството, регулиращо създаването и правния статут на сдруженията. Сдруженията се регистрират в регистър, които се води от компетентен орган.

В съответствие със Закона за младежта бе приет Правилник за воденето на уникални записи на младежките сдружения, сдруженията за младежта и техните съюзи. Уникалният запис трябва да съдържа данни за сдруженията и съюзите, както и на техните представители, а ММС осигурява публичен достъп до определени данни. До 1 декември 2015-а в уникалния регистър на младежките сдружения и сдруженията за младежта са регистрирани общо 1086 сдружения и съюзи.

Младежко сдружение е сдружение, което е регистрирано в регистъра и функционира в съответствие със законодателството, регулиращо създаването и правния статут на сдруженията, чиито членове са най-малко две трети млади хора и чиито цели или област за постигане на целите са насочени към младите хора в съответствие със Закона за младежта. **Сдружение за младежта** е всяко друго сдружение, което е вписано в регистъра и функционира в съответствие със законодателството, регулиращо установяване и правния статут на сдруженията, чиито цели или област за постигане на целите освен друго са насочени към младите хора в съответствие със Закона за младежта. Младите хора могат да се обединяват в неформални сдружения, чиито цели или област за постигане на целите са насочени към младите хора. Всички регистрирани младежки сдружения и сдружения за младежта могат за постигане на общи цели и интереси да

се сдружават в съюзи, чиито цели или област за постигане на целите са насочени към младите хора. Статус на асоциация чадър придобива онзи съюз, в който се съюзят най-малко 60 регистрирани сдружения, които имат седалища на територията на най-малко две трети от административните области на Република Сърбия и най-малко две години извършват младежки дейности в повечето общини, които обединяват най-малко 2000 индивиди и в които веднъж приети, членовете са най-малко две трети млади хора. Асоциацията чадър представлява интересите на своите членове, предлага кандидати за Младежкия съвет и участва в разработването и изпълнението на Стратегията за младежта и други документи в областта на политиката за младежта. ММС поддържат централен регистър на сдруженията и съюзите въз основа на данни от органа, отговорен за тяхната регистрация, и данни, предоставени от сдруженията, за целите на организирано и систематично наблюдение в областта на младежкия сектор и за мониторинг на изпълнението на политиката за младежта.

Четвъртата глава на Закона за младежта се отнася до **Младежкия съвет, Канцеларията за младежта и Агенцията за младежта**. На база предложението на ММС правителството формира **Младежки съвет** като консултативен орган, който подпомага и координира дейностите, свързани с разработването, реализирането и прилагането на политиката за младежта и предлага мерки за подобряването ѝ. Младежният съвет се състои от представители на държавната администрация, в чиято отговорност са области от интерес за младите хора, административния орган на автономната провинция, отговарящ за въпросите на младежта, младежки асоциации и съюзи, канцеларии за младежта, общ представител на националните съвети на националните малцинства и признати експерти. Най-малко една трета от членовете на Младежкия съвет се състои от представители на младежките сдружения и сдруженията за младежта.

В съответствие със Закона за младежта през януари 2014 г. е сформирани Младежният съвет, който включва 24 членове.

Освен националния Младежки съвет може да се създават провинциални, градски и общински младежки съвети от компетентните органи на автономната провинция и на местното самоуправление. За да се осигури активното участие на младите хора в живота и работата на общността, овластяване на младите хора, подпомагане организирането на различните обществени дейности на младите хора, обучение и творческа изява на нуждите на младите хора, местната власт може да създаде **Канцелария за младежта**. Канцеларията се финансира от бюджета на местната власт, както и от други източници в съответствие със закона.

Местните канцеларии за младежта (МКМ) представляват местна услуга за младите хора в контекста на местното самоуправление, което играе ключова роля в изпълнението на Националната стратегия за младежта на местно ниво. Преди създаването на Министерството на младежта и спорта през май 2007 г. в Република Сърбия има пет местни канцеларии за младежта, през декември 2007 г. са седем, а в началото на 2016 г. има отворени 158 канцеларии, от които активно работят 139.

За реализирането на програми за младите хора, и в съответствие с програмите на ЕС, свързани с младите хора, могат да бъдат създавани и **агенции за младежта** в съответствие със специалния закон.

Седма глава определя в подробности **Финансирането на програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор**. По закон в бюджета на Република Сърбия се осигурява финансиране за програмата и проектите от общ интерес в областта на младежкия сектор, с които се:

- осигуряват условия за развитието и усъвършенстването на младежките дейности чрез насърчаване на младите хора да участват активно в обществените процеси;
- насърчават младежки сдружения, сдруженията за младежта и съюзите им да участват в изпълнението на младежки дейности и постигането на целите на Стратегията за младежта;
- информират младите хора по въпроси, които са от значение за младежта, и издават публикации от значение за младите хора;
- насърчават кариерното ориентиране и консултиране на младите хора и организирането на обучения, семинари и събития, които са от значение за заетостта, самонаемането и младежкото предприемачество;
- насърчават неформалното образование на младите хора в областта на младежкия сектор и развитие на качеството на неформалното образование за младите хора;
- извършват социално овластяване на младите хора особено чрез насърчаване на доброволчеството и младежката работа и изграждат капацитет на младежките организации;
- насърчават младите хора за активно и качествено провеждане на свободното време, насърчават здравословен и безопасен начин на живот, както и се отговаря на нуждите на младите хора в областта на културата;
- стимулират активността на младите хора в областта на младежкия сектор на местно ниво чрез подкрепа за изпълнението на местни планове за действие и младежки програми и проекти на местни канцеларии за младежта;

- провеждат изследвания относно състоянието и потребностите на младите хора в Република Сърбия;
- реализират и насърчават международното сътрудничество в областта на младежкия сектор;
- осигуряват подкрепа за млади таланти чрез награди, стипендии и обучение на студенти.

Законът регулира условията за финансиране и съфинансиране на програми и проекти от обществен интерес в младежкия сектор, извършени от:

- младежки организации;
- местни власти;
- институции, научноизследователски институти и други юридически лица със седалище в Сърбия.

В съответствие със Закона за младежта е приет Правилник относно финансирането и съфинансирането на програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор, който регламентира реда за регистриране на отговарящите сдружения и съюзи и разпределение на средствата, предназначени за изпълнение на дейностите им. Първият конкурс е публикуван през септември 2007 г., чийто приоритет бяха програмите за укрепване на младежките организации и асоциациите, занимаващи се с млади хора. От 2008 г. насам редовните ежегодни конкурси служат като инструмент за изпълнение на Националната стратегия за младежта, а от 2012 г., датата на влизане в сила на Закона за младежта и Правилника за финансиране и съфинансиране на програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор, министерството финансира програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор, които са изброени в Закона за младежта и насочени към постигането на целите на Националната стратегия за младежта. От основаването си през 2016 г., чрез дотации за неправителствени организации, ММС е разпределило повече от 1,5 милиарда динара за изпълнението на 1164 проекта.

Стратегическа рамка

След създаването на ММС през 2007 г. е изработена първата Национална стратегия за младежта (НСМ) за периода от 2008 до 2014 г., както и План за действие за изпълнение на стратегията, който е приет през 2009 г. През 2014 г. започва процес на разработване на нова, втора по ред НСМ. Чрез работата на работна група от 53 членове (представители на всички заинтересовани държавни органи и институции, представители на сдруженията на младите хора, за младите хора и техните съюзи) и след 15 кръгли

маси и 5 дебата в рамките на общественото обсъждане и с участието на повече от 2000 млади хора е изработена НСМ за периода 2015 – 2025. След приемането на Стратегията е приет и План за действие за изпълнение на НСМ за периода 2015 – 2017 г.

НСМ е ключов механизъм за прилагане, координация и подобряване на политиката за младежта, който създава благоприятна среда, в която да се насърчат и уважават младежките инициативи. Чрез НСМ Република Сърбия припознава младите хора и тяхната специална роля в обществото, имайки предвид, че младите хора са настоящето и бъдещето на обществото, ресурс за иновации и движеща сила в него. НСМ определя основните принципи и начини на действие и очакваните резултати от дейността на всички субекти на политиката за младежта за подобряване на социалното положение на младите хора и създаване на условия за упражняване на правата и интересите на младите хора във всички области.

ММС е отговорно за координацията, развитието и усъвършенстването на политиката за младежта, прилагане на политиката и НСМ и други национални планове и програми, свързани с младежта. Мониторинг и осъществяване на НСМ се извършва от Работна група, създадена от правителството на Република Сърбия, чиито задачи са да предложи мерки за хармонизиране на дейностите в изпълнение на НСМ съгласно приетия план за действие за изпълнение на НСМ, наблюдение на изпълнението на НСМ и участие в оценката и изготвянето на годишни доклади за правителството за изпълнението на НСМ. Експертната и административно-техническата подкрепа на Работната група се предоставя от ММС. В зависимост от вида и нивото, на което са реализираните дейности, ММС пряко наблюдава дейностите, предприети на национално ниво и за чието изпълнение е пряко отговорно, докато дейностите, изпълнявани на местно ниво, които се изпълняват пряко от други ресорни министерства, институции и организации, ММС наблюдава косвено посредством доклади.

Визията на НСМ е, че младите хора са активни и равни участници във всички области на обществения живот, които напълно развиват своя потенциал и допринасят за личностното и общественото развитие и благополучие. Младите хора имат подкрепата на обществото, създават по-добри условия за живот и развитие на потенциала и активно допринасят за цялостния напредък на обществото.

Основни **принципи** на НСМ са:

- Подпомагане личностното и социалното овластяване на младите хора;
- Зачитане на човешките и малцинствени права, равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- Равни възможности за всички;

- Значението на младите хора и тяхната социална роля;
- Активно участие на младите хора и сътрудничество;
- Обществена отговорност и солидарност.

НСМ има девет **стратегически цели**:

- наемане на работа и заетост на младите жени и мъже;
- качеството и възможност за придобиване на квалификация и развитие на компетенциите и иновативността на младите хора;
- активно участие на младите жени и мъже в обществото;
- здраве и благосъстояние на младите жени и мъже;
- условия за развитието на култура на сигурността на младите хора;
- подкрепа за социално включване на младежи от категориите, изложени на риск от социално изключване;
- мобилност, обхват на международното сътрудничество на младите хора и подкрепа на младите мигранти;
- система за информиране на младежта и познаване на младежта;
- използване и участие на младите хора в създаването на културно съдържание.

Индикатори за наблюдение на степента на изпълнение, периода на изпълнение, нивото на изпълнение, участниците в процеса на изпълнение, източниците за проверка на показателите за конкретни цели и дейности и необходимите средства за изпълнението са определени в Плана за действие за изпълнение на стратегията.

С Плана за действие за изпълнение на Националната стратегия за младежта са определени дейностите за периода 2015 - 2017 г. и е дадена по-подробна прогноза за разходите. Планът за действие трябва да помогне на всички органи, организации, институции и физически лица и всички други заинтересовани страни да реализират целите на НСМ. Съответно Планът за действие точно определя ролите, отговорността на изпълнителите, както и институционалните механизми, които трябва да направят възможно постигането на желаните резултати и осъществяването на общите стратегически цели на НСМ.

Общо планираните средства за период от три години (2015 - 2017.) са в размер на 6,034,369,460 динара (49,059,914 евро), от които 3,865,064,460 динара (31,423,288 евро) правят бюджетните средства, а 2,169,305,000 динара (около € 17,636,626) средства от други източници. Към тази сума се добавят и средствата по активните мерки на пазара на труда, както и средствата, предназначени за професионална рехабилитация и насърчаване на заетостта на хората с увреждания, които не е възможно да се покажат като точна сума по възрастови групи.

За целите на това изследване е най-важна стратегическата цел, която се отнася до насърчаването на активното участие на младите жени и мъже в обществото, и тази стратегическа цел ще представим по-подробно с всичките ѝ специфични цели, очаквани резултати и дейности.

В областта на активизма и активното участие на младите хора ще се търси осъществяването на 4 специфични цели, които са насочени към:

1. Подобряване на правните и политически условия за включването на перспективни млади жени и мъже в участието на младежта в процеса на вземане на решения и развитието на политиката за младите хора.

Очакван резултат: организациите и институциите да разпознават младежите и различните категории младежи като специална група със свои права и потребности.

Дейности:

- Разработване на цялостен анализ на правната и политическата рамка и практики за участието на младите хора на национално, провинциално и местно ниво;
- Определяне на законовото задължение на всички институционални участници в развитието на своите политики да включат младежката гледна точка и младежки представители;
- Формулиране на критерии за чувствителен мониторинг на политиките с включени младежки гледни точки и младежки представители;
- Осигуряване на адекватно представителство (процент от местата) и нивото на участие на младите хора с цел постигане на равнопоставеност на младежта в процесите и органите;
- Изпълнение на изменения в Закона за младежта с цел насърчаване на правното припознаване на младите хора и включване на младежката гледна точка в развитието на обществени политики.

Очакван резултат: Организациите и институциите да създават свои собствени политики и специални планове, като вземат предвид гледната точка на младите хора и включат младежите.

Дейности:

- Поддръжка на функционално и активно участие на представители на младежта в работата и решенията на обществените институции и организации при равни условия;
- Разработване на насоки за младежко отговорно бюджетиране на всички нива;
- Разработване на стандарти и механизми на избор за участието на младите хора в процеса на вземане на решения и развитие на поли-

тики, включително и насърчителни мерки за участието на по-малко представения пол.

Очакван резултат: Местните власти да създават политики за младите хора на базата на реалните им нужди на местно ниво и наличните ресурси за работа с младежта.

Дейности:

- Разработване на насоки за субектите на младежката политика на местно ниво за включване на младежката гледна точка, които включват и гледната точка на пола и тази на уязвимите млади хора, в развойните процеси и политики;
- Подкрепа за разработването, изпълнението, мониторинга и оценката на местните планове за действие с активното участие на младите хора в процесите и решенията;
- Ангажиране на младите мъже и жени равноправно в процес на разработване, изпълнение, мониторинг и оценка на местни планове за действие;
- Да се подобрят насоките за ролята, отговорностите и правния статут на канцелариите за младежта и компетенциите на хората, които ги управляват.

2. Създаване на условия за изграждане на капацитет и синергия в работата на субектите на младежката политика и устойчиво развитие и включването на по-голям брой на младежки сдружения, които извършват младежки дейности

Очакван резултат: Разработен механизъм за координиране на процеса и изграждане на капацитет в субектите на политиката за младежта за изпълнението на НСМ.

Дейности:

- Подобряване на административния и оперативен капацитет и компетенции на министерството за изпълнение на НСМ;
- Разработване на програми за обучение на субектите на политиката за младежта за разработването и реализирането на младежката политика и НСМ;
- Подкрепа за разработването на капацитета на младите хора, като избрани представители на младежта участват в процесите на разработване на политики и вземане на решения на всички нива и на международно равнище;
- Осигуряване на развитието и изпълнението на Дневния ред за младежта в рамките на министерствата, с който се определят дейностите, които прилагат министерствата за младите хора;

- Подкрепа за изменение на Закона за младежта, което да гарантира редовното докладване пред Младежкия съвет и обществеността на напредъка в изпълнението на НСМ и на Дневния ред за младежта.

Очакван резултат: Осигурена подкрепа за устойчиво развитие на сдруженията, които извършват младежки дейности.

Дейности:

- Осигуряване на редовно административно и програмно финансиране на работата и на представителните съюзи на младежта;
- Утвърждаване наличието на всички публични сгради за младите хора (младежки имоти) и тяхното предоставяне в полза на младите хора, като се позволи използването им от сдружения, които извършват младежки дейности за изпълнение на младежки програми.

Очакван резултат: Установяване на продължаваща подкрепа за програмите за изпълнение на дейности по включване на младите хора в обществото.

Дейности:

- Да се осигури непрекъснато финансиране на програмите на сдружения, провеждащи младежки дейности, които допринасят за развитие на обществото и позволяват активно участие на младите хора;
- Подкрепа за програми и развитие на знанията и уменията на млади активисти за ефективен принос за обществото чрез работата на съществуващите сдружения, които извършват дейности за младите хора;
- Подкрепа за активното участие на млади хора от уязвимите групи в сдружения, които реализират младежки дейности, за да развият своите компетенции;
- Осигуряване на подкрепа на представителните организации на ученици и студенти за развитие на компетенциите на членовете им и увеличаване на броя на учениците или студентите, които участват в дейността на представителния орган;
- Подкрепа на дейностите на канцелариите за младежта, насочени към включването на младите хора в обществото;
- Подпомагане на дейностите по мотивиране и развитие на капацитета за включване на младите жени и мъже в работата на националните съвети на националните малцинства;
- Подкрепа на програмите за мотивиране на младите жени и мъже, за да участват в политическия живот и изборния процес.

Очакван резултат: Изграден механизъм за подкрепа и мотивиране на субектите на младежката политика за сътрудничество и работа в мрежа и съвместни дейности.

Дейности:

- Програми за подпомагане, които дават възможност за работа в мрежа на субекти на политиката за младежта и умножаване на усилията (синергия) на различни нива и теми;
- Разработване на насоки и подкрепа на дейности за обмяна на опит, трансфер на знания и обучение на връстници в рамките на и между сдруженията, които извършват дейности с младите хора;
- Подпомагане на разработването и изпълнението на проекти за международно сътрудничество.

Очакван резултат: Засилени и иновирани достъп и комуникации на сдружения, които извършват младежки дейности с младежта.

Дейности:

- Разработване на насоки за иновативни начини за включване на младите хора и мотивация за активно участие, които включват гледната точка на пола и стимули за уязвимите млади хора;
- Подкрепа за развитието на нови начини за комуникация и канали за комуникация на сдруженията, които извършват младежки дейности с млади хора, с цел включване на нови активни членове.

3. Подобряване на условията за доброволчеството сред младите хора и за младите хора

Очакван резултат: Създаване на стимулираща среда и подкрепа за развитието на доброволческите дейности на доброволчестване на младежта.

Дейности:

- Да се подкрепят доброволни дейности на сдружения, които извършват младежки дейности, канцеларии за младежта и неформални младежки групи;
- Подкрепа за участието на младите доброволци в краткосрочни и дългосрочни програми за доброволци;
- Насърчаване на образователни, културни и спортни институции да признаят, подкрепят и оценяват младежкото доброволчество;
- Създаване на система за идентификация и признаване на уменията, придобити чрез доброволческа дейност при трудова заетост и проследяване на ефективността ѝ;
- Да се насърчава сътрудничеството между поколенията и включване на уязвими групи чрез доброволни програми, проекти и инициативи;
- Поддръжка на програми за доброволческа дейност в извънредни ситуации.

Очакван резултат: Доброволчеството на младите хора се признава и подкрепя в развитие.

Дейности:

- Подпомагане формулирането на доброволческата политика на национално ниво, подобряване на правната рамка за доброволчеството и разработването на стандарти за доброволен труд;
- Разработване на полово чувствителни критерии за отчитане и измерване на ефекта от доброволчеството.

Очакван резултат: Подкрепени сдружения, които извършват дейностите на младите хора, и канцеларии за младежта, за изпълнението на доброволчески програми и проекти.

Дейности:

- Осигуряване на прилагането на стандартите за доброволен труд в дейността на младежките сдружения, които извършват младежки дейности, и канцелариите за младежта;
- Подкрепа за развитието и функционирането на доброволни услуги в рамките на сдруженията, които реализират младежки дейности, и канцелариите за младежта.

4. Повишаване на участието на младите хора в опазването на околната среда и устойчивото развитие.

Очакван резултат: Подобряване на способността на младите хора да участват в процеси и решенията относно околната среда и устойчивото развитие.

Дейност:

Да се подобри достъпността до информация за състоянието на жизнената среда на младите хора в сътрудничество със субектите на младежката политика.

Очакван резултат: Осигуряване на мултисекторна подкрепа за програми за опазване на околната среда и устойчивото развитие, осъществявани от субектите на политиката за младежта.

Дейности:

- Подкрепа за координация на дейността на икономическия сектор в посока отделяне на средствата за младежки програми в областта на опазването на околната среда;
- Поддръжка на субсидиране на младежки предприемачески идеи с компонент опазването на околната среда чрез насърчаване на възобновяемата енергия, екотуризъм и други форми на зелена икономика;

- Подкрепа на дейности по опазване на околната среда, изпълнявани от субекти на младежката политика, и включване на младите хора в изпълнението на екологични програми и програми за устойчивото развитие, развивани от международни организации.

АНАЛИЗ НА МЛАДЕЖКАТА ПОЛИТИКА ПО ИНДИКАТОРИ В БЪЛГАРО-СРЪБСКИЯ ГРАНИЧЕН РАЙОН

Предвид че изследването разглежда ефектите от младежката политика чрез проявлението им на регионално и по-ниско, местно ниво, това в някаква степен влияе върху прилагането им в пълна степен и може да достигне до констатации, които не са типични за останалата част от страната. Въпреки това ще се водим от разбирането, че една национална политика е ефективна тогава, когато достига до всички, независимо в каква географска област се намират, доколкото тя е икономически развита или изостанала и т.н.

Ще отбележим също, че изследването няма за цел толкова да направи оценяване на политиките, а по-скоро да опише и анализира текущото състояние, така че да изгради, доколкото е възможно, една обективна картина, която да послужи за целите на проект Youth Riders. Разбира се, това не пречи направените констатации и изводи да се ползват от публичните власти за усъвършенстването им.

В рамките на изследването в България бяха проучени множество документи (планове, програми, отчети, стратегии, статuti и др.) на местни власти и други структури в региона, както и посетени 10 населени места от всичките шест гранични области, включително всички административни центрове, а именно: Видин, Лом, Димово, Монтана, Враца, Ботевград, Перник, Радомир, Кюстендил и Дупница. Проведени бяха 40 интервюта с представители на местни власти (9), публични институции, работещи с младежи (4), младежки информационно-консултантски центрове (5), младежки и работещи с младежи граждански организации (22), както и две фокус групи с младежи във Видин и Враца.

Анализът на младежката политика и активизъм в сръбската част на граничния регион бе извършен чрез теренни проучвания в 10 града от 7 гранични окръга. В проучването са включени представители на местните власти, представители на младежки организации и организациите на гражданското общество, които работят с млади хора или за млади хора, и самите млади хора. Необходимо е да се отбележи, че проучването не включва всички младежки организации и организации, работещи с мла-

дежи и за младежи от граничния регион, а само представители на избрани организации от Бор, Зайчар, Княжевац, Ниш, Алексинац, Пирот, Прокупле, Лесковац, Враня и Буяновац. В процеса на проучването са проведени интервюта и анкети (попълнени въпросници) на представители на 14 организации или асоциации от посочените по-горе градове. В посочените по-горе градове бяха проведени интервюта и анкети на представители на местната власт, по-конкретно с представители на дирекцията за хуманитарни дейности в рамките на местната власт и представители на местните канцеларии за младежта (МКМ). В Княжевац, Алексинац и Ниш бяха проведени дискусии с фокус групи с млади хора, които дадоха своите мнения и мисли относно въпроса за политиката за младежта и младежката активност в техните общности, но също така и на регионално и държавно ниво.

ИНДИКАТОР 1. НЕФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Описание на индикатора

Въпреки че е важно да се обърне внимание на условията за младите хора в училищната система и в университетите чрез политики за формално образование, то крайъгълен камък за „политиката за младежта“ е фокусирането ѝ върху това как младите хора могат да станат активни граждани с положителен принос за обществото. Това предполага много по-широка перспектива и набляга на неформалното образование - образование извън системата на формалното образование.

Как може правителствената политика да окуражи и насърчи един активен обучителен процес на млади хора извън системата на формалното образование? Младежките инициативи, младежките клубове и младежките неправителствени организации, които активно включват младежи на всички равнища и където младите хора сами решават какви дейности да изпълняват, играят централна роля в развитието на младите хора като активни граждани в обществото.

Правителствата трябва да възприемат като важна задача насърчаването на развитие на активен и силен младежки неправителствен сектор, състоящ се от демократични, отворени и приобщаващи младежки сдружения, които включват младите хора.

БЪЛГАРИЯ

Според Закона за младежта държавата и общините подпомагат осъществяването на дейности и услуги за младежта, които се изразяват в насърчаване на неформалното обучение за разширяване на знанията, опита и уменията на младежите за приобщаването им към ценностите на граждан

данското общество, както на младежкото доброволчество. Механизмът за тази подкрепа е чрез младежките организации, които имат достъп до национални, областни, общински, европейски и международни програми и проекти. На практика, както ще видим, достъпът до подобни програми за развитието на неформалното образование не е ограничен само да младежките организации и това позволява с неформално образование на младежи да се занимават и другите неправителствени организации, както и редица институции.

Младежки организации и организации, работещи с младежи. Както вече бе пояснено по-горе, за младежка организация в България по закон се счита сдружение за осъществяване на младежки дейности на лица, от които не по-малко от 70 на сто са на възраст от 15 до 29 години. Младежките организации могат да се регистрират в съда като останалите юридически лица с нестопанска цел или като организирани младежки структури по реда на специални закони. За младежки организации не се приемат неформалните групи. Според закона, за да има достъп една младежка организация до национални или европейски програми за младежта, тя трябва да е регистрирана в Националната информационна система за младежта. От сайта на тази информационна система (<http://nism.bg/>) е видно, че в края на 2016 г. в 6-те области са регистрирани общо 17 организации, но само 8 от тях са определени като младежки организации, останалите работят с младежи, без да са „младежки“. Собственото ни проучване, включително на място, дава по високия брой от 55 младежки и работещи с младежи организации, както следва:

Област	Брой организации	Брой изследвани	% от общия брой
Видин	6	4	67%
Монтана	8	3	38%
Враца	9	5	56%
София-област	7	1	14%
Перник	8	3	38%
Кюстендил	17	6	35%
Общо	55	22	40%

Нямаме претенцията да сме обхванали всички регистрирани организации, още по-малко да се ангажираме с мнение колко от тях са действително активни и работещи, имайки предвид динамиката в този сектор. В проучването бяха достигнати 22 от тях чрез посещение на място и провеждане на интервюта. Бяха проучвани както големи организации, така и новосъздадени, в различни населени места – областни градове (Видин,

Монтана, Враца, Перник и Кюстендил) и по-малки такива (Лом, Ботевград, Дупница, Радомир, Димово). От всички участващи в изследването 14 НПО се определят като младежки съгласно българското законодателство, което е около 64%, останалите работят за младежта, без да са младежки организации. Същевременно прави впечатление, че тъкмо останалите са организации с по-сериозен капацитет с годишни бюджети, надхвърлящи 100 000 лв. (около 50 000 евро), и с постоянни екипи. Средният годишен бюджет на участващите организации е около 55 000 лв. (около 27 500 евро). Като мнозина правят уточнението, че тази величина е много динамична и се определя от това доколко успешни са били при кандидатстването си по проекти. Проектите са основен източник на приходи за преобладаващия брой участници. Средният брой реализирани проекти за последните три години на участник е осем, но тази цифра не е много реалистична, като се има предвид, че тук се включват всякакви инициативи, а и само една от изследваните организации (П.У.Л.С. – Перник) сама има реализирани над 50 проекта за същия период. Малък брой, предимно новосъздадени младежки организации, разчитат на кампании за набиране на средства или частни дарения, както и приходи от членски внос. Само две организации имат постоянно държавно финансиране поради това, че развиват социални услуги – държавно делегирана дейност. Останалите се оплакват от хроничен недостиг на средства, което влияе върху човешкия им ресурс.

Средният брой персонал, който организациите декларират (постоянен и такъв наеман периодично) за последната година, е 8,4 души, от които 2,9 са младежки работници. При провеждането на интервютата участниците се затрудняваха да посочат колко са младежките работници поради факта, че в класификатора на професиите такава длъжност не съществува и трябваше интервюиращите да обясняват какво се има предвид.

От всички участващи организации 12 (55%) декларират, че развиват програми за неформално образование, но много малка част могат да формулират какви точно програми развиват. Общо е виждането, че работата по проекти с младежи сама по себе си е форма на неформално образование (например учене чрез правене). В този смисъл обаче трудно би могло да се твърди за наличие на някакъв целенасочен процес. Тук отново изключение са големите организации, при които има ясно профилиране в една или друга област.

Действащите *програми*, които могат да подпомогнат развитието на неформалното образование в целевия район, бихме могли да разделим на европейски, национални, регионални и общински.

Като член на Европейския съюз Република България е пълноправен участ-

ник в редица европейски програми, включително такива, насочени към младежта. Сред тях определено най-значимата по отношение на разглеждания индикатор е програмата на общността „Еразъм“.

На национално и на регионално ниво оперативни програми като „Развитие на човешките ресурси“ или „Наука и образование за интелигентен растеж“, финансирани от Европейския социален фонд и българското правителство, както и програмите за териториално сътрудничество (които са регионални) също дават макар и по-ограничени възможности за подкрепа на неформални форми на обучение.

Националната програма за младежта (2016 - 2020) е един от правителствените инструменти за изпълнение на приоритетите на националната политика за младите хора. Тя е в съответствие и изпълнява целите на Националната стратегия за младежта (2010 - 2020). Програмата има няколко стратегически цели, като една от тях има пряко отношение към Индикатор 1 – Неформално образование: Развитие на доброволчеството сред младите хора като движеща сила за личностно развитие, мобилност, учене, конкурентоспособност, социално сближаване, солидарност между поколенията и формиране на гражданско самосъзнание.

Целевите общински програми могат да бъдат също значим инструмент за развитието на неформалното образование. Най-добър пример в това отношение в страната е Програма „Младежки проекти“ на община Варна, действаща от 12 години. По примера на Варна и други български общини започнаха да развиват подобни програми за младежта в зависимост от своите възможности. От направеното проучване се установи, че в целевия регион почти липсват такива инициативи на местните власти, с изключение на община Кюстендил. Последната подпомага проекти за младежки дейности на младежки НПО без тематични ограничения. Условието и необходимите документи са публикувани на електронната страница на община Кюстендил. През 2016 година е реализиран проект „Изкуството срещу насилието“ от БЧК - Кюстендил. Той е насочен към млади хора с нисък социален статус на възраст 15 - 29 години. Целта е създаване на предпоставки за социална интеграция и адаптация на тези млади хора към обществото, преодоляване на насилието чрез изграждане на позитивни умения за общуване, добиване на повече увереност, създаване на социални контакти, уплътняване на свободното време и разнообразяване на тяхното ежедневие. Подобна програма планира да развие и община Враца през 2017 г., но предстои това да бъде одобрено от Общинския съвет.

Като един от добрите примери за неформално учене развитието на *младежкото доброволчество* ни дава също информация за степента на удовлетворяване на Индикатор 1. На национално ниво се признава, че по

сравнение с други държави (в ЕС и извън него) младите хора, които полгат доброволен труд в страната, са малко. Причините за недостатъчното разпространение на доброволчеството са обусловени от редица фактори – възпитание в семейството, липса на традиции, недостатъчен ресурс за финансиране на инициативи, липса на достатъчна мотивация, социално-икономическо положение и материален статус на младите хора, недостатъчна информация за работата на неправителствените организации, липса на нормативна база (в България няма приет Закон за доброволчеството) и др.

От проучените работещи с младежи организации в целевия район 13 (55%) твърдят, че развиват собствени доброволчески програми. Този сравнително висок процент обаче олеква, когато трябва да се конкретизира в каква точно област е доброволчеството, когато става ясно, че използването на доброволци по принцип за някой вече е доброволческа програма. Все пак и тук има разлики – организации като П.У.Л.С. или Врачански Балкан имат ясни профили на ползваните доброволци и собствени методически разработки в тази област. Средният брой ползвани младежи-доброволци годишно от участващите в допитването е 87, като и тук има големи разлики – от организации, които изобщо не използват, до такива, които разчитат изключително на доброволци за осъществяване на дейността си. Примерно сдружение Български Младежки Форум, регистрирано във Видинска област, ползва до 200 доброволци годишно за своите инициативи. Рекордър в това отношение отново е фондация П.У.Л.С. – Перник, която посочва цифрата 350.

За да сме напълно изчерпателни по отношение на този индикатор, трябва да кажем и няколко думи за дейността на общинските младежки домове. Младежките домове са публични структури с добра материална база, изградени по времето на социализма с идеята да ангажират свободното време на младите хора и да ги възпитават в неговата идеология. След промените една част от тях запазиха функциите си, разбира се, без идеологията (Перник, Враца, Монтана), на някои базата бе предоставена на други организации (например на читалище в Кюстендил, развиващо подобни дейности), а трети станаха търговски дружества. Най-често младежките домове представляват не нещо друго, а културни центрове за младежта, предоставяйки (най-често платени) услуги, като например курсове по танци, музика, изобразително изкуство, театрално майсторство и др. подобни.

СЪРБИЯ

Според Закона за младежта неформалното образование на младите хора е набор от организирани и адаптирани за младежта образователни дейности, които не са предвидени във формалната образователна система,

въз основа на нуждите и интересите на младите хора, на принципите на доброволното и активното участие на младите хора в процеса на обучение и насърчаване на демократичните ценности, чрез които младите хора да придобият необходимите умения за развитие на личностния потенциал, активно участие в обществото и по-добра пригодност за заетост.

ММС въз основа на Закона за младежта и в съответствие с Правилника за финансиране и съфинансиране на програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор, обявявайки публични годишни конкурси, финансира програми и проекти на младежкия сектор, изпълнявани от младежки сдружения, сдружения за младежта и техните съюзи. Първият конкурс е публикуван през 2007 г., като приоритетите на този конкурс бяха насочени към програми за укрепване на младежките организации и сдруженията, занимаващи се с млади хора. От 2008 г. насам редовните ежегодни конкурси служат като инструмент за изпълнението на НСМ, а от 2012 г., датата на влизане в сила на Закона за младежта и Правилника за финансиране и съфинансиране на програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор, министерството финансира програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор, които са изброени в Закона за младежта и насочени към постигане на целите на НСМ. От основаването си през 2016 г., чрез безвъзмездни средства за НПО, ММС е отделило около 12 195,100 евро за изпълнението на 1164 проекта. Важно условие за отпускането на средства е сдружението или организацията да са регистрирани в уникален регистър на младежки сдружения, сдружения за младежта и техните съюзи, воден от ММС. Възможно е и местните власти да финансират дейностите на младежките сдружения и сдружения за младежта, а сумата за това се определя от общинските съвети и се включва в местния годишен бюджет.

Законът за младежта припознава като млади хора всички лица от 15- до 30-годишна възраст. В съответствие с това младежко сдружение е сдружение, което е регистрирано в регистъра и функционира в съответствие със законодателството, регулиращо създаването и правния статут на сдруженията, чиито членове са най-малко две трети млади хора и чиито цели или област за постигане на целите са насочени към младите хора, докато сдружение за младежта е всяко друго сдружение, чиито цели или област за постигане на целите, освен друго, са насочени към младите хора. Законът предвижда още, че всички сдружения на младежта и за младежта могат да се обединяват в съюзи за постигане на общи цели и интереси.

Тъй като в този индикатор ще стане дума и за доброволчеството и доброволческите програми, важно е да се отбележи, че Законът за доброволчеството е приет през 2010 г., но това, което показва практиката, е, че не постигна очакваното насърчаване и стимулиране на доброволческа

култура. За да се постигне ефективна правна рамка за доброволството, от съществено значение е да го правят освен Закона за доброволството и други закони, като Закона за сдруженията, Закона за висшето образование, Закона за основите на образованието и възпитанието, както и някои секторни закони (за културата, социалната политика, младежта и т.н.). Доброволството е и винаги трябва да бъде в основата на гражданското общество и като такова трябва да бъде насърчавано в обществото, особено сред младите хора. Доброволството следва да се насърчава като нещо, което носи полза със съвместните усилия на цялото общество, като нещо, което ще позволи на нещата да се движат и да се обърнат. До неблагоприятни условия за доброволството доведоха и по-ниският младежки интерес към този вид ангажимент, и липсата на свободно време поради нарастналите задължения. Въпреки това, от друга страна, младите хора са технологично много образовани, което в много отношение може да помогне на доброволните услуги за качеството им, провеждане на различни кампании по интернет, разпространение на идеи и мобилизиране на обществото, така че може да бъде един от най-важните начини за ангажиране на младите хора в доброволчески дейности. За насърчаването на доброволството е важна и работата в мрежа на доброволческите организации, укрепване на капацитета им, но също и влиянието за промяна на общата нагласа на обществото за доброволството като за услуга за предоставяне на услуги.

Както беше отбелязано по-рано, поради липсата на единна база данни на сдруженията ние не бяхме в състояние да се определи точният брой на сдруженията на младежта и за младежта на територията на 7-те окръга в граничния регион.

В проучването са включени 14 организации и сдружения, от които 8 са младежки сдружения, а 6 са сдружения за младежта. Всички сдружения, обхванати от изследването, се финансират от проекта, докато 4 организации частично и от дарения и членски внос. Нито една от организациите няма устойчиво финансиране. Най-честите споменати дарители са ММС и други министерства, Представителство на Европейския съюз чрез различни програми за финансиране, чуждестранни посолства, както и местните власти в няколко случая. Годишният бюджет на организациите е значително различен, четири организации са имали през предходната година бюджет по-малко от 15,000 евро, 4 разполагат с бюджет от над 50 000 евро, една от които около 100 000, а друга от 500 000 евро, а останалите 6 организации имат годишни бюджети между 15 000 и 50 000 евро. Разбира се, ясно е, че годишният бюджет се влияе най-вече от това колко организации са били успешни в разработването на проекти и кандидатстване за средства от донори. В зависимост от броя на подкрепените про-

екти варира и годишният бюджет. Средният годишен бюджет на всички организации, участващи в проучването, е 36 400 евро. Организацияте с по-големи бюджети са до голяма степен финансирани от външни донори с по-добре организационна структура и по-голям брой служители.

В последните три години всички сдружения са реализирали средно 22 проекта, насочени към младите хора, или малко повече от 7 проекта средно на година. Въпреки това както от гледна точка на бюджета и от гледна точка на броя на реализирани проекти, има различия между организациите. От общия брой обхванати организации 8 сдружения през последните три години са реализирали повече от 10 проекта, от които две - повече от 15, а едно - повече от 20 проекта, докато останалите 6 организации са реализирали под десет, включително три организации - по-малко от 3 проекта, през последните три години.

Средният брой на заетите лица (служители на пълен работен ден и на непълно работно време, ангажирани в проекти), въз основа на събраните данни, през миналата година е 11, от които 2,8 са младежки работници.

От 14-те организации само представителите на три организации посочиха, че в рамките на организацията не се развиват неформални образователни програми, от които две заявиха, че дейностите им по проекти се извършват чрез различни форми на неформално образование. В останалите 11 организации се развиват следните програми за неформално образование: екологично образование, медиация сред младите хора (медиация от връстници), обучение на връстници, предотвратяване на алкохолизма и наркоманията, партньорски отношения, програми за кариерно ориентиране, социално-икономически програми, за да се даде възможност на младите хора да се включат в пазара на труда и активно да участват в процеса на вземане на решения, обучение на връстници по правата на човека, укрепване на капацитета на ученическите парламенти, творчески работилници за студенти и гимназисти, запазване на културата и традициите на националните малцинства, помощ в учебния процес в училищата, интеграцията на малцинствата в обществото, равенството между половете и превенцията на основано на пола насилие, здравословен начин на живот, качествено прекарване на свободното време, клубове по театър, танци, рисуване, рециклиране, за деца, ученици и деца и млади хора с увреждания и други подобни.

Въз основа на тази информация е ясно, че повечето организации виждат определени проектни дейности като вид неформално образование. В този смисъл е трудно да се различи дали е налице цялостна, дългосрочно организирана програма, или със завършването на проекта завършват и дейностите, свързани с неформалното образование.

Младите хора при дискусиите във фокус групи отбелязват, че неформалното образование е много полезно за тяхното развитие и повечето от участниците са имали предишен опит с този вид образование. Съгласни са, че повече трябва да се насърчава неформалното образование. Те виждат организациите, които се занимават с младите хора, като ресурс по отношение на неформалното образование, но смятат, че местните власти трябва да направят повече в тази област, предимно местните канцеларии за младежта, доколкото ги има.

Що се отнася до доброволческите програми, тези програми не се развиват от 5 от 14 обхванати организации, докато 2 организации ангажират доброволци изключително чрез дейностите по проекти. Останалите 9 организации, според получената информация, са разработили програми за доброволци, обаче както и в случая с неформалното образование, се получава впечатлението, че проектни дейности или акции се смятат за доброволческа програма. Поради тази причина и тук е трудно да се определи дали организацията има дългосрочна програма с ясно определен план и роли.

Средният брой на младите доброволци от информацията, предоставена от представителите на организациите, е 60, като повечето имат между 20 и 50 доброволци, но поради големия брой доброволци, около 500, които всяка година участват в организация на лагер и в дейности по организирано почистване, провеждани от асоциация на ДМИ от Бор, средният брой е много по-висок. Трябва да се отбележи, че за да насърчи активността при доброволчеството и предоставянето на подкрепа на младите хора, за да допринесат за по-добър живот в населеното място, в което живеят, от 2010 г. ММС стартира програмата „Младите хора са законът“, чрез която през първите пет години са подкрепени над 900 младежки доброволчески проекта.

Младите хора посочват, че имат опит с доброволчеството и че те доброволчестват главно в рамките на дейността на някои от местните организации или на някакъв фестивал, но има и примери за независими младежки инициативи, насочени към решаване на проблеми в общността (почистване на речното корито, на парка и подобни).

ИНДИКАТОР 2. ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖКА КВАЛИФИКАЦИЯ

Описание на индикатора

Правителството трябва да насърчи развитието на добре обучени хора в младежкия сектор, така че те да могат да мултиплицират и повишат информираността по различни въпроси. Тези квалифицирани лица могат също по-добре да улеснят развитието на неправителствените структури в областта на младежта.

Политиката за младежка квалификация е предпоставка за по-добро структуриране на неправителствения сектор.

БЪЛГАРИЯ

В българските условия единствената идентифицирана възможност за предоставяне на обучение на младежкия сектор от страна на правителството е това да става чрез Националната програма за младежта и то е повече намерение, отколкото практика. Логиката на интервенцията на програмата предвижда тя да финансира т.нар. Младежки информационно-консултантски центрове (МИКЦ), които с необходимите материални условия, експертен екип и качество на предлаганите услуги за младите хора са водещ приоритет за правителството в реализирането на младежките политики на местно ниво. Тези центрове, които се хостват от местни НПО, предлагат различни услуги за младите хора, включващи и обучение. Обръща се внимание на квалификацията на треньорите, както и за постигане на стандартизация на предлаганите услуги и оценка (обратна връзка) от потребителите.

В целевия район има МИКЦ в следните градове – Видин, Монтана, Враца, Перник и Кюстендил. С едно уточнение, че, изглежда, тези структури не са работили пълноценно през 2016 г. поради липса на финансиране. На въпроса с колко обучени треньори разполагат, получихме следните отговори: Видин – 5, Монтана – 10, Враца – 11, Перник – 10, Кюстендил – 5.

При оценка на квалификацията на треньорите се посочва „отлична“ от всички участници. На въпросите относно дейността на МИКЦ и ползите за младите хора получихме следните отговори (отново с горната уговорка):

МИКЦ	Информирани	Обучени	Консултирани
Видин	6744	85	1290
Монтана	53	0	37
Враца	1789	170	1439
Перник	500	220	400
Кюстендил	5260	200	870
ОБЩО	14 346	675	4036

СЪРБИЯ

ММС подкрепи създаването на организация-чадър на младежите от Сърбия (КОМС) като най-голям представителен орган на младите хора в страната. КОМС се състои от повече от 90 сдружения на младежта и за младежта, които чрез различни обучения в рамките КОМС укрепват своя капацитет за работа с млади хора. ММС подкрепи и създаването на Националното сдружение на практикуващите младежки работници (НАПОР),

съюз на сдружения, основан с цел да се гарантира качеството на програмите за работа с младежта и професионализацията на работата с младежта и признаването на компетентности, придобити чрез неформално обучение в младежката работа. НАПОР чрез своя програма извършва официална акредитация на младежките работници в Сърбия.

ИНДИКАТОР 3. МЛАДЕЖКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Описание на индикатора

Необходимо е да има законодателство за младежта, което да съответства на другите измерения на проактивна политика за младежта. Такова законодателство трябва да потвърждава участието на младите хора и младежките неправителствени организации в политиката за вземане на решения и да постави законодателна рамка за ефективна държавна администрация, която да работи с проблемите на младежта.

БЪЛГАРИЯ

Основен закон, регламентиращ изпълнението на държавната политика за младежта, е Законът за младежта, който е в сила от 20.04.2012 г. Разпоредбите на този закон се прилагат за непълнолетните лица, доколкото не противоречат на Закона за политическите партии, на Закона за закрила на детето и на Закона за лицата и семейството. Индикаторът изисква младежкото законодателство да потвърждава участието на младите хора и младежките неправителствени организации в политиката за вземане на решения и да постави законодателна рамка за ефективна държавна администрация, която да работи с проблемите на младежта. В това отношение Законът за младежта декларира сред основните принципи на националната младежка политика:

- координиране на политиките за младежта в сферата на образованието, социалната политика, здравеопазването, културата, спорта, правосъдието, вътрешните работи и отбраната;
- гарантиране на диалог и участие на младежите при формирането на политиката за младежта.

Важно е да стане ясно обаче по какви механизми ще се осъществява както координирането на политиките, така и гарантиране на участието на младежите в процесите на вземане на решения. Според същия закон единственият предвиден начин това да стане са консултативните съвети, изграждащи се на национално и общинско ниво (като вторите не са задължителни).

На регионално и местно ниво в целевия регион трудно откриваме подобни регламенти. При интервюиране на представители на общините или МИКЦ

като основен документ се посочва годишният общински план за младежта, който местните администрации са задължени да приемат. В редки случаи (напр. община Димово) има приета Общинска стратегия за младежта, други посочват статута на изградения Консултативен съвет по младежките въпроси като такъв регламент. Приятно изключение е община Кюстендил, която има Правила за подпомагане на проекти за младежки дейности.

СЪРБИЯ

Основният закон, който провежда държавната политика за младите хора, е Законът за младежта от 2012 година. Законът за младежта се основава на определяне на рамката и условията за подкрепа на младите хора в организирането, социалната активност, развитие и реализация на потенциала на лично и обществено благополучие, дефиниране структурата на младежкия сектор както на държавно, така и на неправителствено ниво, с ясно дефиниране на правомощията, правата, задълженията и отговорностите според съответното ниво, утвърждаване на автономията на младежките сдружения, сдруженията за младежта, техни съюзи и асоциации-чадъри.

Запитани дали има местни документи, свързани изключително с млади хора и младежките сдружения/сдружения за младежта, представителите на местното самоуправление изброяват Младежката стратегия и Местния план за действие (МПД). В три от 10-те населени места имаше валиден МПД, а на две места МПД изтича през 2017 г. В други 5 е изтекъл и в момента са в процес на изготвяне на нов.

В периода преди 2014 г. ММС в рамките на изпълнението на НСМ подкрепиха развитието на 157 местни канцеларии за младежта в разработването на МПД в повече от 100 местни самоуправления. МПД определя местните приоритети и мерки за подобряване на местно ниво, като се вземат предвид местните условия и реалните нужди на младите хора. В процеса на изготвяне на МПД се включва местна мултисекторна работна група, съставена от представители на съответните местни институции, както и младежи, чрез различни методи. Канцелария за младежта няма само в един град, обхванат от проучването.

Според получената информация с въпросите на младежта в 6 местни самоуправления са натоварени местните канцеларии за младежта, в едно населено място – отговорен член на Общинския съвет, отговарящ за младежта и спорта, и координаторът на местната канцелария за младежта, който не е нает по трудов договор, в друго – кабинетът на кмета и отделът за икономика и социални дейности, а на трето с въпросите на младежта се занимава канцеларията за младежта, член на Съвета за младежта и Комисията за младежта и демографската политика.

ИНДИКАТОР 4. МЛАДЕЖКИ БЮДЖЕТ

Описание на индикатора

Във връзка със силното признаване за вземане на участие в социалния живот и младежки неправителствени организации, очертани в Индикатор 1, то е необходимо да има бюджет за насърчаване развитието на младежки инициативи и младежки организации. С цел да се насърчи развитието на устойчив младежки НПО сектор правителството трябва да отпусне административно финансиране за младежки организации, което да им позволи да поддържат офис и да изпълняват други задачи, които не са свързани специално с проекти (законови срещи, общуване с членовете си и т.н.). Необходимо е от държавния бюджет да бъдат отпуснати средства за реализиране на дейности, които да се изпълняват от младежкия НПО сектор, което означава, че правителството трябва да отпусне безвъзмездна помощ за младежки дейности.

БЪЛГАРИЯ

Както вече бе обяснено по-горе, младежките и работещи с младежи организации могат да кандидатстват по програма „Еразъм+“, както и по други европейски или национални програми, изцяло или преобладаващо финансирани от ЕС. Конкретният размер на тези средства трудно може да бъде преценен, но те са един значителен ресурс, който съдейства за устойчивостта на младежкия сектор в България. Тези средства обаче не са целево насочени за постигане на тази устойчивост, тя е „стричен ефект“.

Смисълът на индикатора „младежки бюджет“ е конкретно да оцени до колко публичните власти в конкретната страна (на всички нива) реално подкрепят младежкия сектор и неговата устойчивост. В това отношение важни са националните и местните програми, насочени целево към него. Националната програма за младежта е именно такава. Необходимите средства за реализация на Националната програма за младежта през програмния период 2016 - 2020 г. се осигуряват в рамките на бюджета на ММС за съответната година и съобразно разходните тавани в тригодишната бюджетна прогноза. За да се добие някаква представа за порядъка на реалните очаквани средства, ще цитираме проекта на програмата, предложен за обществено обсъждане преди нейното приемане, в който сумите по години бяха конкретно посочени (в окончателния вариант тази таблица липсва):

Година	Бюджет
2016	2 300 400 лв. (приблизително 1 176 200 евро)
2017	2 600 400 лв. (приблизително 1 329 600 евро)
2018	2 800 400 лв. (приблизително 1 431 800 евро)
2019	3 000 000 лв. (приблизително 1 533 900 евро)
2020	3 300 000 лв. (приблизително 1 687 300 евро)

Според наредбата за условията и реда за финансово подпомагане на проекти по национални програми за младежта, издадена от министъра на младежта и спорта, за финансиране по такива програми могат да кандидатстват:

- Организации, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза и имащи за цел и/или предмет на дейност осъществяване на младежки дейности;
- Неформални младежки групи, осъществяващи дейности в полза на младите хора в страната.

Допустими за финансиране са и проекти, дейностите, по които се осъществяват в партньорство - съвместно с друго НПО, с органи на държавното управление, местната власт и техните структури или с неформални младежки групи.

Програмата не предвижда административно финансиране за младежки организации (т.е. средства единствено за обезпечаване съществуването на организацията, като наеми, консумативи и пр.), което е един от важните показатели на индикатора.

Както вече бе споменато, в целевия район единствено община Кюстендил има собствена програма за финансиране на младежки инициативи. Бюджет – 3000 лв. (годишно около 1500 евро). Подобна идея съществува и в община Враца, която предстои да разгледа въпроса за създаване на подобен фонд на сесия на Общинския съвет през 2017 г. Интересен е случаят в община Перник. Там младежките организации имат възможност да получат финансиране от общинския бюджет, при условие че дейностите им са включени в общинския план за младежта, който се приема и обезпечава финансово с решение на Общинския съвет. Самите организации участват при изготвяне на плана и могат да внесат своите предложения.

СЪРБИЯ

Този индикатор трябва да покаже как държавата реално подкрепя младежкия сектор и неговата устойчивост. Общо планираното финансиране в рамките на НСМ за период от три години (2015 - 2017) възлиза на око-

ло 49 059,914 евро, от които приблизително 31 423,288 евро бюджетни средства и приблизително 17 636,626 евро средства от друга източници. Към тази сума се добавят ангажиментите за финансиране на активните мерки на пазара на труда, както и на средствата, предназначени за професионална рехабилитация и насърчаване на заетостта на хората с увреждания, където не е възможно да се покаже точната сума по възрастови групи. Както бе посочено по-горе, ММС от създаването му през 2007 г. до 2016 г. е подкрепило изпълнението на 1164 проекта с около 12 милиона евро.

В 5 местни администрации, включени в проучването, в бюджета съществува специален бюджетен ред, който се отнася до младите хора. Това е или перото за Местния план за действие, който служи само за програми за младежите, или перо за финансиране на младежки организации. 4 местни власти отделят средства за младите хора чрез перата за финансиране на работата на неправителствените организации, спортни организации и други подобни. В една местна администрация отбелязват, че те не разполагат със средства за младите хора, но подчертават, че имат конкурси за програми и проекти от обществен интерес, в които могат да се включат и асоциации на младежта. Представителите на всички местни власти твърдят, че обявяват конкурси за младежки проекти било чрез местните канцеларии за младежта, било чрез самата община. Като пример за добра практика ще отбележим Княжевац, където средствата за инициативи и проекти на млади хора се договарят със споразумение за сътрудничество с организации и младежки групи. Тази информация бе потвърдена от младите хора по време на обсъждането във фокус група.

Повечето представители на местните организации, участващи в проучването, смятат, че местното самоуправление подкрепя младежките организации, но те са съгласни с това, че подкрепата е недостатъчна. Същевременно представители на три организации смятат, че местната власт в момента не подкрепя младежките организации и инициативи. Те казват, че местните власти не са сензитивни и дори ако е налице известно финансиране, разпределението на средствата не е прозрачно. Повечето, или 9 организации, имат финансовата подкрепа от местните власти за изпълнението на някои проекти и дейности, докато една организация получава свободно пространство от общината. От 4 организации отбелязват, че нямат финансиране, докато две от тези четири казват, че са имали положителен опит и са били финансирани, но това се е променило с промяната на местните власти.

От направените констатации става ясно, че ситуацията по отношение на финансирането от страна на местните власти варира от град на град и че сензитивността на местните власти към проблемите на младежта е раз-

лична. Откриването на специфичен и специален бюджетен ред за млади хора с предварително предвидени разходи и прозрачно разпределение на средствата със сигурност ще подобри значително този показател във всеки окръг.

ИНДИКАТОР 5. ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖКА ИНФОРМАЦИЯ

Описание на индикатора

Една младежка информационна стратегия би трябвало да осигури прозрачност на държавната политика по отношение на младите хора. Такава стратегия би трябвало също да информира младите хора за различните възможности, които съществуват за тях. Различни инициативи, които биха могли да бъдат елементи на една младежка информационна стратегия, могат да бъдат издаването на младежко списание и други информационни материали и осигуряване на отворени канали за комуникация с мрежите на всички основни заинтересовани страни в областта на младежката политика.

БЪЛГАРИЯ

Министерството на младежта и спорта създава и поддържа Национална информационна система за младежта (НИСМ) с цел осигуряване на актуална информация за потребностите на младежта в страната, както и за планирането, наблюдението, управлението и оценката на политиките за младежта на национално, областно и общинско ниво. Тази система, която е достъпна в интернет, съдържа: данни за младежките организации в страната; списък на национално представителните младежки организации; изследвания за състоянието на младежта, анализи и оценки за провеждането на политиките за младежта на национално, областно и общинско ниво; национални и европейски документи, свързани с осъществяване на политиката за младежта; актуална информация за възможностите за финансиране на младежки дейности.

Информационните услуги са част от дейността на Младежките информационно-консултантски центрове (МИКЦ), които използват различни канали за достъп до младите хора - по телефон, електронна поща, чрез интернет страницата на МИКЦ и/или профили в социалните мрежи, разпространяване на печатни материали, организират се и специални информационни кампании. Специалистите на МИКЦ имат и задължение да обработват информационния поток и да го поднасят на младите хора в удобна и достъпна форма. Тази дейност цели удовлетворяване на широк спектър от интереси и потребности на младите хора, включително запознаването им с институциите и с правата им като част от местната общност, като граждани на Република България и на ЕС. От прегледа на

сайтовете на МИКЦ в района се вижда, че предоставяната информация е актуална, обновява се своевременно, но рядко е от местни информационни източници.

Интересна е възможността за активно търсене на информация чрез EuroDesk, което представлява мрежа от комуникиращи помежду си информационни точки както в страната, така и във всички други европейски страни. Всеки оператор в мрежата може да препраща въпроси от страна на млади хора до останалите, които са длъжни да потърсят информация и да отговорят.

Като публичен орган общинските администрации също се грижат за предоставяне на младежка информация, което може да се види на някои от сайтовете им. В това отношение добри примери са общините Враца, Перник и Кюстендил.

СЪРБИЯ

Навременната и изчерпателна информация на младите хора е една от деветте цели на НМС. За да я постигне, ММС създаде портала за младите хора „Младежта е закона“ ([HTTP: //www.MMC.gov.rs/mladisuzakon/](http://www.MMC.gov.rs/mladisuzakon/)). На този портал младите хора могат да се запознаят с актуалните събития, покани за участие в конференции, обучения, семинари, работни срещи, публични изслушвания и обяви за изпълнението на проекти в областта на младежката политика. Всички заинтересовани страни могат да получат информация за възможностите, предлагани от международното сътрудничество в областта на политиката за младежта, за всички актуални конкурси на министерството и Фонда за млади таланти, за резултатите от предприетите мерки за постигане целите на НСМ, както и за дейността на канцелариите за младежта и младежките проекти, изпълнявани от младежки асоциации, асоциациите за младежта и техните сдружения. На портала е публикувана база с контакти на местните канцеларии за младежта в цяла в Сърбия, както и преглед на реализираните проекти на неформални младежки групи и младежки асоциации в рамките на „младите хора са законът“. Ролята на портала е, в допълнение към предоставянето на основна информация за потребителите, да свърже в мрежа всички физически лица, организации и институции, които са активни на младежката сцена, с цел по-изчерпателна информация за младите хора и създаване на възможности за тях да участват колкото може по-активно във всички области на обществения живот.

Представители на местните власти, участващи в проучването, посочват, че техният град/община предоставя информация, свързана с младите хора, както и на всички останали граждани. Младите хора могат да бъдат информирани чрез местната канцелария за младежта, чрез сайта или на

официалната Фейсбук страница, чрез медиите или в пряк контакт със служителите в местната власт.

Младежите мислят, че местните власти не правят достатъчно от гледна точка на младежката информация и е трудно да се получи информация, която ги касае. Припознават местни младежки организации като място, където могат да получат информация, но не и на местните канцеларии за младежта. Младите хора, които имат предишен опит в някоя организация, смятат, че информацията може да се случи чрез директен контакт с представители на местната власт, но най-вече по своя собствена инициатива.

ИНДИКАТОР 6. ПОЛИТИКА НА МНОГО НИВА

Описание на индикатора

Една национална политика за младежта трябва да очертае стъпките, които трябва да бъдат предприети, и политиките, които трябва да бъдат реализирани не само на национално ниво, но на всички нива на държавната администрация. Една национална младежка политика не може да се превърне в реалност, без да се фокусира върху това, което трябва да се направи на местно ниво и с активното участие на местните власти.

БЪЛГАРИЯ

Както стана ясно, отговорно за младежката политика в Република България е Министерството на младежта и спорта (ММС). Министерството няма свои подразделения по места и за да може националната младежка политика да се превърне в реалност, се ползват други местни структури. На първо място това са регионалните и общинските власти, но също така и някои младежки организации (хостващи МИКЦ).

Може да се каже, че съгласно Закона за младежта политиката за младежта е децентрализирана в голяма степен. Областните управители осигуряват провеждането на държавната политика за младежта на територията на съответната област в сътрудничество с ММС, общините и младежките организации, регистрирани на територията на съответната област. Тази политика е съобразена с регионалните приоритети. Областният управител ежегодно изготвя областния план за младежта, като обобщава общинските планове за младежта.

Кметовете на общини отговарят за провеждането на общинската политика за младежта в съответствие с държавната политика за младежта, местните и регионални приоритети, като изпълняват общински планове и програми за младежта. Те работят в сътрудничество с ММС, с областните управители и с местните младежки организации. Кметовете изготвят

ежегодно до 31 януари и предоставят на областните управители общинския годишен план за младежта и отчет за изпълнението на дейностите по плана от предходната година.

От направеното проучване в целевия район установихме, че всички поголеми общини имат публикувани годишни общински планове за младежта – открити в интернет на сайтовете на общините са двадесет на брой от целевия регион – Община Видин, Община Белоградчик, Община Чупрене, Община Димово, Община Враца, Община Козлодуй, Община Криводол, Община Кюстендил, Община Дупница, Община Сапарева баня, Община Монтана, Община Брусарци, Община Берковица (Стратегия), Община Перник, Община Радомир, Община Етрополе, Община Самоков, Община Горна Малина, Община Правец, Община Божурище, Община Ботевград.

Областни планове, публикувани в интернет, са само два – на област Враца и област Перник.

Община Перник е публикувала в интернет сайта си годишен отчет за дейността на консултативния съвет за младежка политика към кмета на общината по приоритети. Общинската и областната администрация във Враца са обединили дейностите си в един отчет, който е публикуван в интернет сайта им.

Всички разгледани планове са разработени в съответствие със Закона за младежта и приоритетите на Националната стратегия за младежта (2012 - 2020). В началото на плановете са заложили целите и приоритетите в младежката сфера в посока за развитие на този сектор. Структурата на плановете е аналогична, след общо въведение следва разширен анализ на предизвикателствата пред младежта, като се разглежда състоянието и потребностите на младите хора в съответните общини. Плановете най-общо анализират демографските характеристики, образование – формално и неформално, младежката заетост, здравословния начин на живот, достъп до информация и качествени услуги, социално включване на младите хора, развитие на младежкото доброволчество и повишаване на активността на младите хора, както и младежката престъпност. Някои общини, например Чупрене, са включили точки като нагласи към предприемачество и развитие на младите хора в малките населени места и селските райони.

Основната част от плановете включва приоритети и специфични цели за провеждане на общинска политика за младежта и мерки за постигането им. Основно финансиране за изпълнението на тези дейности е от бюджета на самите общини или европейски програми.

По отношение на субординацията по вертикала и особено взаимодействи-

вието между нивата община и министерство то е или е опосредствано от Областната администрация или липсва (особено при по-малките общини). По-големите общини отчитат по-добро взаимодействие и са доволни от сътрудничеството си с ММС.

СЪРБИЯ

Чрез създаване на ММС младите хора в Сърбия получиха институционална подкрепа за активно участие в обществото, а с приемането на Закона за младежта е създадена и устойчива институционална рамка за прилагане на политиката за младежта, предвид целта на закона да създава условия за подкрепа на младите хора в организирането, социалното действие, развитие и реализация на потенциала за личното и социалното благополучие. Местните канцеларии за младежта представляват местна услуга за младите хора, а чрез работата им се извършва изпълнението и мониторингът на политиката за младежта на местно ниво. Ролята на МКМ е да се иницира и наблюдава изпълнението на МПД, който определя състоянието и нуждите на младите хора и мерки за отговаряне на нуждите на младите хора. Както бе отбелязано, в момента действат 139 МКМ. В допълнение към канцелариите на местно ниво бяха създадени и съвети за младите хора, които включват представители на съответните местни институции и организации. Също така в някои местни власти също беше назначен съветник по въпросите на младежта или лице, което отговаря за младежта в рамките на дирекцията за хуманитарни дейности.

Повечето от нашите респонденти – представители на местната власт, считат, че сътрудничеството им с ММС е добро и достатъчно. Само двама представители считат, че сътрудничеството е коректно, но има доста пространство, за да се подобри.

ИНДИКАТОР 7. МЛАДЕЖКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Описание на индикатора

Младежката политика трябва да се основава на научни изследвания за младите хора. Една младежка политика не би трябвало да се изгражда на предположения и спекулации, а по-скоро върху факти и изследвания върху младите хора. Това би трябвало да помогне да се определи какъв да бъде фокусът на политиката на правителството. Младежките проучвания следва да разглеждат въпроси, свързани с благосъстоянието и положението на младите хора. Въпреки това изследванията за младежта следва също така да се съсредоточат върху това кои политически мерки работят и кои не, мярка, която оценява как младежки неправителствени организации могат да играят роля в насърчаването на участието на младите хора и т.н.

БЪЛГАРИЯ

Законът за младежта изисква националната младежка политика да се изгражда на база дългосрочни младежки стратегии, които от своя страна се базират на анализ на предизвикателствата пред политиката за младежта. Този анализ в действащата стратегия (2012 - 2020) включва следните раздели: Демографска перспектива; Формално и неформално учене; Младежка заетост; Икономическа активност и предприемачество; Достъп до информация и услуги; Гражданска активност; Младежко доброволчество; Здравословен начин на живот; Младите семейства; Социалното включване на младите хора; Младежката престъпност; Младите хора в малките населени места и селските райони; Управление на младежката политика.

При анализа са ползвани данни на Евростат, Евробарометър, Националният статистически институт, национално представително проучване на Агенция Медиана и др. Вижда се, че съществува практиката ММС да поръчва изследвания, а не само да ползва готови статистически данни. Това важи и за оценката на политиките за младежта – така например през 2014 г., ММС е поръчало на Института за социални изследвания и маркетинг МБМД национално представително изследване на тема „Установяване на ефекта от политиките за младежта върху младите хора в страната”, което определено допринася за изследвания индикатор, защото е важно да се знае кои мерки работят и кои не.

Няма данни мрежата от МИКС да се ползва за младежки изследвания или като източник на обратна информация за младежта.

Няма данни да са поръчани специализирани проучвания по отношение на младежта и младежката политика на областно и общинско ниво в целевия район. Ползват се достъпни източници, включително Националният статистически институт, но това не гарантира, че младежката политика не се изгражда по-скоро на базата на предположения, отколкото на факти и на обратна връзка от самите млади хора за реалните им проблеми и нужди. При изготвяне на общинския план за младежта се ползва информация от институции като Бюро по труда, училищна мрежа, МВР, читалища, доставчици на социални услуги, МИКЦ и по-рядко младежки и работещи с младежи организации. Интересен е опитът на община Враца, в която кметът се информира директно от самите младежи, за което ще стане дума по-долу.

СЪРБИЯ

ММС извършва ежегоден анализ или по-точно проучване на ситуацията и потребностите на младите хора. Изследването се провежда върху представителна извадка, която варира, но е около 1500 респонденти. Чрез

проучването се извършва оценка на текущото състояние в областите от стратегически интерес за младите хора, както е определено в НСМ, като ключов механизъм за прилагане, координация и подобряване на политиката за младежта, която създава стимулираща и подкрепяща среда за младите хора и където техните инициативи са насърчавани и уважавани.

В допълнение към изследванията на ММС има и други изследвания за потребностите и нагласите на младите хора, които се извършват от различни неправителствени организации и изследователски агенции, но такива изследвания обикновено не се извършват редовно, а само когато е необходимо.

Представителите на местните власти от 10 града/общини в граничния район с България са съгласни, че е необходимо да се провеждат изследвания на младите хора както на национално, така и на местно ниво, за да се получи представа за техните потребности и нагласи в името на подобряване на положението им в обществото.

Между другото на въпроса какви извори на данни ползват за разработване на годишния план за младежта и дали изобщо разработват подобен документ, представители на местните власти от 2 града/общини от анкетиранияте казват, че местната власт не разполага с годишен план за младите хора, тъй като стратегическите документи се приемат за по-дълъг период. От останалите респонденти узнахме, че само един град/община провежда изследвания на нуждите на младите хора, докато другите общини използват наличните данни от местни планове за действие за младежта и други съответни стратегически документи (НСМ, стратегия за устойчиво развитие и други подобни), доклади от съответните институции занимаващи се с младежта, чрез публикации/изследвания на гражданския сектор, но също така и чрез дискусии с представители на гражданското общество и на младите хора.

Резултатите от дискусиите във фокус групи с млади хора показват, че младежите осъзнават важността на изследванията, насочени към тях, и смятат, че за да се подобри положението им и условията на живот, са необходими редовни изследвания. По тяхно мнение изследването може да се реализира в училища с използване на въпросници, на улицата, чрез разговор с тях на форуми или в организациите и МКМ.

Младите хора припознават гражданския сектор като важен в този процес и смятат, че организациите на гражданското общество имат най-голяма сензитивност, когато става въпрос за млади хора. Чрез работата на тези организации те могат да изразят своите мнения и гледни точки и да привличат вниманието към нуждите на общността. Също така по-голямата част от младите хора вярват, че техните нужди са чуваеми чрез съ-

трудничеството на местната власт с гражданското общество, и само малък процент от младежите припознава МКМ като място, където те могат да се обърнат и изразят становища по отношение на техните нужди в общността.

Повечето млади хора казват, че никога не са участвали в някакво изследване, фокусирано върху нуждите им, а малка част е участвала в изследвания по отношение на разработването на местния план за действие за младежта.

ИНДИКАТОР 8. ПОЛИТИКА ЗА УЧАСТИЕ

Описание на индикатора

Крайъгълният камък на младежката политика трябва да бъде активното участие и включване на младите хора в обществото. Младежката политика трябва да бъде насочена към това как младите хора могат да бъдат включени в процесите на вземане на решения. Как държавните служители ще включват млади хора при вземане на решения, които засягат именно тях? В допълнение, как може младежката политика да улесни процеса там, където младите хора участват и допринасят активно за обществото?

В Европа съществува дългогодишна традиция за привличането на неправителствени младежки организации и младежки съвети („амбрела организации“ на младежки неправителствени организации), които участват във вземането на решения на правителствено ниво. Младежките организации повече от 30 години са имали силно влияние върху програмите и дейностите в сектора на младежта в Съвета на Европа чрез принципа на „съвместно управление“. Младежките организации на всички нива взеха активно участие в процеса на консултации, който предхожда Бялата книга за младежка политика, приета от Европейския съюз. Активното участие на неправителствени младежки организации по въпроси, засягащи младите хора, се практикува в повечето европейски страни.

Младежките организации също играят важна роля по отношение на включването на младите хора, превръщайки ги в активни граждани в собственото си общество. Насърчаването и подпомагането на активното участие на младите хора в младежки неправителствени организации трябва да бъде централен елемент на политиката за младежта.

БЪЛГАРИЯ

Един от основните принципи на държавната политика за младежта, деклариран в Закона за младежта, е гарантирането на диалог и участие на младежите при формирането на политиката за младежта. Самият закон посочва и механизъм за това – чрез Националния консултативен съвет за младежта, в който влизат представители на национално представител-

ни младежки организации. Същевременно в Република България няма действащ Национален младежки съвет, който да има достъп до процесите на вземане на решения, касаещи националната младежка политика. Освен Консултативния съвет се ползват и други начини за диалог – например при изготвянето на Националната стратегия за младежта, същата е консултирана с участието на над 900 млади хора, представители на младежки организации, общини, държавни и областни администрации. По време на тези консултации са обсъдени и дефинирани целевите групи, стратегическите цели, приоритети и задачи, а от страна на участниците са направени над 250 писмени предложения.

На въпроса: Общината включва ли по някакъв начин младежите в процеса на вземане на решение, от интервюираните 9 представители на общински администрации (Видин, Монтана, Враца, Лом, Димово, Перник, Радомир, Кюстендил, Дупница) четирима отговарят, че липсва подобна практика. В останалите случаи се изтъкват някакви механизми, като инициране на срещи с младежи, чрез Консултативния съвет по младежка политика (в който има представители на младежки организации), чрез изградени младежки структури – напр. Ученическият общински съвет (Враца) и младежки лидери (Радомир). Както споменахме по-горе, кметът на Враца иницира ежегодна среща, наречена „Посланиците на Враца“, с младежи от града, учещи във висшите училища в страната и чужбина, за генериране на иновативни идеи, които да се включат в дейностите на общината. На въпроса „Представители на вашата организация канени ли са за участие в съветнически или консултативни органи по младежка политика към общината или друга публична институция?“ 10 НПО (45% от респондентите) отговарят положително, но има и такива, които дори не знаят, че подобни органи съществуват. На въпроса дали по някакъв начин участват в изготвянето на годишния общински план за младежта, положителните отговори са 6 от 22 организации (27% от респондентите).

Една от оперативните цели на действащата Стратегия е Насърчаване на самоорганизирането на младите хора, което да стане чрез: Насърчаване и подпомагане на развитието на младежките организации от държавата, общините, бизнеса и обществото; Усъвършенстване на нормативната уредба за младежките организации; Признаване на приноса на инициативите на неорганизираните млади хора; Популяризиране и мултиплициране на добри практики на младежка гражданска активност. Както стана ясно, единствено Националната програма за младежта е целенасочен държавен инструмент, който подкрепя реализирането на стратегическите намерения. Програмата обаче разполага с ограничен бюджет и едва ли е в състояние да подпомогне осезателно развитието на младежкия сектор в страната. На по-ниските нива респондентите на изследването

отговарят различно, но като цяло се счита, че подпомагането на младежките организации от местната власт не е на ниво и че гласът на младите хора рядко се чува (едва 33% от запитаните отговарят нещо друго).

СЪРБИЯ

От анализа на информацията, получена от представителите на местното самоуправление, следва, че участието на младите хора на всички нива се приема за важно и повечето мислят, че тяхната местна власт ангажира активно младите хора на местно ниво в процеса на вземане на решения, засягащи самите млади хора, но също така и по-широката общественост.

В 9 от 10-те изследвани градове, според местните власти, младежите са включени в процеса на вземане на решения. Механизмите за включването на младите хора се различават в повечето населени места, включени в проучването. В повечето градове/общини млади хора участват в разработването на съответните стратегически документи чрез анкетиране и публични дискусии, организирани в процеса на вземане на решения, като участието на младите хора е само на това ниво. От друга страна, има примери, в които младежите са включени в консултативни органи и работни групи, работещи за и с младите хора, или се организират насочени спорадични срещи с младите хора и младежките организации. Само в две общини младежкият съвет се признава като механизъм, с който се включват младите хора. Интересно е, че представители на само една местна власт припознават МКМ като механизъм за участието на младите хора в процеса на вземане на решения.

За разлика от представителите на местната власт представителите на младежки организации и гражданското общество смятат, че младите хора не са включени в достатъчна степен в процеса на вземане на решения на местно ниво. Младите хора и представители на младежки организации са частично включени в разработването на съответните стратегически документи на местно ниво, а повечето посочват местния план за действие като документ, за разработването на който в най-голяма степен са включвани младите хора. Представителите на гражданското общество в 50% от населените места не са били канени да бъдат част от някакъв консултативен орган за младежка политика, докато в останалите места са били или част от местния младежки съвет, или са участвали при изработването на НСМ или местния план за действие за младежта. Част от анкетираните смятат, че политическият цвят е много важен в процеса на включване във вземането на решенията и че „слухът“ на местните власти за младите хора зависи от управляващата партия и са на мнение, че с предишната власт са имали по-добро положение и повече пространство за участие.

Представителите на гражданския сектор, на младежките организации и младите хора имат различни мнения относно участието на младите хора

и на отношението на местните власти по отношение на младите хора, когато става въпрос за участие. Част от анкетираните, около 30%, смятат, че местните власти имат чувателност за младежта, но тази комуникация не е достатъчна и че самият механизъм за участие е недоразвит и трябва да бъде допълнително подобрен.

Повечето от анкетираните, 70%, смятат, че местните власти нямат разбиране за младежите и че младежите не са достатъчно включени в процеса на вземане на решения. Дори ако са, това е малък кръг око МКМ или политически активисти в рамките на управляващите политически партии. Съответно респондентите смятат, че МКМ не са добър и надежден механизъм, тъй като МКМ се разглеждат като ръка на властта. Въпреки това част от анкетираните вярват, че с правилното функциониране на някои подобрения и промени в работата на МКМ това може да се поправи.

По време на дискусиите във фокус групи, с изключение на едно място, младежите считат, че участието на младежта е недостатъчно и непостоянно. Също така младите хора възприемат МКМ като част от управляващата партия и не виждат МКМ като адекватен механизъм за включване на младите хора. Смятат, че младите хора като цяло не разполагат с инициативата, те са инертни и е трудно да се стимулират да се включат при организиране на младежка инициатива или за младежи. Вижда се проблем в общото състояние на обществото, което не е окуражаващо, и се смята, че младите хора възприемат модела на по-възрастните, които не се интересуват от решаването на проблемите в обществото и не го виждат като тяхна отговорност.

ИНДИКАТОР 9. МЕЖДУСЕКТОРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Описание на индикатора

Една динамична и всеобхватна политика за младежта трябва да отговори на различните нужди на младите хора във всички сектори на обществото. Необходим е междусекторен подход в развитието на младежката политика, което означава, че тя трябва да бъде съвместна отговорност и да зависи от съвместното сътрудничество между редица министерства с различни портфейли като младеж, спорт, образование, култура, отбрана, здравеопазване, транспорт, на труда, селското стопанство и т.н., и т.н.

Един възможен начин за гарантиране на междусекторното сътрудничество е създаването на междуведомствена комисия, която да работи върху разработването, прилагането и мониторинга на младежката политика.

БЪЛГАРИЯ

Според Националната стратегия широкият обхват на проблемите, кои-

то засягат младите хора, налага прилагането на многосекторен подход в политиката за младежта. От своя страна, политиките за младежта могат да допринесат за постигането на резултати в области като политиките по отношение на децата и семейството, образованието, равнопоставеността на половете, трудовата заетост, жилищата и здравеопазването. Пак според Стратегията многосекторният подход следва да бъде развиван на национално, регионално, областно и общинско ниво чрез включване на целенасочени дейности в подкрепа на развитието на младите хора в секторните политики и осигуряване на възможности за конструктивен диалог с тях при формулирането, изпълнението и оценката на младежката политика.

На национално ниво изследването констатира използване на междусекторен подход, макар да няма създадена междуведомствена комисия, която да координира взаимодействието (Националният консултативен съвет за младежта към ММС е по-скоро младежки съветнически орган, виж Индикатор 11 по-долу). Така например в годишните планове за изпълнение на Националната стратегия и в техните отчети, които се приемат от Министерския съвет, с дейности са натоварени различни институции, както министерства (Министерство на образованието и науката, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на здравеопазването и други), така и държавни агенции (Агенцията за социално подпомагане, Агенцията по заетостта, Агенцията за защита на децата), общини, неправителствени организации и т.н. Същият подход се прилага на регионално ниво, както и на общинско. Например в общинския план за младежта на община Перник за 2016 г. с отговорности по неговото изпълнение са натоварени, освен самата общинска администрация, още: Консултативният съвет по младежка политика към община Перник, Общинският младежки съвет, Дирекция „Бюро по труда“, Районната здравна инспекция, Общинският младежки дом, Областната дирекция на МВР, местни читалища, неправителствени организации и др.

Във всички общински планове дейностите и различните мероприятия са оформени в таблици, откъдето се вижда, че общинските администрации си сътрудничат по изпълнение на различните приоритети с различни институции. От проведените разговори стана ясно обаче, че обикновено планът се изготвя, като всяка институция или организация, която има отношение към младежта, дава своите предложения, които се обединяват съвсем механично в крайния продукт. Подобен подход не може да бъде добър пример за наличието на целенасочена младежка политика. Има, разбира се, и други практики, в които разработването на плана става с участието на консултативни органи.

В част от общините в целевия район функционират консултативни съвети за младежта – напр. Враца, Перник, Радомир, в Лом съществуват функ-

циониращи такива, другаде предстои да се създадат (Видин), а има и случаи да е прекратена тази практика (Дупница). В споменатата община Перник Консултативният съвет по младежка политика включва по един представител на всяка младежка организация, но също и на институции и организации, работещи с млади хора, представител на Общинската администрация, представител на Комисията за работа с децата, младежта, спорта и туризма в Общински съвет, представител на отдел „Закрила на детето“ при Агенция „Социално подпомагане“, представител на ММС на регионално ниво, отговарящ за младежки дейности, и представител на ММС на регионално ниво, отговарящ за спортни дейности. Председател на комисията е кметът на общината. Консултативният съвет за младежка политика има за цел да подпомага работата на Общинската администрация в организирането, координирането и реализирането на младежка политика, включително и дейностите по взимане на управленски решения. Например той изготвя Стратегия за развитие на младежката политика в община Перник, както и програма за нейното реализиране, проучва младежката проблематика и осъществява периодични срещи с представители на младежки организации, участва в заседанията на постоянната Комисия за работа с децата, младежта, спорта и туризма в Общински съвет - Перник, както и в заседанията на останалите постоянни комисии, когато разглеждат въпроси, свързани с младежка проблематика и пр. Комисията притежава дори собствен сайт (www.ksmp-pernik.com).

СЪРБИЯ

Отделът за младежта в рамките на ММС работи, за да се изгради цялостна, всеобхватна и междусекторна политика за младежта. Със сформирането на Младежкия съвет през 2014 г. е осигурен многосекторен подход към политиката за младежта. В състава на съвета влизат представители на държавната администрация, отговорна за въпросите от значение за младите хора, сдружения и федерации, национални съвети на националните малцинства, канцеларии за младежта, както и признати експерти, а една трета от членовете са представители на младите хора. След създаването на съвета на национално ниво много от местните власти също са сформирали местни съвети за младежта, които в повечето случаи не са се оказали жизнени.

ИНДИКАТОР 10. ИНОВАЦИИ

Описание на индикатора

Политиката за младежта следва да насърчи иновациите чрез прилагане на креативно мислене при изправяне пред предизвикателствата, както и да стимулира младите хора да бъдат креативни и иновативни.

БЪЛГАРИЯ

Като цяло липсват достатъчно данни за оценка на този индикатор. Единствено можем да отбележим, че в стратегическите документи присъстват някои модерни мерки за решаване на младежките проблеми, като например стимулиране на социалното предприемачество за младежи, подкрепа и сертифициране на неформалното образование и пр. Говори се също за насърчаване на приноса на младежката работа за реализацията на творческите способности на младите хора.

Като добри примери за иновативни подходи по отношение на младежката политика в целевия район респондентите (общини, МИКЦ) изтъкват: Срещите „Посланиците на Враца“, работата на Консултативния съвет в Перник, конкурсите за младежки проекти на община Кюстендил, работата на Общинския младежки съвет (Кюстендил), проекта „Младежка банка“ (Видин) и др. От изследваните работещи с младежи организации едва 8% от отговорилите на въпроса споделят, че имат проекти и инициативи, които биха определили като иновативни или поне за добра практика. В повечето случаи обаче става дума за такива, които са нови единствено за конкретното населено място.

СЪРБИЯ

Оценката на този показател е трудна поради липсата на конкретни данни. В НСМ се предвиждат мерки за решаване на проблема с безработицата сред младите хора в смисъла на подкрепа на социалното и иновативно предприемачество и други подобни.

На местно ниво нашите респонденти, представители на 6 местни власти, изтъкват, че прилагат иновационни програми, свързани с младежта. В Пирот е създаден единственият бизнес инкубатор за млади хора в Сърбия, а съществува и съвместно работно пространство за младежи. Местната власт в Княжевац осъществява програмата за трудова практика за младите хора. В Прокупле действа тюторска програма и програма за подпомагане на връстници от връстници, докато в община Медиана в Ниш е създадена доброволческа служба, чрез която младежи развеждат туристи на обиколки в града или околностите, както и клуб „Бъди мъж“, който работи за превенция на насилието, основано на пола.

Представители на всички организации посочват, че в рамките на дейността си прилагат иновативни практики. Както и при някои от предишните индикатори, много от тези дейности са проектни и завършват с изтичането на проекта.

Представители на организациите посочват, че някои програми са дългосрочни и като интересни примери посочват някои от следните дейности:

Бизнес инфо център в Буяновец, който предоставя обучение на млади хора, които искат да започнат свой собствен бизнес, а и помага на младите хора, които са започнали бизнес, в намирането на достъпни фондове. В Княжевац се провежда подготовка на младежите за трудова реализация в областта на съвременните технологии и свободните професии, в Ниш е създадено Дели-пространство за творчески дейности на младите хора, в Пирот се работи за образованието на ромското малцинство в областта на доброволчеството и защитата от онлайн насилие. В Бор е създаден караван на науката, който включва организиране на нощ на учените, фестивали на природните и техническите науки на общините в Източна Сърбия, програмата за екологични дни на Бор, развитието на услуги за дневни центрове за деца.

ИНДИКАТОР 11. МЛАДЕЖКИ СЪВЕТНИЧЕСКИ ОРГАНИ

Описание на индикатора

С цел да се осигури консултиране и партньорство между правителството, от една страна, и младите хора и младежките организации, от друга страна, следва да се създаде структура (като консултативен комитет), която да получи мандат, за да влияе на правителството по въпроси, свързани с младите хора. Такава структура не само трябва да съществува на национално ниво, а и да бъде развита на всички нива на държавната администрация.

БЪЛГАРИЯ

Според Закона за младежта при провеждане на държавната политика за младежта министърът на младежта и спорта се подпомага от Националния консултативен съвет за младежта. Това е по същество младежки съветнически орган, защото основните участници в него са национално представителните младежки организации и националното представителство на студентските съвети. Националният консултативен съвет за младежта дава становища по проекти на нормативни актове и стратегически документи, които се отнасят до политиката за младежта, и предлага мерки за постигане целите на държавната политика за младежта.

При провеждане на общинската политика за младежта кметовете на общини могат да се подпомагат от общински консултативни съвети по въпросите за младежта, създадени с решение на общинския съвет. Една от функциите на тези консултативни органи включва съгласуване на общинския план за младежта. Фактически консултативните съвети там, където са създадени, комбинират междуведомствена структура с младежки съветнически орган, защото в състава им влизат както представители на институции и организации, имащи отношение към проблемите на мла-

дежта, така и представители на младежкия сектор. При такъв състав е трудно да бъде преценено доколко гласът на младите хора реално се чува при формулиране на местната младежка политика. Понеже вече разглеждахме дейността на общинските консултативни органи при Индикатор 9, тук няма да се спираме отново на тях. Ще отбележим също, че на регионално ниво подобни структури не съществуват.

На територията на община Перник развива своята дейност Общински младежки съвет, който е създаден през 2006 г. със съдействието на община Перник и Общински младежки дом. В дейността си ОМС се води от своя устав, изготвен от членовете на организацията. Общинският младежки съвет има свой председател и заместник-председател, които се избират от членовете на съвета след провеждане на общо събрание и гласуване. Съветът има консултативни функции по отношение на общинската политика. В Кюстендил също има функциониращ Младежки общински съвет, който е устроен по подобен начин и реализира собствени проекти. В някои други населени места също има подобни структури, наречени с различни имена (Ученически общински съвет – Враца, Видински детски и младежки парламент и др.), но с неясен статут и влияние върху местната младежка политика.

СЪРБИЯ

В съответствие със Закона за младежта през януари 2014 г. е създаден Младежки съвет като консултативен орган на правителството на Република Сърбия с цел да се насърчат и координират дейностите, свързани с разработването и прилагането на политиката за младежта, и да се предложат мерки за нейното подобряване. Съставът на Младежкия съвет, в съответствие със закона, е от представители на държавната администрация, отговорна за въпроси от значение за младите хора, съответните провинциални органи, младежки асоциации и федерации, национални съвети на националните малцинства, канцелариите за младежта, както и видни експерти. Младежкият съвет има 24 членове, една трета от тях - представителите на младежта. Също така Младежкият съвет е националният механизъм за структурен диалог между младите хора, от една страна, и представители на национални, регионални и местни институции, от друга страна.

В граничния регион ситуацията е различна във всеки окръг. Младежки съвети съществуват в 4 града/общини, участващи в изследването, но според получената информация три са функциониращи. На едно място мандатът на съвета е изтекъл и трябва отново да се активизира, докато на друго в момента е на етапа образуване на Младежкия съвет в резултат на инициатива на граждански сдружения и неформални младежки групи.

На други места не съществува Младежки съвет или подобен орган.

Повечето млади хора освен МКМ не знаят за съществуването на други местни органи за младежта, към които могат да се обърнат. Младите хора с предишен опит в работата на някои организации припознават общински съветници, представители на сектора за хуманитарни дейности, или конкретен човек в местното самоуправление, към който могат да се обръщат.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

Въз основа на получената информация могат да се направят някои заключения и препоръки, които ще бъдат използвани, за да се подобри младежката политика и активизмът на младите хора и съответно общата ситуация на младите хора в трансграничния регион.

БЪЛГАРИЯ

Като цяло може да се каже, че младежката политика не е ясен приоритет на публичните власти на почти всички нива. Признаците за това са:

1. Макар в повечето общински администрации да има структури (дирекции), включващи въпросите за младежта, рядко има назначен специалист, който да отговаря само за това. Нещо повече, самото ММС няма регионални представители във всички области, а там, където ги има, фокусът на дейността им е спортът. Изобщо доста е обезпокоително, че често се поставя едва ли не знак на равенство между младежка политика и спорт, като проблемът идва от самото министерство и неговите приоритети.
2. Общинският план за младежта се изготвя често формално, като се приканват идентифицирани от местната власт местни стейкхолдъри да дадат своите предложения. Най-често това са публични институции, имащи отношения към младежта (младежки домове, образователни и културни институции, бюро по труда и пр.), като понякога се канят и младежки и работещи с младежи НПО. При такъв подход трудно може да се твърди, че планът съответства на реалните нужди на младите хора, още повече че на повечето изследвани места не се идентифицира никакъв механизъм за проучване на тези нужди – не се правят изследвания, отсъстват младежки съветнически органи). Неслучайно повечето респонденти констатираха, че гласът на младите хора не се чува достатъчно. Стои въпросът как се определят местните младежки приоритети. Наличието на консултативни съвети, изградени на посочения по-горе принцип, е добро за координиране изпълнението на плана, но си остава въпросът кого обслужва подобно планиране.

3. Най-силният индикатор за липса на политика за насърчаване на младежкия активизъм е младежният бюджет и начинът на достъп на младите хора до него. Както се вижда от изследването, българската държава отделя скромни средства в това отношение чрез една национална програма. Други алтернативи почти липсват, особено на регионално и местно ниво. Много добре би било да се следва примерът на община Кюстендил и да се създаде дори и малък фонд за младежки проекти, за който да се конкурират както младежки организации, така и неформални младежки групи.

4. Няма достатъчно грижа от страна на публичните власти към младежкия сектор и младежките организации. МИКЦ донякъде запълват тази празнота, но европейският опит сочи, че наличието на развит младежки сектор е от ключова важност за ефективността на политиките. Държавата, както и общините, трябва да имат ясен приоритет в това отношение, обвързан със съответния бюджет. Добър пример са някои общини и големи НПО, които се опитват да създават младежки структури (съвети, свои доброволчески програми) и да ги подпомагат методически и организационно, като по този начин практически генерират нови младежки организации.

5. Младежките съвети на общинско ниво трябва да бъдат подкрепяни и развивани, да са в по-голяма степен легитимни представители на младежката общност, да са действителен изразител на нейните нужди и интереси. Освен това е много важно тези структури да имат регламентиран глас във формирането на местната младежка политика, ясен механизъм и гаранции, че този глас ще се чува и взема предвид от вземащите решения.

СЪРБИЯ

1. Проблемът с липсата на активност и участие на младежта във вземането на решения е изразен на нивото на целия регион. С цел да се насърчи активизмът и увеличаване на участието на младите хора местните власти трябва да засилят сътрудничеството с гражданското общество чрез систематичен подход, консултации и продължителна финансова подкрепа. Също така в сътрудничество с гражданския сектор е необходимо да се работи систематично за насърчаване на доброволчеството и общественополезното ангажиране на младите хора. Важна роля следва да поеме и местният гражданския сектор чрез програмите за неформално образование и доброволчество, като по този начин укрепва капацитета и компетенциите на младите хора за активно участие в живота на общността.

2. Въпреки че се отделят средства от държавата и общините за младите

хора, техните сдружения и сдруженията за младежта, за техните проекти и инициативи, видно е, че тези средства не са достатъчни и че отделното е символично в сравнение с тези за други цели. Също така е ясно, че повечето местни власти нямат отделно бюджетно перо за младите хора, което е предназначено за всички граждани, на асоциации и спортни асоциации на местно ниво. В съответствие с това е необходимо да се въведе единен бюджетен ред, предназначен изключително за младите хора, с което ще се покаже решимостта и готовността на местните органи системно да се справят с младите хора и младежката политика. Уникален бюджетен ред ще позволи отпускането на средства въз основа на идентифицирани, реални нужди на младите, прозрачен мониторинг в използване на средствата, предназначени за млади хора и младежки асоциации.

3. Изразен е и проблемът с политизацията и липсата на експертиза на МКМ като услуга за младежта, както и неприпознаването на МКМ от младите хора като място, където те могат да решават проблеми и да получават информация и подкрепа. Поради тази причина е необходимо да се деполитизира работата и да се укрепи капацитетът на представителите на МКМ за работа с младежта. Със създаването на функционална местна канцелария би се решил проблемът с липсата на информираност на младите хора на местно ниво, но и на проблема с неприпознаването от тези, отговарящи за въпросите и проблемите на младите хора на местно ниво.

4. Сътрудничеството на съответните местни институции, младежките сдружения и тези за младежта не е достатъчно развито, за да се решават проблемите на младите хора и за подобряване на тяхното положение. Съвети за младежта съществуват в някои градове/общини, но на практика не работят. Поради тази причина е необходимо да се съживи този орган, да се конкретизира неговата работа, да се дефинират целите и дейностите, за да се постигне системно решаване на проблемите на младите хора и всеобхватна младежка политика на местно ниво.

5. Повечето градове/общини в граничния регион имат стратегия за младежта, но местният план за действие е изтекъл, а не е приет нов. Поради тази причина е необходимо да се разработи план още преди да е изтекъл старият, за да се осигури непрекъснатост в местната младежка политика. Също така е важно да се привлекат колкото се може повече млади хора в консултативния процес на разработване, така че нуждите на младите хора и дейности за решаване на проблемите им, включени в местния план, да отразяват реалната ситуация на местно ниво. Това ще даде възможност за ефективно прилагане на политиката за младежта в съответствие с реалните потребности, което не е случай в някои населени места.

ДЕКЛАРАЦИЯ НА БЪЛГАРО-СРЪБСКАТА МЛАДЕЖКА МРЕЖА*

Бъдещето на Европа зависи от младите хора. Съответно младите хора са един от приоритетите на социалната визия на Европейския съюз, група от населението, която е важен ресурс за цялото общество, който може да се използва, за да се постигнат по-високи социални цели. Следователно е необходимо да се предоставят на младите хора равни възможности за усвояване на знания, умения и компетенции за тяхното участие във всички аспекти на обществото.

Ако вземем под внимание факта, че проблемите на младите хора са сложни и свързани с различни области, към тях трябва да се подхожда по един всеобхватен начин, което предполага високо ниво на участие на самите млади хора, както и на участието на всички заинтересовани актьори, институции и заинтересовани страни. С цел да се отговори по същество на проблемите и потребностите на младите хора е необходимо да се осигури истинско, а не квази тяхно участие по отношение на неща, които ги засягат, необходимо е активно включване, а не формално участие на младежите.

Ето защо ние, младежите от граничния регион на България и Сърбия, по време на съвместния трансграничен младежки лагер приехме следното:

- Република България и Република Сърбия трябва да осигурят изпълнението на 11-те индикатора на национална младежка политика, развити от страна на Съвета на Европа и доразвити от Европейския младежки форум.
- Политическите органи трябва да се споразумеят за важността на въпросите, касаещи младежта, а откритостта, честността и прозрачността трябва да бъдат водещи принципи в диалога между всички участници.
- Местните власти трябва да засилят сътрудничеството с гражданския сектор чрез системен подход, консултации и непрекъснатата финансова подкрепа.
- Необходимо е да се работи систематично за насърчване на доброволчеството и социално полезното участие на младите хора.
- Приоритетните области, в които трябва да се работи за младите и с младите, са образованието, здравеопазването, свободното време и сигурността.
- Необходимо е да се разработят дългосрочни програми за неформално образование и младежки доброволчески програми, тъй като това

ще укрепи капацитета и компетенциите на младите хора за активно участие в живота на общността.

Ние, младите хора от граничния регион на България и Сърбия, обединени в рамките на проекта Youth Riders, подчертаваме ясно, че нашата цел е да създадем равни възможности, както и да стимулираме активността и да увеличим участието на младежите. Искаме да ви кажем, че сме ваши партньори по пътя към създаване на равни възможности за активно участие на младите хора.

**Декларацията е приета на 03.09.2017 г. от представители на младежки организации от България и Сърбия по време на трансграничен лидерски лагер на Каменачки Вис, окръг Ниш, Сърбия, проведен в рамките на проекта Youth Riders, съфинансиран от ЕС чрез Програма INTERREG - IPA СВС България – Сърбия.*

МЕМОРАНДУМ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА МЛАДЕЖКА ТРАНСГРАНИЧНА МРЕЖА

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

СТАТУТ

Чл. 1. Младежката трансгранична мрежа е неформално обединение на юридически лица и други структури, работещи в сферата на младежкото развитие в трансграничния регион, обхващащ области Видин, Монтана, Враца, София-област, Перник и Кюстендил в Република България и окръзи Бор, Зайчар, Нишава, Топлица, Пирот, Ябланица и Пчиня в Република Сърбия.

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДЕЙНОСТТА

Чл. 2. (1) Мисия: Да работи за младежкото развитие и младежките политики в трансграничния регион на България и Сърбия чрез обединяване на усилията за подкрепа за младежкия сектор и застъпничество пред публичните власти.

(2) Цели на мрежата са:

1. Насърчаване на трансграничното сътрудничество за развитие на местни, регионални и национални младежки политики, оговарящи на европейските стандарти в младежката сфера.
2. Повишаване на професионалното развитие на тези, които работят или са активни в областта на младежкото развитие.
3. Подобряване на капацитета на организациите, работещи с млади хора.

(3) Задачи:

Да разработва, реализира и координира програми и проекти за развитие.

1. Да координира осъществяване на съвместни изследвания, проучвания, обучения и анализи.
2. Да осигурява информационни и консултационни дейности на организациите в сектора на младежкото развитие в двете страни.
3. Да разработва нови методологии за неформално образование.
4. Да разработва и прилага съвременни инструменти и методи за професионално развитие на младежки работници.
5. Да организира обмяна на опит и добри практики в областта на младежта.
6. Да си сътрудничи с други институции и организации на местно, национално, регионално и европейско ниво при осъществяване на целите си.

СРЕДСТВА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА МРЕЖАТА

Чл. 3. Мрежата може да развива всички незабранени от закона дейности, осъществяващи целите и задачите ѝ, в това число: организиране на семинари, конференции, кръгли маси, консултации, състезания, изложби и др. под.; поддържане на бази-данни за организации и добри практики; издателска дейност; информационни услуги; осъществяване на контакти и сдружаване със сродни мрежи и организации.

II. ЧЛЕНСТВО

ЧЛЕНСКИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Чл. 4. (1) Членуването в мрежата е доброволно. Член на мрежата може да бъде всяко юридическо лице или неформална структура, което споделя целите ѝ и средствата за тяхното постигане и изпълнява този Меморандум.

(2) Всеки член на мрежата има следните права и задължения:

1. да участва в дейността на мрежата;
2. да бъде избран за Координираща организация;
3. да осъществява контрол върху работата на Координиращата организация;
4. да бъде информиран за дейността на мрежата;
5. да спазва Меморандум на мрежата и да работи за постигане на нейните цели.

(3) Членството се прекратява:

1. с едностранно волеизявление до Координиращата организация;
2. с прекратяването на юридическото лице или неформалната структура - член на мрежата;
3. при отпадане. Отпадането на членство е налице, когато има системно неучастие в дейността на мрежата.

III. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА

ИЗТОЧНИЦИ НА СРЕДСТВА НА МРЕЖАТА

Чл. 5. Дейността на мрежата се осигурява преимуществено чрез проектно финансиране на инициативи на нейните членове.

IV. УПРАВЛЕНИЕ

ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МРЕЖАТА

Чл. 6. Органите за управление на мрежата са Общото събрание и Координиращата организация.

Общо събрание

Чл. 7. (1) Общото събрание е висшият орган на управление на мрежата. В него участват всички нейни членове чрез упълномощени представители.

(1) Общото събрание:

1. изменя и допълва Меморандума; 2. приема други вътрешни актове; 3. избира и освобождава Координиращата организация; 4. приема и изключва членове; 7. взема решение за преобразуване или прекратяване на мрежата; 8. приема основните насоки за дейността на мрежата.

Свикване на Общото събрание

Чл. 8. (1) Общото събрание се свиква от Координиращата организация или по искане на една трета от членовете на мрежата.

(2) Поканата за Общото събрание се изпраща по електронен път и съдържа дневен ред на въпросите, предложени за обсъждане, предложенията за решения, датата, часа и мястото за провеждане на Общото събрание и по чия инициатива то се свиква.

Приемане на решения от Общото събрание

Чл. 9. (1) Общото събрание може да заседава при присъствието на представители на повече от половината членове на мрежата. Присъстващо е и лице, с което има двустранна телефонна или друга връзка, гарантираща установяването на самоличността му и позволяваща участието му в обсъждането и вземането на решения.

(2) Всички членове имат право на един глас.

(3) Решението на Общото събрание се приема с мнозинство от присъстващите.

Координираща организация

Чл. 10. (1) Дейността на мрежата се управлява от Координираща организация, която е член на мрежата.

(2) До избор на нова такава от Общото събрание, Координираща организация в Свободен младежки център – Видин.

(3) Координиращата организация има следните права и задължения:

1. представлява мрежата пред други институции и организации;
2. осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание;
3. изпълнява задълженията, предвидени в този Меморандум.

Настоящият Меморандум е приет от всички присъствали учредители на Учредително събрание на Трансгранична младежка мрежа, състояло се на 03.09.2017 г. в местността Каменачки Вис, Република Сърбия.

МЛАДЕЖКИ И РАБОТЕЩИ ЗА МЛАДЕЖИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ИНСТИТУЦИИ ОТ БЪЛГАРО- СРЪБСКИЯ ГРАНИЧЕН РАЙОН

Настоящата база данни е създадена в резултат от проучване, направено по проект Youth Riders, и няма претенции за изчерпателност. Също така не можем да се ангажираме с мнение доколко представените организации и институции са действително активни в младежката сфера. Базата ще продължи да се допълва. За повече информация посетете сайта на проекта www.youthriders.eu

БЪЛГАРИЯ

СВОБОДЕН МЛАДЕЖКИ ЦЕНТЪР

Организационна форма: Сдружение, НПО

Адрес: 3700 Видин, ул. „Академик Стефан Младенов” 11, Тел.: 094/601983,
E-mail: info@fyc-vidin.org, Website: www.fyc-vidin.org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Подпомагане на личностното развитие на младите хора като свободни граждани на демократично общество чрез включването им в образователни програми и общественнополезни дейности

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: младежко лидерство и доброволчество, младежки политики, социални дейности за деца и младежи, образование, антидискриминация, обучения по защита от бедствия и аварии

Целеви групи: Деца и младежи, родители, учители, власти

Географски обхват на дейността: Еврорегион, включващ СЗ България, Югозападна Олтения (Румъния) и Източна Сърбия

СДРУЖЕНИЕ МОДЕРНА ВРАЦА

Организационна форма: Сдружение, работещо в обществена полза

Адрес: 3000 Враца, ул. „Христо Ботев” № 1

Телефон: 0893505466, E-mail: modernavratza@abv.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Насърчаване на инициативи на младежко доброволчество, подкрепа на социални услуги (включително такива за деца и

млади хора), активно включване на младите хора в обществения, културния и спортния живот на страната

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Обучения, семинари, организиране на доброволчески кампании

Целеви групи: Младежи от 17- до 29-годишна възраст, както и хора, работещи с младежи

Географски обхват на дейността: Област Враца

МЛАДЕЖКИ ДОМ - ВРАЦА

Организационна форма: Младежки дом – структура на местната власт

Адрес: 3000 Враца, бул „Втори юни“ № 10

Телефони: 092/626503, 0879837764, E-mail: youth_house@abv.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Осигуряване на благоприятна среда, подпомагаща социалното включване на младите хора и тяхното цялостно развитие и реализация; насърчаване на гражданското образование и обучение; ефективна превенция от извършване на противообществени прояви сред деца и младежи и социалното им приобщаване; създаване на нови партньорства в общността с ясни и измерими ползи за потребителите; съвременна сцена за развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Предлагање на качествени информационни услуги, предоставящи актуална, систематизирана и достъпна информация; обучения на младежки лидери с цел участието на младите хора в живота на общината и региона. Подпомагане работата на УОБС с цел утвърждаване на неговата значимост; популяризиране на неформалното образование и създаване условия за творчески умения и културен диалог между младите хора; обновяване и обогатяване репертоара на художествено–творческите и спортни формации на Дома; търсене на по-широка изява на таланта на младите хора чрез участия в национални и международни фестивали и форуми

Целеви групи: Учащи деца и младежи, неформални младежки сдружения, НПО, образователни, културни институти и граждански сдружения в града

Географски обхват на дейността: Национален и международен

АЗ ОБИЧАМ ВРАЦА

Организационна форма: Сдружение с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза

Адрес: 3000 Враца, ул. „Генерал Леонов“ № 17
Телефон: 0898592827, E-mail: sn.kamenova@abv.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Да развива и утвърждава науката, образованието, културата и изкуствата в България; да повишава качествата на обучението в различните възрасти; да утвърждава европейските стандарти в областта на науката, образованието и изкуствата; да съдейства за съхраняването на фолклорните традиции и за възпитаването на национална идентичност у младото поколение; да открива и развива талантиливи деца и младежи; да подпомага личностната реализация и повишаване качеството на живот на жителите на Враца и младите хора; да утвърждава устойчиви решения за включване на деца и младежи в обществения живот според способностите им; да осъществява дейности за постигане на други цели, определени от Общото събрание, които не противоречат на целите и идентичността на Сдружението, изложени по-горе; да реализира проекти и инициативи в подкрепа на младите хора и тяхната реализация
Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги:

Организира и провежда образователно-квалификационни обучителни семинари и квалификационни обучения, симпозиуми, семинари, кръгли маси, конференции и други национални и международни форуми, съответни на целите; предоставя консултантски обучителни и образователни услуги, социални услуги за работа с деца със здравословни проблеми, за работа с деца в домове и с възрастни хора; разработва и изпълнява програми за развитие на способностите у деца и младежи в неравностойно положение и не само; 4. сътрудничи и участва в разработването на нови технологии за образованието и изкуството, насочени към различни възрасти; организира инициативи за деца и възрастни съвместно с други неправителствени организации и преподаватели от страната и чужбина

Целеви групи: Младежи на възраст от 15 до 35 г. (с предимство 15 - 29 г.)

Географски обхват на дейността: Община Враца

СДРУЖЕНИЕ БОКАЯ

Организационна форма: Сдружение
Адрес: 3700 Видин, ул. „Цар Симеон Велики“ 28
Телефон: 0878 888 862, E-mail: bokaya@abv.bg, Website: www.bokaya.eu

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Сдружение „БОКАЯ“ е независима организация, чиято мисия се основава на разбирането, че развитото и силно граж-

данско общество се постига чрез активното включване на овластени и информирани граждани в обществените процеси. В своите инициативи сдружение „БОКАЯ“ поставя ударението върху младежките демократични ценности и механизми, които стимулират индивидуално участие и гражданска отговорност. Постигането на устойчиви резултати и споделяните ценности и създаването на трайни връзки между самите субекти на гражданското общество и представителите на Третия сектор, държавните институции и бизнеса са част от дейностите на сдружението

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Младежка организация, работеща в сферата на спорта, неформалното образование и доброволчеството

Целеви групи: деца и младежи на възраст 13 - 35 години

Географски обхват на дейността: Област Видин

АКТИВНО ОБЩЕСТВО

Организационна форма: Сдружение

Адрес: 3700 Видин, к-с „Съединение“ бл. 3, ет. 5, ап. 14;

офис: 3700 Видин, пл. „Бдинци“ № 2,

Телефон: 0894 23 22 54, E-mail: aktivnoobshtestvo@gmail.com

Website: aktivnoobshtestvo.org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Съдействие за утвърждаване на европейските ценности: човешко достойнство, свобода, демокрация, равенство, върховенство на закона и зачитане на човешките права; да представлява, защитава и развива интересите и потребностите на младите хора чрез развиване на инициативи, насочени към: популяризиране и спазване на основните човешки и граждански права; подобряване качеството на живот на младите хора и борба срещу асоциалните явления в обществото; повишаване квалификацията на членовете на сдружението и изграждане, развиване и координиране на мрежа от представителства (координатори) на регионално и секторно ниво.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Младежка дейност; доброволчество; образование и обучение; изготвяне на анализи и доклади; разработване и управление на проекти; информационни и консултантски услуги

Целеви групи: Младежи, местни общности, местна власт, НПО

Географски обхват на дейността: Област Видин

БЪЛГАРСКИ МЛАДЕЖКИ ФОРУМ

Организационна форма: Сдружение с нестопанска цел в обществена полза
Адрес: 3951 с. Върбово, общ. Чупрене, обл. Видин, ул. „Трета“ № 6
Телефон: 0886370213, E-mail: bulgarianyf@gmail.com
Website: bulgarianyf.eu

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Инициране и подпомагане на общественнополезни дейности, имащи пряко и косвено отношение към отключването на младежкия потенциал; подпомагане на младежите в техните усилия за формулирането на цялостна, дългосрочна и устойчива визия за развитие на младите хора в България; развитие на непопулярни туристически дестинации в България и популяризиране на българското историческо и културно наследство сред младите хора.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Младежки политики, младежко предприемачество, неформално образование, професионално образование, туризъм

Целеви групи: Деца и младежи на възраст 13 - 30 години

Географски обхват на дейността: Национален

МЛАДЕЖКО ДВИЖЕНИЕ ЗА РАЗВИТИЕТО НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ В БЪЛГАРИЯ (МДРСРБ)

Организационна форма: НПО (сдружение)
Адрес: 2140 Ботевград, бул. „Трети март“ № 1, вх. В, ет. 2, ап. 4
Телефони: 0887 449163; 0887 505544, E-mail: ymdrab@abv.bg
Website: www.ymdrab.eu

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: да стимулираме свободната гражданска инициатива на младите хора в селските райони; да генерираме нови идеи и да реализираме разнообразни дейности в подкрепа на личностното и социално-образователно развитие на селските младежи; да заимстваме и обменяме информация и опит с други младежки и сходни организации на различни нива у нас и в чужбина; да взаимодействаме с национални и международни институции в областта на неформалното младежко образование, межкултурния обмен, спорта, опазването на околната среда и др.; да подпомагаме селските младежи в неравностойно положение; да стимулираме активното социално включване и успешната трудова реализация на младежката общност от селските райони на България и др.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: разработване и реализиране на стратегии, програми и проекти в подкрепа на младите хора, които живеят в селските райони на България; подпомагане на социалното развитие и успешна трудова реализация на младежите в селата, които се намират в неравностойно положение спрямо останалите свои връстници; опазване на околната среда и културното наследство на България; събиране, обработка и анализ на данни за състоянието и перспективното развитие на селата и селските райони; информационно-консултантска дейност сред селската младеж относно законотворчеството в България и разясняване правата и задълженията на младите хора; подпомагане на млади таланти и младежи с увреждания; застъпничество и др.

Целеви групи: Младежи (вкл. младежи в неравностойно положение) и младежки работници

Географски обхват на дейността: Местно, национално и международно ниво

ШАНС ЗА ВСИЧКИ

Организационна форма: Сдружение с нестопанска цел в обществена полза

Адрес: 2400, гр. Радомир, обл. Перник, ул. „Кюстендилска“ 27

Телефон: 0878854208, E-mail: ivakrumova2400@gmail.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Популяризиране на ценностите на гражданското общество, преодоляване на етническата дискриминация, популяризиране на идеите за спорта като здравословен начин на живот и опазване на околната среда

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Култура, спорт

Целеви групи: Младежи, представители на етническите малцинства

Географски обхват на дейността: Област Перник

СДРУЖЕНИЕ ОБЕКТИВ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: 2300 Перник, пл. „Кракра“ 1, ОБМД, ет. 2

Телефон: 0896 22 50 52, E-mail: obectiv@abv.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Да работи за утвърждаване на националните и европейските ценности в образованието, правото, екологията, здравеопазването, спорта, социалната политика за подпомагане адаптацията,

развитието и професионалната адаптация на младите хора, на лицата в неравностойно положение, на малолетни и непълнолетни. От самото създаване на сдружение „Обектив“ през 2007 г. екипът се стреми да насърчава младите хора към гражданска активност и личностно развитие. През годините запазахме тази линия чрез приемственост между членовете на организацията.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Младежки, трансгранични, екологични, информационни проекти и инициативи.

Целеви групи: Млади хора на възраст между 14 и 29 г.

Географски обхват на дейността: организацията работи с фокус младите хора от област Перник, но се включва и участва в дейности както на национално, така и на международно ниво

ФОНДАЦИЯ „П.У.Л.С.“- ПОЗИТИВНИ УМЕНИЯ НА ЛИЧНОСТТА В СОЦИУМА

Организационна форма: НПО, фондация

Адрес: 2300 Перник, ул. „Средец“ 2

Телефон: 076/60 10 10, E-mail: pulse.women@gmail.com

Website: www.pulsfoundation.org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Чрез развиване на емоционалния и психичен потенциал на хората да създаде условия за изграждане на хармонични отношения между тях, основани на равнопоставеност, разбирателство и толерантност, водещи до успешна интеграция и реализация в социума.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Кризисна интервенция, психологическа консултация, социална медиация, фамилно консултиране, юридическа подкрепа, супервизия, обучения

Целеви групи: Жертви на насилие, деца в дисфункционални семейства и деца в риск, младежи в риск и младежи със зависимости

Географски обхват на дейността: регионален; Фондация „П.У.Л.С.“ участва и в национални и международни мрежи.

ОБЩИНСКИ МЛАДЕЖКИ ДОМ - МОНТАНА

Организационна форма: Общински младежки дом

Адрес: 3400 Монтана, бул. „Трети март“ 98

Телефон: 096 306 755/ 096 305 103, E-mail: omd_montana@abv.bg

Website: www.omid-montana.tk

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на Младежкия дом, от една страна, е да осигури място и възможност на децата и младежите да оползотворяват пълноценно и по най-добрия начин свободното си време, да вложат енергията си в нещо положително и да се изгради в тях чувство на отговорност, инициативност и дисциплинираност; а от друга, развитие и повишаване нивото на обучение в различни области и дейности, които се извършват в ОМД, и възможности за изява и участие на формациите и клубовете в различни мероприятия.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: дейностите, които развива общинската институция, са в сферата на изкуствата и спорта – народни танци, спортни и модерни (хип-хоп, брейк) танци, народно пеене, пеене в детска вокална група, приложни изкуства, аеробика, шахмат, тенис на маса, китайски бойни изкуства

Целеви групи: В клубовете се обучават хора от всички възрасти

Географски обхват на дейността: Монтана

МЛАДЕЖКИ ПОРИВ ЗА БЪДЕЩЕТО

Организационна форма: Сдружение с нестопанска цел в обществена полза

Адрес: 3405 Монтана, жк „Младост“ 2, бл. 44, вх. Б, ет. 8, ап. 24

Телефон: 0884 227 012, E-mail: ml.poriv@mail.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Да развива и утвърждава духовните и културни ценности в гражданското общество; да мобилизира младежкия потенциал за неговото интелектуално и духовно израстване чрез методите и средствата на изкуството; да предоставя възможност за обучение на всички възрастови групи хора за пълноценна реализация на индивидуалните възможности на всеки човек; да работи и полага грижа за всеки член на обществото, попаднал в неравностойно положение, без значение от неговия пол, произход, раса, религия, възраст, образование и др., обуславящи неравнопоставеност между хората; обучение на неравнопоставени членове на обществото за начините, с които да отстояват гарантираните им законодателни права, разясняване на нормативните актове, гарантиращи правата им, както и осигуряване на експертна помощ при отстояването им; предлага на законодателната и изпълнителната власт идеи за промяна и развитие на нормативните актове, касаещи защитата и правата на хората в неравностойно положение

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: провеждане на курсове, организирани под формата на танцова и музикална школа; репетиции и курсове за различните изкуства; провеждане на ограмотителни лекции и семинари за историята и съвременните тенденции и постижения на танцувалното изкуство; провеждане на концерти в страната и чужбина за популяризиране на изкуството и изява на наученото; организиране на фестивали и изложби; инициране на обществен дебат/и с цел запознаване на обществото и държавните институции с проблемите на хората в неравностойно положение; осъществяване и поддръжка на контакти с държавната и местната власт, както и със сродни правителствени и неправителствени организации в страната и чужбина; участие в дарителски кампании и развиване на дарителска, спонсорска и спомоществувателна дейност; международен културен и образователен обмен; развитие на доброволчеството и работа с доброволци

Целеви групи: Деца, младежи и възрастни

Географски обхват на дейността: Национално ниво

СДРУЖЕНИЕ „ЗАКРИЛНИЦИ“

Организационна форма: Сдружение с нестопанска цел в обществена полза

Адрес: 3400 Монтана, ул. „Александър Батенберг“ 12, вх. А, ет. 2, ап. 3, Телефон: 0879 42 99 09, E-mail: zakrilnicite@abv.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Основна цел на Сдружението е да работи за приобщаване към обществото на деца, младежи, възрастни и семейства в неравнопоставено положение. Социална закрила на нуждаещите се членове на обществото, както и с оглед реализацията на дейности за подобряване благосъстоянието на децата и младите хора. Социална интеграция и реинтеграция, подпомагане на деинституционализацията на деца, младежи и възрастни хора, интеграция на лица в неравностойно положение

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Подпомагане социалната интеграция и личностната реализация на деца, младежи, възрастни и семейства в неравнопоставено положение. Подкрепа за подобряване на благосъстоянието на всички уязвими групи от обществото. Развитие и утвърждаване на гражданското общество

Целеви групи: Деца, младежи и хора в неравностойно положение

Географски обхват на дейността: Област Монтана и цялата страна

ФОНДАЦИЯ ГЕНЕРАЦИЯ

Организационна форма: Фондация

Адрес: 3602 Лом-2, ул. „Латинка” 5

Телефон: 0888 135 852, E-mail: office@generation-bg.org

Website: www.generation-bg.org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисия на фондацията е да насърчава и подпомага личностното и професионално развитие на младите хора като граждани на демократично, устойчиво и подкрепящо общество, което се ръководи от активни, конкурентоспособни, отговорни и достойни хора

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Обучения; умения за заетост; дигитални умения; гражданство; екология; клубове; кампании и инициативи

Целеви групи: Млади хора, млади хора в неравностойно положение, вкл. отпаднали от училище и неактивни, младежи работници

Географски обхват на дейността: Лом и регионът

СНЦ ЗНАНИЕ, УСПЕХ, ПРОМЯНА

Организационна форма: Сдружение с нестопанска цел в обществена полза

Адрес: 2633 село Крайници, ул. „Кокиче” № 5

Телефон: 0895 763393, E-mail: ksc_association@abv.bg

Website: kscassoc.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Развитие и утвърждаване на духовните ценности и гражданското общество за ненасилствено поведение и насърчаване защитата на човешките права в съответствие с българското и международното законодателство

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Сдружението има създадени два Консултативни центъра в помощ на жертви на домашно насилие, които се намират в гр. Дупница и в гр. Благоевград. Услугите, които предлагаме в Консултативния център, са: психологически консултации - клиентите ни получават индивидуални психологически консултации, които включват: оценка на ситуацията, оценка на риска и емоционална подкрепа, дългосрочна терапевтична работа; социално посредничество - клиентите имат възможност да ползват услугите на социален работник при осъществяването на връзка с други институции; юридически консултации - клиентите ни ползват юридически консултации и

представителство в съда по ЗЗДН; настаняване на пострадалите лица в Кризисен център за пострадали от домашно насилие

Целеви групи: Лица, преживели домашно насилие - предимно жени и деца; представители на институции, които работят с жертви на домашно насилие; представители на неформални групи и младежи с цел превенция - обучение и информация относно формите на домашно насилие, психологически аспекти на жертвите и извършителите, къде и как жертвите могат да потърсят помощ, какви са последствията за децата, които са свидетели на насилието, ЗЗДН

Географски обхват на дейността: град Дупница и регионът (Бобошево, Рила, Кочериново, Сапарева баня, Бобов дол); град Благоевград и регионът

МЛАДЕЖКИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ (МОС) – КЮСТЕНДИЛ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: 2500 Кюстендил, ул. „Отец Паисий“ 11, Телефон: 078/526395, E-mail: mos_kn@abv.bg, Website: www.mdm.projectkn.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Стимулиране пълноценната интеграция и социално присъствие на младите хора в живота на община Кюстендил; подобряване на условията за живот, обучение и развитие на интелектуалния потенциал на младите хора; създаване на условия за осмисляне на свободното време на младежите и подпомагане реализирането на дейности със социално-културна насоченост; поддържане на контакти с български и международни организации от подобен тип; осведомяване на обществеността за инициативите и дейностите си

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Младежки дейности; социални дейности; културни дейности; екология и опазване на околната среда; спортни дейности и туризъм; международни дейности; връзки с обществеността

Целеви групи: МОС – Кюстендил, е представителен орган на младежи от 15- до 29-годишна възраст

Географски обхват на дейността: Община Кюстендил

НЧ „БРАТСТВО 1869“

Организационна форма: Читалище

Адрес: 2500 Кюстендил, ул. „Отец Паисий“ № 11
Телефон: 078/526395, E-mail: chitalishte@bratstvokn.org
Website: www.bratstvokn.org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Целта на организацията е да задоволява потребностите на гражданите, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където осъществява дейността си, запазване на обичаите и традициите на българския народ, разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата. НЧ „Братство” провежда социална политика, насочена към развиване на творческия потенциал на деца и млади таланти с ограничени финансови възможности, като предоставя голяма част от обучението в курсовете и школите безплатно

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: образование, култура, младежки и социални дейности. Предоставяните услуги са предимно насочени към тези дейности

Целеви групи: деца; млади хора на възраст от 15 до 29 години от област Кюстендил; млади хора в неравностойно положение, които нямат същите възможности като връстниците си поради социални и икономически трудности, културни различия – представители на ромския етнос, както и млади хора от отдалечени или селски региони; младежки групи и сдружения, граждански организации и НПО, развиващи своята дейност на територията на област Кюстендил и работещи по проблемите на младежкото развитие; работещи и хора в пенсионна възраст; широката общественост
Географски обхват на дейността: Югозападна България

ПАРТНЬОРИ - ДУПНИЦА

Организационна форма: Сдружение с нестопанска цел в обществена полза

Адрес: 2600 Дупница, ул. „Николаевска” № 26

Телефон: 070152127, E-mail: partners.dupnitsa.ngo@gmail.com

Website: www.1oflads.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Да създава оптимални условия за устойчиво и балансирано развитие на социално слабите, децата, младежите, инвалидите, ромската общност от региона, по отношение на икономика, инфраструктура, образование, култура, спорт и интеграция в обществото

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Младежки инициативи и образователни дейности

Целеви групи: Деца и младежи в риск

НЧ „ПРОБУДА 1961”

Организационна форма: Читалище
Адрес: 2500 Кюстендил, ул. „Тинтява“ № 12
Телефон: 0892 459093, E-mail: probuda_kn@abv.bg
Website: www.probudakn.org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Целта на организацията е да задоволява потребностите на гражданите, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където осъществява дейността си, запазване на обичаите и традициите на българския народ, разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: образование, култура, младежки и социални дейности. Предоставяните услуги са предимно насочени към тези дейности

Целеви групи: Деца, младежи, работещи и хора в пенсионна възраст

Географски обхват на дейността: Община Кюстендил

РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И МЛАДЕЖИТЕ В ДУПНИЦА

Организационна форма: Сдружение с нестопанска цел в обществена полза

Адрес: 2600 Дупница, обл. Кюстендил, пл. „Свобода“ № 1, ПК № 20
Телефон: 0701/51800; 0895006014, E-mail: sdr.razvitie@abv.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Стимулиране развитието на децата, младежите и други социални групи от гр. Дупница, региона и пр.; възприемане и популяризиране ценностите на Европейския съюз; организиране и провеждане на местни, регионални, национални и европейски инициативи в сферата на образованието, здравеопазването, туризма и културата в сътрудничество с други организации и институции в страната и чужбина със сходни цели; установяване контакти с подобни организации в страната и чужбина; участия в национални и международни прояви, свързани с неговите цели, и др.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Развитие и утвърждаване на духовните ценности, гражданското общество, здравеопазването, образованието, науката, културата, техниката, технологиите и/или физическата култура (спорт, туризъм) и др.

Целеви групи: Деца, младежи, хора с увреждания и други социални групи
Географски обхват на дейността: Местен, регионален, национален, международен обхват

МЛАДЕЖКИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ПО НАРКОТИЧНИТЕ ВЕЩЕСТВА

Организационна форма: Доброволческа младежка организация към Общинския съвет по наркотичните вещества-Видин
Адрес: 3700 Видин, „Бдинци” 2 ет. 13 ст. 4, 9, 11
Телефон: 094/600 775; 094/600 930, E-mail: osnv.vd@gmail.com
Website: www.cmamyc.com/pic-vidin/msnv

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Повишаване на информираността на подрастващите по темата психоактивни вещества

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: превенция на зависимости

Целеви групи: Ученици и граждани на Видин

Географски обхват на дейността: Видин и област Видин

ДУНАВСКИ ЕВРОРЕГИОНАЛЕН ГРАЖДАНСКИ ФОРУМ

Организационна форма: Сдружение
Адрес: 3700 Видин, жк „Съединение”, бл. 8, Телефон: 0879315160,
E-mail: office@decf.org, Website: www.decf.org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Да подпомага и насърчава трансграничното сътрудничество между юридически лица с нестопанска цел, действащи на територията на Северозападна България, регион Олтения – Румъния, и Тимошки регион – Сърбия

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Дунавски еврорегионален граждански форум е коалиция от юридически лица с нестопанска цел, упражняваща дейност на територията на Северозападна България, регион Олтения – Румъния, и Тимошки регион – Сърбия

Целеви групи: Граждански организации, публични власти, бизнес, млади хора

Географски обхват на дейността: Северозападна България, регион Олтения – Румъния, и Тимошки регион – Сърбия

СДРУЖЕНИЕ РАЙС

Организационна форма: Сдружение с нестопанска цел

Адрес: 3700 Видин, ул. „Акад. Ст. Младенов” 11, ет. 2

Телефон: 0878775805, E-mail: katyaraycheva@abv.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Насърчаване на трансграничното сътрудничество между България и Сърбия за преодоляване на социалните проблеми в граничния район; Подпомагане на развитието на хуманитарния сектор и професионалното развитие на специалистите, работещи в него на територията на същия район.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Разработва, реализира и координира програми и проекти за развитие; работи за подобряване на съществуващите и развитие на нови социални услуги за гражданите с тяхното активно участие и зачитане на техните права; стимулира предприемачеството в сферата на социалната икономика; подпомага ангажирането на гражданско общество и активното му участие в социалното развитие; работи за социалното включване и социалната интеграция на уязвими обществени групи; застъпва се пред публичните власти за социалните права на гражданите; сътрудничи с други подобни институции на местно, национално, регионално и европейско ниво при осъществяване на целите си

Целеви групи: Организации и институции, активни в социалната сфера, потребители на социални услуги - деца и възрастни

Географски обхват на дейността: България и Сърбия

РЕГИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ИНОВАТИВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Организационна форма: Сдружение с нестопанска цел, НПО

Адрес: 3700 Видин, ул. „Акад. Ст. Младенов” 11

Телефон: 0888978650, E-mail: rnie_vidin@abv.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Сдружението осъществява дейност в обществена полза, изразяваща се в мобилизиране и развитие на ресурси за модернизацията на образованието, квалификацията и младежкото развитие в граничните райони между България, Сърбия и Румъния

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Насърчаване на трансграничното сътрудничество за повишаване на качеството и релевантността на предоставяните услуги в сферата на образованието, квалификацията и младежкото развитие посредством разработването на

иновативни подходи и разпространението на добри практики; повишаване на професионалното развитие на тези, които работят или са активни в областта на образованието, квалификацията и младежкото развитие; подобряване на капацитета на организациите, работещи в областта на образованието, квалификацията и младежкото развитие

Целеви групи: Образователни структури и НПО, работещи с деца и младежи, учители и младежи работници

Географски обхват на дейността: Граничните райони на България, Румъния и Сърбия

РЕГИОНАЛНИ ПАРТНЬОРСТВА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: 3700 Видин, ул. „Райна Княгиня“ 8, ап. 7

Телефон: 0887 222 883; 094 600 017, E-mail: vidin_rpur@abv.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Сдружение РПУР-Видин има над 10 години опит в разработването и изпълнението на проекти, финансирани от фондове и програми, като се започне с Програма ФАР, Трансгранично сътрудничество Румъния - България 2007 – 2013 г. и други донорски институции, като сдружението е изпълнявало ролята на водеща или партнираща организация

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Туризъм, културен обмен, защита на природната среда, младежки дейности

Целеви групи: Публични власти и НПО, младежи

Географски обхват на дейността: Граничните райони на България, Румъния и Сърбия

НОВ ПЪТ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: с. Хайредин, обл. Враца, ул. „Дафинка Чергарска“ № 9

Телефон: 0898329910, E-mail: new_road@abv.bg

Website: www.newrad_hajredin@org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията е да развива и утвърждава духовните ценности и гражданското общество, подпомагане на здравеопазването, образованието, науката и културата, подкрепа на социално слаби, инвалиди и лица, нуждаещи се от грижи, подпомагане на социалната инте-

грация и личностната реализация на групи в неравностойно положение, развитие и утвърждаване на нестопанският сектор в обществения живот на страната

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Етнически въпроси; здравеопазване, права на пациента; социални услуги

Целеви групи: Младежи, етнически малцинства

Географски обхват на дейността: Регионален

РАЗВИТИЕ И ПОДКРЕПА НА РОМСКИТЕ ЖЕНИ И ДЕЦА

Организационна форма: Сдружение

Адрес: гр. Лом, обл. Монтана, ул. „Стара планина“ 31

Телефон: 0971/60451, 0888822553, E-mail: natalia.lom@abv.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на организацията е да работи за подобряване на живота на децата и жените от ромски произход, да подпомага развитието и интегрирането на малцинствените и маргинализираните групи, както и да стимулира инициативи за тяхната социална адаптация, да оказва помощ в борбата против расизма и дискриминацията.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Младежки въпроси, политики и изследвания

Целеви групи: Деца, младежи, жени

Географски обхват на дейността: Местен - гр. Лом

ЦЕНТЪР ЗА МЛАДЕЖКИ ИНИЦИАТИВИ ЛОМ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: гр. Лом, ул. „Александър Стамболийски“ 33

Телефон: 0888867913, E-mail: mladej@mail.bg

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Подкрепа на мероприятия за насърчаване на заетостта, намаляване на младежката безработица и насърчаване на младите хора, които възнамеряват да започнат дребен бизнес; подкрепа и реализиране на програми за образование, обучение и преквалификация за младите хора с оглед тяхното своевременно адаптиране към динамично променящите се условия на пазара на труда; поддържане на комуникации на местно ниво, регионално и международно сътрудничество с организации и управленски структури за участие в диалога за решаване на младежките проблеми; насърчаване разработването, както и изпъл-

нението на младежки проекти, които се вписват в динамиката на местния живот за реализирането на разнообразни младежки инициативи, целящи обхващането и ангажирането на младежите в полезни за тях и обществото дейности; подкрепа и развитие на дейности, свързани с физическото развитие, спорта и туризма сред младежите за преодоляване на вредни явления в обществото; подкрепа и реализиране на дейности за опазване на околната среда и възпитание на екологично поведение; социална подкрепа на деца и младежи в риск, подкрепа на деца и младежи с увреждания и хронични заболявания

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Младежки въпроси, политики и изследвания

Целеви групи: Младежи

Географски обхват на дейността: Местен

КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ ЗА МЛАДЕЖКА ПОЛИТИКА - ПЕРНИК

Организационна форма: Неформална организация към община Перник

Адрес: гр. Перник пл. „Кракра“ 1, Младежки дом, ет. 2

Телефон: 076/684 231, E-mail: ksmp.pernik@gmail.com

Website: www.ksmp-pernik.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Консултативният съвет за младежка политика (КСМП) е обществен консултативен орган към кмета на община Перник по въпросите на местната младежка политика. В състава на КСМП влизат представители на неправителствени организации с равни права и възможности за участие

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Младежка политика

Целеви групи: Младежки и работещи с младежи организации и институции от община Перник

Географски обхват на дейността: Община Перник

СЪРБИЯ

СДРУЖЕНИЕ ЗА ДЕЦАТА И МЛАДЕЖТА – ОТВОРЕН КЛУБ

Организационна форма: Гражданска организация

Адрес: Трг Учителъ Тасе 2, 18000 Ниш, Сърбия

Телефон: +381 (0) 18 523 422, E-mail: otvoreniklub@gmail.com

Website: www.oknis.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на Отворения клуб е да се създава равни възможности за развитие на деца и младите хора, утвърждаване на многообразието и други демократични ценности чрез овластяване на младите хора за активно и отговорно участие в тяхната общност. Някои от най-важните цели са: овластяване на децата и младите хора чрез образование и развитие на социални умения; застъпничество за реализиране на правата на човека/деца и тяхното популяризиране; подкрепа за европейската интеграция чрез информираността на гражданите относно ценностите на ЕС; създаване и развитие на международно сътрудничество, самостоятелно и чрез програми на ЕС; промоция на межкултурните отношения, равенството между половете и толерантността; насърчаване на демократичните процеси на местно и национално ниво и за укрепване на ролята на младите хора в процеса на вземане на решения; подкрепа на младежки инициативи чрез укрепване на капацитета на младите хора; подкрепа за развитието на гражданското общество чрез работа в мрежа, застъпничество и повишаване на осведомеността относно участието на гражданите във вземането на решения; насърчаване на развитие на доброволството на всички нива в региона и др.

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Младежка мрежа; Програмата за безопасност на децата в интернет; програма за доброволци; Проекти за обучение и развитие на социални умения; Проекти за застъпничество и овластяване на маргинализирани групи; Проекти в подкрепа на развитието на гражданското общество; Проекти за международно сътрудничество

Целеви групи: Деца и младежи от 5 до 30 години от всички краища на Република Сърбия, представители на младежки организации, преподаватели, учители, родители и граждани

Географски обхват на дейността: Местно, регионално, национално, трансгранично, европейско

ЦЕНТЪР ЗА МЕСТНА ДЕМОКРАЦИЯ ЛДА

Организационна форма: Гражданска организация
Адрес: Сретена Марковића 9, 19350 Књажевац, Србија
Телефон: +381(0)19730083, E-mail: ldacss@aldaintranet.org
Website: www.lda-knjazevac.org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА/ИНСТИТУЦИЈАТА

Мисија/основни цели: Неформално обучение на социалните актьори, информирање, изградба на мрежи и популяризирање на принципите на активно граѓанство. Центарот за местна демократија на LDA осигурува поддршка за демократичното, социалното, икономичкото и културното развој на местните општини, во коишто оперира

Област(и) на дејност и/или видови услуги: Во согласност со нашата мисија остваруваме два типа дејности: дејности на местно ниво, коишто насърчават междусекторното соработничество на социалните актьори и учеството на граѓаните во местниот живот; дејности на меѓународно ниво, коишто насърчават децентрализираното соработничество меѓу местните власти и соработничеството од Србија, Западните Балкани и Европскиот савез. Услугите вклучуваат организирање на неформални образователни програми, создавање на услови и механизми за учество на граѓаните во процесите на вземање на решенија на местно ниво, мрежни дејности на местно и меѓународно ниво и размена на добри практики со други местни општини во Србија, Западните Балкани и ЕС

Целеви групи: Младешки, местни власти, граѓански соработничества

Географски опхват на дејноста: Централна, Јужна и Источна Србија, Западни Балкани, ЕС

ГРАЃАНСКО СДРУЖЕНИЕ NEXUS-ВРАЊЕ

Организационна форма: Граѓанско соработничество
Адрес: Немањина 21, 17500 Врање, Србија, Тел.: +381 (0) 17 7481 484,
E-mail: nexusvranje@gmail.com, Website: www.nexusvranje.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА/ИНСТИТУЦИЈАТА

Мисија/основни цели: Да допринесе за создавањето на хуманно општество преку создавањето, координирањето и исполнувањето на проекти и програми, насочени кон подобрување на квалитетот на живот на хората во состојба на социална потреба, насърчаване на активизмот на граѓаните, научноистражувачката работа и образование

Област(и) на дејност и/или видови услуги: Укрепување на капацитетот на граѓанското општество, насърчаване на мултикултурно и

мултиетническо сътрудничество, намаляване на бедността чрез овластяване на уязвими групи, повишаване на общественото съзнание във връзка с положението на маргинализираните групи, насърчаване и подкрепа на процесите на вземане на решения и публичните политики, активно сътрудничество с всички международни и неправителствени организации и граждански асоциации

Целеви групи: Социално уязвими групи (млади хора, роми, жени, деца, хора с увреждания, бежанци и мигранти и т.н.)

Географски обхват на дейността: Южна Сърбия

АЗБУКИ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Булевар Немањића 20а/24 18000 Ниш, Сърбия

Телефон: +381 (0) 65 2760962, E-mail: info@azbuki.org

Website: www.azbuki.org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на асоциацията е да развива демократични ценности, култура и традиции

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Концепцията на проектните дейности се фокусира върху утвърждаването на младите хора, насърчаването на социални и демократични ценности, както и свързването на местните и образователните институции с цел подкрепа на младите хора и тяхното участие в международните трендове

Целеви групи: Деца и младежи

Географски обхват на дейността: Международна (ЕС)

ДЕНИЗЕН – ЦЕНТЪР ЗА ГРАЖДАНСКИ АКТИВИЗЪМ

Организационна форма: Гражданско сдружение

Адрес: Омладинска 59, 18360 Сврљиг, Сърбия

Телефон: +381 (0) 18 824211, E-mail: denizen@ptt.rs

Website: www.denizen.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията е да се развие местната общност чрез насърчаване на гражданската активност. Целите включват насърчаването и развитието на гражданското общество, защитата на околната среда, неформалното образование и обучение на гражданите, особено децата и младите хора, за значението на човешките права и свободи и стремеж

към все по-обхватна грамотност на гражданите, организирани на дейности и доброволчески акции, насочени към решаване на проблемите на младите хора, подобряване на живота на социално уязвими и маргинализирани групи, както и застъпничество за промяна на навици по отношение на използването и опазването на природните ресурси

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Неформално образование на млади хора и деца, местни акции, подобряване на позицията на социално уязвими и маргинализирани групи

Целеви групи: Младежи, деца, уязвими групи, граждани в местната общност

Географски обхват на дейността: Местна, Югоизточна Сърбия

ФОРУМ РИНОР

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Миратовац бб, Прешево 17523, Сърбия

Телефон: +381 (0) 62 8549 373, E-mail: valtonrrustemi@hotmail.com

Website: www.forumiriyor.org

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Подобряване и развитие на културно-художествената, любителска и полупрофесионална работа, обучение на граждани, особено деца и младежи, в културни дейности, организирани на културни дейности; Събиране и разпространение на хуманитарна помощ

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Културна хуманитарна работа с младите хора

Целеви групи: Млади хора

Географски обхват на дейността: Прешево, Сърбия

ЦЕНТЪР ЗА ТВОРЧЕСКО РАЗВИТИЕ - КНЯЖЕВАЦ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Трг ослобођења 1/5, 19350 Књажевац, Сърбия

Телефон: +381 (0) 19 735 470, E-mail: ckr_knjazevac@yahoo.com

Website: www.ckrknjazevac.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на Центъра за творческо развитие – Књажевац, е застъпничество за подобряване на положението на децата и младежите на всички нива, основано на демократичните ценности и принципи на партньорство между гражданския, обществен и бизнес сектора. Целите на сдружението са: развитие на активното участие на де-

цата и младежите в обществото; овластяване на децата и младите хора да участват в процесите на вземане на решения; организиране на деца и млади хора за творчески цели; подпомагане на децата и младите хора да упражняват своите права; развитие на межкултурните ценности сред децата и младите хора; подкрепа за родителите, настойниците и институциите, които работят с деца и младежи

Област(и) на дейност и/или видове предоставяни услуги: Неформално образование и обучение, межкултурно образование, младежки обмени, информиране на деца и младежи, развитие на активното участие на децата и младежите, подпомагане на децата и младежите при упражняване на техните права, подкрепа на родители и институции, работещи с деца и младежи

Целеви групи: Деца и младежи, наети в институции, работещи с деца и младежи

Географски обхват на дейността: гр. Княжевац, Зайчарски окръг

ТИМОШКИ МЛАДЕЖКИ ЦЕНТЪР (ТОС)

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Зорана Радмиловића 5а/12, 19000 Зајечар, Сърбия

Телефон: +381 19 441091, E-mail: office@toc.rs, Website: www.toc.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на ТОС е да се намалят рисковете (здравословни, икономически, социални) и рисковото поведение на младите хора чрез насърчаване на творчеството, засилване на активността и участието на младите хора на местно и национално ниво

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги:

- ПОМАК (укрепване на местното икономическо развитие чрез творческите индустрии, работа за по-голяма пригодност за заетост на младите хора и повишаване на тяхната конкурентоспособност на пазара на труда);
- младежта в риск (създаването на институционална рамка за грижата за младите хора в риск, която се застъпва за решаване на проблемите на младежта и връщането на доверието им в институциите, за обучение на връстници, превенция и защита на деца и млади хора от сексуален тормоз и експлоатация в интернет, превенция на ХИВ, СПИН и половопредавани болести в уязвимите групи, защита и насърчаване на правата на човека);
- Кликни на зелено (насърчаване на здравословен и безопасен начин на живот и опазване на околната среда).

Целеви групи: Гражданското общество в Сърбия, със специален акцент върху младите хора

Географска област на дейност: Република Сърбия

ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО ПРОТЕКТА

Организационна форма: Сдружение

Адрес: ТПЦ Калча, први спрат, ламела Б, локал 43, Обреновићева 46, 18 000 Ниш, Сърбия

Телефон: +38118 514 360, E-mail: centar@protecta.org.rs

Website: www.protecta.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на ПРОТЕКТА е пробуждането на гражданско съзнание чрез изпълнението на дейности в областта на демокрацията, европейската интеграция, културата, опазване на околната среда, икономическо укрепване на населението, политиката за младежта и работата с бежанци и вътрешно разселени лица

Целите на ПРОТЕКТА са:

- Поощряване и укрепване на независими граждански и младежки инициативи чрез изграждане на капацитет и информираност на гражданите;
- Развитие на демократичните процеси на местно, национално и международно ниво и укрепване на ролята на гражданите в процесите на вземане на решения;
- Укрепване на капацитета на организации и институции, които са от значение за развитието на социалните, икономическите и социалните стандарти;
- Подкрепа на младите хора в тяхната икономическа независимост;
- Повишаване на осъзнаването на проблемите на околната среда и създаване на здравословна околна среда в интерес на сегашните и бъдещите поколения.

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги:

- Насърчаване на демокрацията, демократичните ценности и върховенството на закона;
- Развитие на гражданското общество и гражданския сектор в Сърбия;
- Промоция на стандартите и ценностите на европейската интеграция;
- Младежка политика, стандарт, образование, активизъм и доброволческа дейност;
- Икономическо овластяване на населението и икономическите субекти;

- Насърчаване на иновативни модели на социално действие в местната общност и устойчиво развитие;
- Култура и межкултурен обмен.

Целеви групи: Младите хора, гражданите, гражданското общество

Географска област на дейност: Локално и национално ниво

ГРАЖДАНСКО СДРУЖЕНИЕ КОКОРО - БОР

Организационна форма: Сдружение

Адрес: 19210 Бор, ул. „С. Ковачевића“ 15 Л1, Сърбия

Телефон: +381 30 24 96 761, E-mail: kokorom@mts.rs

Website: www.kokoro.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията е чрез ефективно използване на съществуващите ресурси, подкрепата на експерти и младежкия активизъм да се постигне всеобхватна подкрепа на лицата и групите в риск, да осигури достъпност до услугите с активно участие на потребителите, прозрачност и увеличаване на капацитета на самите доставчици на услуги

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги:

Основано е на 13.03.2004 г. по инициатива на група граждани, специалисти от социалната сфера, здравеопазването и образованието, които са ангажирани в програми за психосоциална подкрепа на уязвимите групи, в други неправителствени организации. Непосредствената причина за това бе необходимостта от разработване на подкрепа за деца и млади хора от семейства, които не разполагат с достатъчно знания, за да се развие просоциалното поведение и в отговор на техните нужди

Целеви групи: Деца и младежи

Географска област на дейност: Република Сърбия съседните страни

КЛУБ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА 018 (КОМ18)

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Буре Стругара 1, 18000 Ниш, Сърбия

Телефон: +38163552430, E-mail: kom018@hotmail.com

Website: www.kom018.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Клубът за подпомагане на младите хора 018 (КОМ18) е създаден през 2007 г. и регистриран през 2008 г. като непартийна, неправителствена и нестопанска организация, чиято основна цел

е укрепване на капацитета на младите хора и насърчаване на междукултурните отношения, демокрацията, правата на човека (по-специално правата на младите хора и децата и правата на жените), неформалното образование, мобилността, интеграцията в ЕС, културата, със специален фокус върху уличната култура, включване на младите хора от малцинствата и маргинализираните групи, здравословен начин на живот, икономически възможности за младите хора и защита на околната среда, както и доброволчеството и активното младежко участие във всички сфери на обществото. Мисия КОМ 018 е чрез разработването и прилагането на различни програми да даде възможност на младите хора да участват активно в живота на общността и решаване на техните проблеми и нужди и по този начин да допринесат за изграждането на по-добър живот за младите хора и местните общности. КОМ 018 е организация със силни ресурси като стабилен член на обществото, в което всички млади хора да развият своя потенциал и активно да участват в живота на местните общности и на обществото като цяло

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Работа с младите хора, активно участие на младите хора във всички сфери на обществото, борба с омразата, срещу всички форми на дискриминация, социално приобщаване, младежко предприемачество, междукултурен диалог, насърчаване на междукултурното сътрудничество, международно сътрудничество на младите хора, насърчаване и защита на правата на човека

Целеви групи: Млади хора, млади хора от уязвими социални групи, маргинализиран млади хора, млади хора с увреждания и национални малцинства

Географска област на дейност: Местно, национално и международно ниво

ЦЕНТЪР ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО СЪЗНАНИЕ – СУПЕР ГРАЖДАНИН

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Зетска б/47, 18000 Ниш, Сърбия

Тел. +381 18 428 75 93, E-mail: info@supergradjanin.org.rs

Website: www.supergradjanin.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Центърът за насърчаване на социалното съзнание - Супер гражданин е гражданско сдружение от Ниш, основано през ноември 2012 г. по инициатива на дългогодишни работници от медиите. Скоро след създаването си през декември 2012 г. стартира интернет-радио

на гражданския сектор „Супер Радио“, което следва целите и дейността на сдружението, но и дава постоянна медийна подкрепа на почти всички организации на гражданското общество в изпълнението на дейностите им в град Ниш, както и на организации от страната и региона.

Често пренасяме студиото на „Супер Радио“ на места в града, където се събират млади хора от Ниш и околността по някакъв важен повод. „Супер Радио“ и „Супер Гражданин“ са най-известните в тази форма на подкрепа за местните инициативи на младите хора, насочени към решаване на определени проблеми в обществото или общността с културен или хуманитарен характер.

Нашата мисия е чрез конкретни действия, като се използват уменията на нашата професия, да подтикнем хората първо да мислят, а след това към конкретни действия с цел да се допринесе за създаването на активна общност

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: „Супер Гражданин“ е неправителствена, политически независима организация с нестопанска цел със следните области, определени за постигане на целите си: грижа за младите хора и укрепване на капацитета им да вземат активно участие в обществото, европейската интеграция, зачитане на човешките и малцинствените права, медиите, активното участие в обществото, доброволчество, социална и правна защита, защита на хората с увреждания, включване, образование, наука, култура, подобряване на околната среда

Целеви групи: Младите хора са целевата група на нашите проекти, проекти, в които сме партньори, и проекти, които поддържа и популяризираме чрез нашата програма и радиопрограма. Асоциацията събира социално ангажирани хора предимно под 30 години

Географска област на дейност: Местно, национално, регионално и международно ниво

СДРУЖЕНИЕ ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ „КАМЕНИЦА“

Организационна форма: Сдружение

Адрес: село Каменица 18000 Ниш, Сърбия

Телефон: +381 (0) 60 6926575, E-mail: miticdej@gmail.com

Website: <http://kamenica.org.rs/>

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Нашата мисия е да допринасяме за устойчивото развитие на общностите чрез по-добро идентифициране и използване на местните потенциали, като същевременно подобряваме нивото на знанието, креативността и вземането на решения от населението

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Младежки активизъм, пребиваване в младежки лагер, овластяване на младите хора в посока заетост и самостоятелна заетост

Целеви групи: Младежи от селските региони

Географска област на дейност: окръг Нишава

СДРУЖЕНИЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТВОРЧЕСТВОТО

Организационна форма: сдружение

Адрес: Улица „Мајора Тепића“ бб, 18220 Алексинац, Сърбия

Телефон: +381 18 802 004, E-mail: okdrustvo@gmail.com

Website: www.okaleks.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на организацията е да участва активно в развитието на местната общност, да засили активизма на гражданите и младите хора, като подкрепя гражданските инициативи, както и сътрудничеството на всички членове на общността, за да развие потенциала и качеството на гражданското общество

Цели: Насърчаване на социалната и икономическата стабилност, развитие на гражданското общество, граждански активизъм и демокрация, както и насърчаване на мултикултурализма и запазване на природното и културното наследство

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Укрепване на гражданското общество; овластяване и активно включване на маргинализираните групи в социалните потоци; подкрепа за равенството между половете и подкрепа за граждански инициативи; създаване на условия за по-интензивно участие на младите хора в обществения живот; укрепване на съществуващия капацитет чрез участие в образователни програми; оказване на подкрепа и помощ на маргинализираните групи

Целеви групи: Млади хора, деца, жени, граждани, маргинализирани групи (старци, деца и хора със специални нужди, селско население, ромско население, бежанци и разселени лица, членове на приемни семейства

Географска област на дейност: Република Сърбия и Балканите

СДРУЖЕНИЕ „РАЗВОЙНО-ИНОВАТИВЕН ЦЕНТЪР” НИШ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Ул. „Доњоврежинска“ 6/3, 18 000 Ниш, Сърбия

Телефон: + 381 (0) 18 581 214; + 381 (0) 63 106 33 46

E-mail: ricnis@yahoo.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Общото социално-икономическо развитие и просперитет на местните общности със специален акцент върху правната, здравната и социалната защита на гражданите, екологията, енергийната ефективност, възобновяемите енергийни източници и опазването на околната среда, устойчивостта на селскостопанското производство, селския туризъм и опазването на природното, историческото и културното наследство, както и заетостта на социално уязвимите категории граждани, за да се намали бедността

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги:

1. Събиране и обработване на научна и професионална литература в областта на социалната защита и устойчиво местно икономическо развитие,
2. Организиране самостоятелно или съвместно с други организации на професионални срещи, конференции, семинари, викторини, форуми и други форми на обучение в областта на социалната защита и местното икономическо развитие, развойна дейност в областта на селското стопанство и развитието на селските райони, енергетика и прилагането на стандартите на ЕС,
3. Издаване на книги и други публикации по въпроси, свързани със социалната защита, местното и икономическо развитие, енергийна ефективност, селското стопанство и развитието на селските райони и младежкото предприемачество,
4. Създаване на база данни за броя на хората в неравностойно положение и на нуждите на уязвимите категории граждани от алтернативни форми на социална защита,
5. Организиране на съответните работници и други специалисти да работят в областта на образованието, утвърждаване разработването и изпълнението на проекти в областта на социалната защита и местното икономическо развитие,
6. Организиране на доброволци за действия за подпомагане на възрастни хора и други уязвими категории граждани в областта на опазване на околната среда (залесяване и озеленяване на обществени и други повърхности),
7. Работи по социално включване на уязвими групи граждани,
8. Сътрудничество с училища, университети, професионални сдружения и други организации в страната и чужбина, които се занимават със социалната защита и местно икономическо развитие, за да се създаде по-добра бизнес среда,
9. Утвърждаване и развитие на социална защита със специален акцент върху иновативни услуги, управление на услуги и планиране, за насърчаване на правата на човека и качеството на живота и здравето на

гражданите, за изграждане на капацитет за разработване и изпълнение на проекти с активното участие на младите хора със специален акцент върху селските райони. Специално внимание се обръща на активизирането на младите хора в селските райони чрез общуване с други организации за постигане на общите цели. Асоциацията е регистрирана в уникалния регистър на младежките сдружения, асоциациите за младежи и техните асоциации под номер 502.

Целеви групи:

1. Социално уязвими групи от граждани (стари, млади, инвалиди и безработни в състояние на социална нужда),
2. Селското население със специален фокус върху жените,
3. Националните малцинства,
4. Училищна младеж и предприемачи,
5. Деца и техните семейства.

Географска област на дейност: Нишавски регион, Република Сърбия, чужди държави

КИЦ ПРАЛИПЕ ПИРОТ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Краљевића Марка 27, 18300 Пирот, Сърбия

Телефон: +381 10 320 827, E-mail: askovicr@ptt.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: КИЦ Пралипе е непартийна, неправителствена и нестопанска асоциация на граждани, основана на 20 юни 2001 г. Активистите от тази организация искат да допринесат за овластяването на ромското население и създаването на условия за интеграция на ромите в общността

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги:

- образование и подобряване на общите условия на живот на ромите
- образование на жени и деца
- създаване на условия за по-бързо и по-добро изучаване на езика на обучението
- създаване на условия за предучилищно образование на ромски деца
- работи за по-бързото наемане на работа на ромите
- запазване на културата и традицията на ромите
- организиране на предавания за роми по телевизията и радиото
- утвърждаване на здравословен начин на живот чрез спорт

Целеви групи: Младежи

Географска област на дейност: Пирот и Сърбия

СДРУЖЕНИЕ НА РОМИТЕ – ПРОКУПЛЕ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Милене Јовановић бб/22, 18400 Прокупље, Србија

Телефон: +381 27 32 31 64, E-mail: drustvoromark@mts.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА/ИНСТИТУЦИЈАТА

Мисија/основни цели: Развитие и еманципација на ромите

Области на дейноста и/или видове доставјани услуги: Работа во областа на правата на детето, подобрување на образователната структура на ромите и дејствија на всички образователни нива, борба со стереотипите, предразсъдъците и дискриминацијата, свързване на ромската общност с мнозинството, особено със съответните държавни институции

Целеви групи: Млади роми

Географска област на дейност: Топлички окръг, Југоисточна Србија, Србија

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВАТА И ПОДКРЕПА НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ – ИЗ КРЪГА, НИШ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Епископска 72б/3, 18106 Ниш, Србија

Телефон: +381 63 77 96 251, E-mail: izkruganis@gmail.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА/ИНСТИТУЦИЈАТА

Мисија/основни цели: Подобрување на условјата на живот на хората с увреждания, решавање на общи проблеми и оказвање на помош, както и подобрување на социалното положение на жените с увреждания в Србија и постигане на човешкото право на живот без насилие и дискриминација

Области на дейноста и/или видове доставјани услуги: Правно консултирање за лица с увреждания, провеждано веднџ седмично всяка сряда в сътрудничество с Адвокатската колегија на Ниш; психологическо консултирање; поръчване на гинекологични прегледи

Целеви групи: Млади хора, студенти, момичета и жени с увреждания

Географска област на дейност: Територијата на град Ниш и околноста

СЪВЕТ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ СРЕДНИТЕ УЧИЛИЩА НА ГРАД НИШ

Организационна форма: Неформална структура в период на регистрација

Адрес: Расадики број 7, Ниш, Србија

Телефон: +381 64 8839396, E-mail: savetucenika@gmail.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на „Ученическият съвет“ се основава на насърчаването на истинските ценности, които помагат на учениците в средните училища да се интегрират по най-добрия начин в извънкласните дейности и по този начин да научат много полезни неща както във формалното, така и в неформалното образование

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Редица семинари по младежката политика са една от услугите. Те осигуряват на обучаемия да научи нещо ново и по този начин да придобие знания, с които той пряко ще участва в процеса на вземане на решения, който се отнася за всички ученици от гимназията. Естествено постоянното взаимодействие с институциите на града допринася за придобиването на опит и нови знания

Целеви групи: Средношколци, родители, учители-предметчици

Географска област на дейност: окръг Нишава

ГРАЖДАНСКО СДРУЖЕНИЕ РИМЕ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Хајдук Вељкова 17/2, 19000 Зајечар, Сърбия

Телефон: +381 19 420 070; +381 63 484 939, E-mail: rime.zajecar@gmail.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Подобряване на качеството на живота на деца и младежи с увреждания

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Социално-хуманитарна работа

Целеви групи: Деца и младежи с увреждания, членове на техните семейства, актьори на местната общност

Географска област на дейност: Зайчар

ЦЕНТЪР ЗА ДЕВОЙКИ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Поштански фах Центар за девојке 34, 18108 Ниш, Сърбия

Телефон: +381 18 203 033, E-mail: centarzadevojke@gmail.com

Website: <http://www.centarzadevojke.org.rs/index.php/sr/>

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на Центъра за девојки е укрепване на момичетата чрез образование, активност и творчество

Цел на Центъра за девойки: Силни, самоуверени, в безопасност момичета и млади жени, активни в противопоставянето на патриархата, които решават сами за живота си, с възможност за по-добра позиция в обществото

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Предотвратяване на насилието срещу момичета, девойки и жени, предотвратяване на трафика на хора и женско здраве

Целеви групи: Момичета, девойки и жени от 11 до 40 г.

Географска област на дейност: Република Сърбия

АСТРОНОМИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО АНДРОМЕДА

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Карађорђева 16, 19350 Књажевац, Сърбия

Телефон: +381 655734000, E-mail: andromedaknj@gmail.com

Website: www.andromeda.rs , www.auandromeda.wordpress.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Популяризиране на астрономията сред младите хора, практическо наблюдение на небесни тела чрез телескоп, провеждане на творчески лекции на преподаватели от факултети в Сърбия и в чужбина, посещение на обсерватории в Сърбия и в чужбина

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Обучение в теоретичен и практически смисъл чрез работа с телескопи

Целеви групи: Учениците от основни и средни училища, граждани

Географска област на дейност: Књажевац

ГРАЖДАНСКО СДРУЖЕНИЕ МЛАДЕЖКИ ЦЕНТЪР ЕУНИ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: ТПЦ Калча, други спрат, локал Д 96-1, Обреновићева бб, 18000 Ниш, Сърбия

Телефон: +381 612384252, E-mail: omladinskicenatreuni@gmail.com

Website: www.oc-euni.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Младежки център ЕУНИ е сдружение с нестопанска цел, създадено за неопределен период от време за постигане на цели в областта на: науката, културата, информирането, екологията, спорта, сигурността, икономиката, политиката за младежта, неформалното образование, насърчаването на демократичните ценности и ценностите

на европейската интеграция, активизъм и доброволчество, насърчаване на иновативни модели за социално действие в общността и устойчивото развитие.

Членовете на сдружението са активисти в кампанията за борба с речта на омразата в интернет от Република Сърбия. Асоциацията успешно реализира дейностите на кампанията в Югоизточния регион.

Оторизирани дистрибутори на Европейски младежки карти.

Целта на асоциацията е да допринесе за развитието на общността със своите дейности чрез:

- подобряване на стандартите;
- образование и активно участие на обществеността, особено на децата и младите хора във всички аспекти на обществото с цел решаване на местни, регионални и национални проблеми;
- застъпничество за прилагането и развитието на нови навици във всички области на дейност

и всичко това чрез укрепване на разбирателството, взаимното опознаване и сътрудничество между хора, общности и държави, както и насърчаване на всеобхватната свобода и комуникация между всички.

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Образование, хуманитарни дейности, обществени мероприятия, организиране на спортни и културни събития

Целеви групи: Деца и младежи

Географска област на дейност: Република Сърбия

МЛАДИ ПОСЛАНИЦИ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Балканска 2, 18000 Ниш, Сърбия

Телефон: +381 64 644 6 158, E-mail: mladiambasadori@gmail.com

Website: www.ambasador.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Мисията на младите посланици се изразява в приноса за укрепване на капацитета на младите хора чрез действия, насочени към междусекторно сътрудничество и подобряване на всеки индивид с идеята за по-нататъшен принос към развитието на общността и регионалното сътрудничество

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Култура, спорт, предприемачество

Целеви групи: Младите хора в образователната система - от 7 до 30 г.

Географска област на дейност: Нишавски, Расински и Рашки окръг

МЛАДЕЖКИ ЦЕНТЪР ЗА ДЕМОКРАЦИЯ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Обреновићева 28, 18000 Ниш, Сърбия

Телефон: +381642036045

E-mail: omladinski.centar.lda@gmail.com

Website: <http://omladinskicentar.weebly.com/>

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Младежки център за демокрация е сдружение с нестопанска цел, учредено за неопределено време, за да се постигнат цели в развитието и усъвършенстването на политиката за младежта

Цели: Развитието на демократична среда, в която младите хора са носители на този процес чрез подкрепа на младежки инициативи и кампании, развитието на доброволството и младежката активност, развитието на различни умения сред младите хора, развитието на местни културни ресурси и межкултурен обмен, интеграция в европейските трендове, образование в областта на толерантността, недискриминацията, равенството, работа по обединяването и развитието на творческия потенциал на младите хора и повишаване на нивото на участие на младите хора в ключови процеси в местната общност

Мисия: Ние сме група от активисти, които, с активното участие на целевите групи, използвайки всички налични ресурси, работи за обединение и развитието на творческия потенциал на младите хора и повишаване на нивото на участие на младите хора в ключови процеси в местната общност

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Развитие и подобряване на политиката за младежта

Целеви групи: младежи 15 - 30 г.

Географска област на дейност: Република Сърбия

МАРКЕР

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Борска 45, 18000 Ниш, Сърбия

Телефон: +381 60 754 5 457, E-mail: info@markernis.com

Website: www.markernis.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Целите на сдружението са:

- подобряване на обществената информация и промоция на ценности-те на отвореното демократично общество;
- развитие на гражданския активизъм и укрепването на местната общност и гражданското общество;
- насърчаване на диалога и толерантното общество, в което се зачитат малцинствата;
- подобряване на европейската интеграция на Сърбия и по-добро разбиране и участие на гражданите в този процес;
- популяризиране и по-добро разбиране на значението на културата и изкуството за развитието на обществото;
- по-добро информиране на младите хора и насърчаване на младежкия активизъм;
- подобряване на опазването на околната среда и промоция на устойчивото развитие.

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги:

За да постигне целите си, асоциацията:

- произвежда и разпространява медийно съдържание от обществен интерес чрез мултимедийно производство;
- публикува и популяризира изследователски журналистически текстове, видео и фотографски репортажи на уебсайта на Асоциацията и в медиите, с които тя сътрудничи;
- осъществяване на културни, художествени и търговски мероприятия;
- организира семинари, конференции, обучения, интерактивни и иновативни образователни програми в областта на информацията, медийната грамотност, европейската интеграция, устойчивото развитие и други области в съответствие с целите;
- извършва промоции, кампании, изследвания, свързани с обществения интерес, и предоставя консултантски услуги;
- дава възможност за трансфер и обмен на знания, умения и информация;
- проектира и внедрява интерактивни уебпортали;
- публикува материали (печатни и мултимедийни издания).

Целеви групи: Гражданите на Югоизточна Сърбия

Географска област на дейност: Югоизточна Сърбия

АСОЦИАЦИЯ НА РОДИТЕЛИ, НАСТОЙНИЦИ И ПРИЯТЕЛИ НА ДЕЦА И МЛАДЕЖИ СЪС ЗЛОКАЧЕСТВЕНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ - ЕПИГЕНИЯ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Ратка Павловића Ђићка 293/1, 18400 Прокупље, Сърбия

Телефон: +381692607199, E-mail: udruzenjeepigenija@gmail.com

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Основната цел на ЕПИГЕНИЯ е да предостави материална и морална подкрепа на младите хора, децата и родителите на деца, страдащи или страдали от злокачествени заболявания, както и да информира широката общественост за този проблем. Някои от основните цели на тази организация са: Предоставяне на помощ на семейства на деца и младежи за използването на законните права за закрила, образование и интеграция; осигуряване на материална и нематериална помощ на семейства на болни деца и младежи; инициране, организиране и провеждане на рехабилитационни лагери за родители, настойници и деца, лекувани от злокачествени заболявания; сътрудничество, инициране и подпомагане работата на компетентните органи, служби, институции и организации в страната и чужбина за създаване на условия за подобряване и прилагане на превенцията, ранната диагностика, рехабилитацията и интеграцията на децата и младежите; сътрудничество с медицински персонал, отговарящ за лечението на деца със злокачествени заболявания; сътрудничество с местни, регионални и международни асоциации на родители на деца със злокачествени заболявания

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Събиране и обработка на научна и професионална литература в областта на борбата със злокачествените заболявания при деца; организиране на акции, културни и художествени програми; организиране на експертни срещи, консултации, семинари и други форми на образование; издаване на книги и други публикации за борба с тези болести; включване на здравни работници, преподаватели и други специалисти, работещи в областта на образованието на деца и млади хора; организиране на доброволчески дейности; сътрудничество с университети, училища и други организации със същите или подобни цели

Целеви групи: Деца и младежи до 30 години, родители и настойници, учители и преподаватели, граждани

Географска област на дейност: Локална, регионална, национална

ПИРГОС

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Добрице Милутиновиоћа 15, 18300 Пирот, Сърбия

Телефон: +381 10 310901, E-mail: office@pirgos.rs

Website: <http://www.pirgos.rs>

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Визия на Асоциация Пиргос: Пиргос вижда Сърбия като модерна демократична, европейски ориентирана държава, активна в решаването на проблемите и готова да подобри своята среда.

Мисия на Асоциация Пиргос: Асоциация Пиргос стимулира и подкрепя прякото гражданско участие на местно и регионално ниво чрез реализиране на проекти и инициативи в партньорство с общността, организациите и институциите.

Стратегически цели:

- I - Пиргос - връзка между правителството и гражданите, т.е. осигуряване на равно участие в процеса на вземане на решения на местно ниво
- II - Голям брой мотивирани граждани, накратко обществеността, които участват в местните социално-икономически процеси

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги:

Асоциация Пиргос е неправителствена организация, която осъществява проекти в областта на:

- върховенството на закона
- трансгранично сътрудничество
- проекти за млади хора
- европейска интеграция
- околна среда

Целеви групи:

- местни и регионални власти
- институции и публични предприятия
- бизнес сектор
- ОЦД
- младежи
- граждани
- маргинализирани групи

Географска област на дейност: град Пирот, Пиротска област, регион (страна от Западните Балкани), Югоизточна Сърбия и трансгранично сътрудничество с България

ЦЕНТЪР Е8 ВРАНЕ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Сремска 7/18, 17500 Врање, Сърбия

Телефон: +381 604088862, E-mail: bojana.stojkovic@e8.org.rs

Website: www.e8.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Ние сме млади хора, които работят с млади хора и за млади хора. Ние даваме възможност на младите хора да открият суперсили и да станат супергерои и героини на техния живот и нашето общество

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги:

Целеви групи: Млади хора на възраст 13 - 30 години и хора, работещи с млади хора

Географска област на дейност: Национална/интернационална

МЛАДЕЖКА АЛПИНИСТКА АСОЦИАЦИЯ „ДРАГАН РАДОСЛАВВИЧ“ ЗАЕЧАР

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Саве Ковачевића 37ц, 19000 Зајечар, Сърбия

Телефон: +381 63457536, E-mail: draganradosavljevic.za@gmail.com

Website: www.facebook.com/opsd.dr.za

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Набиране на членове от всички възрасти и други граждани, които искат да развият интересите си в спорта, отдиha, обучението по планински умения и познания, общуване, социализация и други. Подпомага и развива етиката на туризма и правилното отношение към природата и необходимостта от нейното опазване. Разпространение на знания и повишаване на осведомеността за ценността на планините и природата като цяло

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги: Спорт - алпинизъм, опазване на околната среда, развитие на здравословен начин на живот

Целеви групи: Деца, младежи и възрастни хора от 7 - 80 години

Географска област на дейност: В зависимост от дейностите на територията на Сърбия и в чужбина

СДРУЖЕНИЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Пријездина 6/2, 18000 Ниш, Србија

Телефон: +38118240306, E-mail: office@urp.rs

Website: <http://urp.rs/>

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА/ИНСТИТУЦИЈАТА

Мисија/основни цели:

Мисијата на Сдружението за развитие на предприемачеството е да создаде по-добра бизнис средa, да развие предприемачеството и предприемаческиот дух со специален акцент върху начинаешите в бизниса и малкиот и семеен бизнис. Асоцијацијата насърчава предприемаческиот дух, предприемаческата идеја и е насочена към създавање на по-добра бизнис средa.

Основните цели на сдружението са:

- 1) Обучение на съществуващи и бъдещи предприемачи за бизнис условия, бизнис възможности и условия за подобрявање на бизнис средата,
- 2) Укрепвање на връзките между съществуващи и бъдещи предприемачи на местно, регионално и меѓународно ниво чрез обмен на опит и идеи со цел развитие на бизниса,
- 3) Представителство и заштита на бизнис интересите на млади хора, предприемачи и фирми,
- 4) Разгледа предложенија за положението на предприемачите и фирмите и предлага мерки за подобрявање на бизниса.

Области на дейноста и/или видове предоставјани услуги:

Сдружението за развитие на предприемачеството е основано на 18.11.2013 г. в резултат на проектот „Подкрепа за развитието на предприемачеството сред младите хора в административниот район на област Нишава“, финансиран од Министерството на икономиката на Република Србија. Специфичноста на сдружението се изразува във фактот, че сдружението е уникално в Србија. Членове на сдружението са вече съществуващи предприемачи, но и студенти и всички млади хора, които имат идејата да започнат свој сопствен бизнис. Специфичноста на сдружението произтича од самото членство и е ориентирана не само към развитието и подпомагането на съществуващите предприемачи, но и към насърчавањето на предприемачеството како един од нај-ефективните начини за намалување на безработицата

Целеви групи: Млади хора, студенти, предприемачи, жени, безработни

Географска област на дейност: Република Србија

ГРАЖДАНСКО СДРУЖЕНИЕ „ДЕТСКА РАДОСТ“

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Ивана Милутиновића 25, 19000 Зајечар, Србија

Телефон: +381 (0) 64 122 73 84, E-mail: dradost.za@gmail.com

Website: www.decjaradost.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА/ИНСТИТУЦИЈАТА

Мисија/основни цели:

1. Подобрявање на позицијата на детето во општеството во соодветност со принципите и правата, определени во Конвенцијата за правата на детето;
2. Подобрявање на образователниот процес и заштита на правата на детето во образованието;
3. Подобрявање на системот за социјална заштита и реализирање на правата на детето во областа на социјалната политика;
4. Насърчување на принципите на недискриминација, толерантност, ненасилие, на мултикултурното општество и интеркултурното образование;
5. Развој и подкрепа за осъществявање на правото на учество на деца и младежи во процесот на вземање на решенија;
6. Предотвратявање на малтретирање и negliжирање на деца;
7. Насърчување и застъпничество за граѓанските права и слободи на децата;
8. Заштита и подобрявање на околната средина и принципите на устойчивото развој како фактор за реализацијата на правата на детето;
9. Създавање на ефективни механизми за свързване и сътрудничество на всички действащи лица, важни за реализацијата на правата на детето.

Области на дейноста и/или видове предоставяни услуги:

- 1) промоција на Конвенцијата за правата на детето, незадължителните протоколи към Конвенцијата за правата на детето, както и други меѓународни договори, които се занимават со въпросите на децата и правата на човека;
- 2) събиране и обработвање на научна и професионална литература во областа на правата на детето, образованието, социјалната заштита и други области, свързани со реализацијата на правата на детето;
- 3) организирање, самостојатно или во партнерство со други организации, на професионални среќи, конференции, обуќия, работни среќи, семинари, презентации, кръгли маси, форуми и други форми на обуќие во областа на правата на детето, образованието, социјалната заштита и други области, свързани со упражнявањето на правата на детето;
- 4) организирање на образователни и други програми со деца, за да се реализираат техните права;

- 5) публикуване на книги и други публикации по въпроси, свързани със защитата на правата на детето и други свързани с тях въпроси, които засягат упражняването на правата на детето в съответствие със закона;
- 6) организация на учители, родители, други специалисти, които работят с деца, по образованието на децата и младите хора в областта на правата на детето, както и извършване на дейности по опазване, популяризиране, застъпничество и прилагането на правата на детето;
- 7) организиране на доброволни действия с цел защита, организиране и реализиране на правата на детето;
- 8) организиране на дейности, свързани с мониторинга на прилагането на правата на детето;
- 9) сътрудничество с университети, училища, детски градини, социални и здравни заведения, професионални асоциации и други организации в страната и в чужбина, които се занимават със защитата на правата на детето;
- 10) предоставяне на консултации, правна и друга помощ на деца със заsegнати права.

Целеви групи: Деца и младежи от 0 до 18 г.

Географска област на дейност: Република Сърбия

ОБРАЗОВАТЕЛЕН ЦЕНТЪР ЛЕСКОВАЦ

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Масариков трг 32, 16000 Лесковац, Сърбия

Телефон: +381 16 215 413, E-mail: edcenter@gmail.com

Website: www.nvo.org.rs

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: Организацията е създадена през октомври 2000 г., а мисията на Образователния център е да подкрепя и насърчава развитието на демократично общество в Сърбия чрез развитие на гражданския сектор, като насърчава активното участие на младите хора в социалните процеси, подобрява социалното и икономическото положение на маргинализираните групи и устойчивото развитие на общността

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги:

Има три основни стратегически програми на организацията: Подкрепа за устойчиво развитие на общността, участие на гражданите и отворени данни и програма за младежи

Целеви групи: Хора с увреждания, бежанци и разселени лица, мигранти,

организации на гражданското общество, младежи, трудни категории за трудова заетост от населението

Географска област на дейност: Сърбия

ENECA

Организационна форма: Сдружение

Адрес: Пријездина 6/2, 18000 Ниш, Сърбия

Телефон: +38118528228, E-mail: office@eneca.org.rs

Website: <http://eneca.org.rs/index.php/sr/>

ПРОФИЛ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА/ИНСТИТУЦИЯТА

Мисия/основни цели: ENECA е местна неправителствена организация със седалище в Ниш, регистрирана през 2005 г.

Нашата мисия е местното устойчиво развитие на региона на Югоизточна Европа. Стремим се непрекъснато и последователно да наблюдаваме и да отговаряме на нуждите на нашите клиенти и партньори, да осигуряваме среда, в която те ще подобрят своя бизнес, знания и умения. Ние сме организация, посветена на социалноотговорния бизнес, като се вземат предвид както човешките нужди, така и опазването на природните ресурси

Основните цели са:

- Насърчаване на местното устойчиво развитие
- Подобряване на конкурентоспособността в Южна Сърбия на държавно ниво и на ниво ЮИЕ
- Създаване на мрежа от местни институции, организации, предприемачи и фирми в Югоизточна Европа с цел икономически растеж и развитие
- Развитие на човешкия капитал чрез подходящо обучение
- Принос към изпълнението на местните стратегии за устойчиво развитие
- Повишаване на жизнения стандарт на уязвимите групи и насърчаване на техния по-нататъшен бизнес растеж и устойчиво развитие
- Насърчаване на равенството между половете и равните възможности за всички
- Защита и подобряване на околната среда и здравето чрез образование и мултиплициране

Области на дейността и/или видове предоставяни услуги:

- Заетост и самостоятелна заетост чрез подкрепа за създаването на малки предприятия
- Организиране на бизнес и професионално обучение
- Мрежово взаимодействие на поддържаните клиенти и свързване с бизнес партньори

- Предоставяне на бизнес услуги на малки и средни предприятия (МСП)
- Учебни посещения и панаири
- Анализирани на сектора на МСП
- Укрепване на връзките с подобни организации и асоциации в региона на Югоизточна Европа чрез осигуряване на стабилна основа за сътрудничество и обмен на информация

Целеви групи: Предприемачи, безработни, млади хора, жени, население в селските райони, хора с увреждания, роми, малцинствени етнически групи, бежанци, вътрешно разселени лица

Географска област на дейност: Република Сърбия

OTVORENI KLUB
Društvo za razvoj dece i mladih

СВОБОДЕН МЛАДЕЖКИ ЦЕНТЪР - ВИДИН

YOUTH RIDERS

Тази публикация е направена с подкрепата на Европейския съюз, чрез Програмата за трансгранично сътрудничество Интеррег-ИПП България-Сърбия ССИ No 2014ТС1615СВ007. Съдържанието на публикацията е отговорност единствено на Свободен младежки център и по никакъв начин не трябва да се възприема като израз на становището на Европейския съюз или на Управляващия орган на Програмата.

www.youthriders.eu